

RIKSMEKLERENS MØTEBOK

i sak 2014-021, 2014-022, 2014-023 og 2014-024

LO STAT,

YS STAT,

UNIO og

AKADEMIKERNE

på den ene side

og

STATEN v/ KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENTET
på den annen side

vedrørende tariffrevisjonen 2014 – Statsoppgjøret

5., 12., 19., 22., 23., 24., 25. og 26. mai 2014 ble det avholdt meklingsmøter i Riksmeklerens lokaler, Grensen 3, Oslo under ledelse av riksmekler Nils Dalseide og medmekler Richard Saue.

Til stede for partene:

LO stat:

Tone Rønoldtangen, Eivind Gran, Randi Stensaker, Dag Westhrin, Anniken Refseth, Stein Erik Syrstad, Tore Walmsnæss, Kristin Haagensen, Bjørn Henriksen, Tone Faugli, Ingrid Myran, Are Tomasdard, Sigurd Ø. Kambestad, Rita Bråten, Kjell Atle Brunborg, Tor Pålerud, Alf Edvard Masternes, Tore Karl Sønstevold, Sissel M. Skoghaug, John Leirvaag, Anita K. Solhaug, Thomas Sandvik, Guro Vadstein, Vibecke Solhaug, Kjersti Mandal, Nina Helland, Jarle Eide og Egil Andre Aas.

YS stat:

Pål N. Arnesen, Tore Leirfall, Odd Jenvin, Anne S. Henriksen, Fredrik Støtvig, Eivind Solberg, Jens B. Jahren, Rune Rudberg, Even Mølmshaug, Monica Deildok, Lizzie Ruud Thorkildsen, Christine U. Svendsen, Knut Are Svenkerud, Svein E Engebretsen, Jonny Nauste, Hans-Erik Skjæggerud Unn-Kristin Olsen, Anne Lunderbye Wang, Knut Ringen, Per Magnar Stavland, Solveig H. Dahl, Elisabeth Borthen, Jens Chr Batt, Ingunn Bråten, Marit Momrak Wright og Eva Lorentzen.

Unio:

Sigrid Lem, Sigve Bolstad, Kristian Mollestad, Jan Hangslo, Petter Aaslestad, Unn Alma Skatvold, Kjetil Rekdal, Arild Hustad, Bjørg Sundøy, Britt-Helen Russdal-Hamre, Kari Tangen, Thea Wessel Jørgensen, Ole Jacob Støle, Brit-Toril Lundt, Øivind Eriksen, Gry Jorunn Holmen og Gun Hafsaas

Akademikerne:

Rikke Ringsrød, Greta Torbergsen, Per Egeness, Roger Matberg, Kari T. Nordli, Roald Aasen, Joakim Solhaug, Bjørnar Jakobsen, Marianne Kringlebotn, Jon Ole Whist, Johnny Marken, Marianne Lindmark Pedersen, Daniel Fundingsrud, Leif Chr. Hammer, Siw Tyldum, Svein Håkon Forvik, Wenke Sartori Eide, Asgeir Bårdsen, Odd Håker, Anette Bjørlin Basma og Anette Narverud.

Staten v/ Kommunal- og moderniseringsdepartementet:

Merethe Foss, Per Kristian Knutsen, Grete A. Jarnæs, Yvonne Larssen, Oddbjørn Tønder, Torgeir Bjørnaraa, Bård Westbye, Ragnar Ihle Bøhn, Åsa Kalvaa, Jørn Flemming Nordvik, Else Margrethe Nergård, Grete Molle Torgersen, Yngvar Tveit, Tormod Belgum og Synne Ekvold.

Det ble fremlagt:

1. Melding om brudd i forhandlingene mellom partene, mottatt 2. mai 2014.
2. Riksmeklerens innkalling til mekling, datert 2. mai 2014.
3. LO stat, YS stat, Unio og Akademikernes begjæring om at meklingen avsluttes, datert 18. mai 2014.
4. Diverse dokumenter.

Meklingen fant sted i fellesmøter og særsmøter.

Riksmekleren framla forslag i samsvar med vedlegg til møteboka.

Staten v/ Kommunal- og moderniseringsdepartementet aksepterte forslaget. LO Stat, YS Stat og Unio anbefalte forslaget og vil sørge for relevant saksgang videre. Svarfrist ble satt til fredag 20. juni kl. 12.00. Akademikerne aksepterte forslaget.

Meklingen ble avsluttet kl. 08.20.

Nils Dalseide

Til protokollen

Statens forslag til tekst vedrørende mellomoppgjøret 2015:

I Holden III-utvalgets rapport (side 156) uttales det:

"Usikkerheten om hva som er et troverdig anslag for den samlede årslønnsveksten i industrien vil variere. Det er viktig at partene i påfølgende oppgjør ikke lar usikkerhet og uenighet om anslaget slå ut i en arbeidskonflikt. Ved uenighet om et slikt anslag, er det mulig å avtale at man tar hensyn til et feilaktig anslag i forhandlingene i de påfølgende årene. En mer formalisert etterreguleringsordning vil imidlertid kunne vanskelig gjøre tilpasninger ved endringer i realøkonomiske forhold.

Frontfagsmodellen innebærer at lønnsveksten over tid skal være om lag den samme i ulike forhandlingsområder, og utvalget mener historien gir grunn til å ha tillitt til dette."

På denne bakgrunn vil partene i forkant av oppgjøret i 2015 gå gjennom tallmateriale som presenteres i Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene. Gjennomgangen foretas av Statistikk- og beregningsutvalget i staten når rapporten "Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2015" fra Det tekniske beregningsutvalget foreligger.

Gjennomgangen skal inngå i grunnlagsmaterialet og eventuelle avvik skal reflekteres i de tillegg som gis i mellomoppgjøret i 2015.

HOVEDTARIFFAVTALEN I STATEN 1. MAI 2014 – 30. APRIL 2016

1 Sentrale bestemmelser

1.1 Innledning

1.1.1 Parter

Hovedtariffavtalen er inngått mellom staten ved **Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)** på den ene side og LO Stat, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund Stat, Akademikerne og Unio på den annen side.

1.1.2 Omfang

1. Hovedtariffavtalen omfatter enhver arbeidstaker som går inn under tjenestetvistloven dersom ikke annet er avtalt.
2. Deltidstilsatte arbeidstakere har samme rettigheter etter hovedtariffavtalen som heltidstilsatte dersom ikke annet framgår av den enkelte bestemmelse. Deltidstilsatte med flere stillingsforhold i staten har likevel samlet sett ikke bedre rettigheter etter hovedtariffavtalen enn tilsatte i heltidsstilling.
3. Lærlinger omfattes av hovedtariffavtalen og av sentrale og lokale særavtaler med mindre noe annet er bestemt (jf. Særavtale for lærlinger og lærekandidater).

1.1.3 Stillinger utenfor hovedtariffavtalen

Stillinger som partene har tatt ut av hovedtariffavtalen, får sine lønns- og arbeidsvilkår fastsatt administrativt.

1.1.4 Ekstraerverv

Arbeidstakere må ikke inneha bistillinger, bierverv, styreverv eller andre lønnede oppdrag som kan hemme eller sinke deres ordinære arbeid med mindre det foreligger særskilt pålegg eller tillatelse.

1.1.5 Samboere

Samboere, jf. fellesbestemmelsene § 2 nr. 9, har de samme rettigheter som det ektefeller har etter hovedtariffavtalen, sentrale og lokale særavtaler.

1.2 Lønnstabeller

- 1.2.1 Tabell A – hovedlønnstabell, se vedlegg 1.
- 1.2.2 Tabell B – tilleggsønnstabell, se vedlegg 1.
- 1.2.3 Hjelpetabeller (utarbeides administrativt etter behov).

1.3 Stillingsplassering

1.3.1 Lønnsrammer

Lønnsrammer, se vedlegg 1.

1.3.2 Lønnsplaner

- a) Gjennomgående, se vedlegg 1.
- b) Departementsområder, se vedlegg 1.

1.3.3 Arbeidsleder

Med mindre partene i den enkelte virksomhet er enige om noe annet ges arbeidsleder med direkte arbeidslederfunksjon om nødvendig tillegg etter B-tabellen for å oppnå en avlønning svarende til to lønnstrinn utover lønnen (samlet etter A- og B-tabellen) til de arbeidstakere arbeidslederen har den direkte ledelse av. Dette gjelder ikke når den underordnede har fått beholde sin tidligere stillings lønn etter reglene i fellesbestemmelsene § 10.

1.3.3.1 Arbeidslederbegrepet

Med begrepet arbeidsleder legger partene til grunn den tradisjonelle forståelse av begrepet i norsk arbeidsrett. Med arbeidsledere forstås formenn, verksmestere og andre i lignende stillinger som daglig leder, fordeler og kontrollerer det arbeid som utføres av arbeidstakere de følger og har den direkte arbeidsledelse av.

Det finnes imidlertid stillinger som fyller kravene til arbeidslederstillinger, men som har andre stillingsbetegnelser. Også tjenestemenn i slike arbeidslederstillinger kan ges tillegg på lønnstabell B, dersom vilkårene for øvrig er tilstede. En overordnet lederstilling av mer faglig og administrativ art enn en operativ lederfunksjon med direkte arbeidsledelse, omfattes ikke av bestemmelsen.

Hvilke arbeidsledere som omfattes av bestemmelsen, fastsettes i forhandlinger mellom fagadministrasjonen/virksomheten og tjenestemennenes organisasjoner.

1.3.3.2 Tvilsspørsmål

Tvilsspørsmål som måtte oppstå om denne ordningen må forelegges KMD.

1.4 Sentrale forhandlinger i perioden

1.4.1 Endringer i lønnsplasseringer

1.4.1.1 Første avtaleår

I 1. avtaleår iverksettes sentrale forhandlinger pr 1. juli 2014 innenfor en økonomisk ramme på 0,08 % pr dato. Endringene fremgår av vedlegg 1.

1.4.1.2 Virkemidler

Sentrale forhandlinger omfatter følgende:

- a) Fastsette antall lønnsrammer og deres utforming.
- b) Avgjøre hvilken lønnsramme en stilling på stige skal plasseres i.
- c) Fastsette lønnsalternativer for direkte plasserte stillinger.
- d) Fastsette godskrivingsregler/sikringsbestemmelser av generell karakter.
- e) Stillinger kan omgjøres til ny stillingskode.
- f) Opprette/endre stillingskoder.
- g) Dersom partene er enige om det, kan det også føres forhandlinger om avsetning til særskilte lokale potter.

1.4.2 Forhandlinger på særlig grunnlag

1.4.2.1 Forhandlingsgrunnlag

Partene sentralt kan i tariffperioden føre forhandlinger når det:

- a) har skjedd vesentlige endringer i de forhold som er lagt til grunn ved fastsetting av stillingenes/arbeidstakernes lønn. I rimelig utstrekning tas også hensyn til endringer som har skjedd gradvis over lengre tidsrom.
- b) er særlige vansker med å rekruttere eller beholde spesielt kvalifisert arbeidskraft.

Forhandlingene gjelder forhold som omfatter arbeidstakere i flere departementsområder.

Dersom partene er enige om det kan en også ta opp spørsmål som omfatter stillinger/arbeidstakere innen et departementsområde.

Krav som er fremmet – men ikke er ferdig forhandlet/tvisteløst – hindrer ikke partene i å fremme krav om lønnsendring for de samme stillinger/arbeidstakere etter pkt. 1.4.1.

1.4.2.2 Virkemidler

Under forhandlingene kan partene benytte følgende virkemidler:

- a) Stillinger/arbeidstakere plassert i lønnsramme kan gis endret plassering innenfor lønnsrammens alternativer.
- b) Stillinger/arbeidstakere med lønnsspenn kan gis endret plassering innenfor stillingskodens lønnsspenn.
- c) Stillinger/arbeidstakere kan omgjøres til ny stillingskode.
- d) Tilstå tilleggsansiennitet.

- e) Tilstå tillegg etter B-tabellen og kronetillegg.
- f) Avgjøre hvilken lønnsramme en stilling på stige skal plasseres i.

Dersom partene er enige om det, kan det også føres forhandlinger om:

- g) Å endre lønnsrammer og lønnsspenn.
- h) Overgang mellom lønnsramme og lønnsspenn.

1.4.2.3 Frist

Dersom forhandlinger ikke kan komme i gang innen 14 dager etter at krav er fremsatt, slik tjenestetvistloven fastsetter, må utsettelse avtales mellom partene.

1.4.2.4 Virkningstidspunkt

Tidspunkt for iverksettelse av forhandlingsresultatet fastsettes under forhandlingene.

1.4.3 Tvist

Dersom det ikke oppnås enighet ved forhandlingene, kan hver av partene bringe saken inn for Statens lønnsutvalg. Varsel om dette må gis de øvrige forhandlingsparter senest tre uker etter at forhandlingene er avsluttet. Deretter må stevning sendes Statens lønnsutvalg innen 3 uker.

Avtaleresultatet mellom de av partene som måtte være enige kan ikke iverksettes før Statens lønnsutvalgs kjennelse foreligger.

Statens lønnsutvalg kan i særlige tilfeller behandle tvister der fristene er overskredet.

1.4.4 Reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår

- a) Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom staten og hovedsammenslutningene om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår.
- b) Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår. Den nominelle lønnsutvikling for tilsatte i det statlige tariffområdet skal vurderes i forhold til arbeidslivet for øvrig.
- c) Hvis partene ikke blir enige ved forhandlinger, kan partene si opp hovedtariffavtalen innen 14 dager etter at forhandlingene er avsluttet og med 14 dagers varsel - med utløp tidligst 1. mai **2015**.

2 Lokale bestemmelser

2.1 Parter

Forhandlingene føres mellom arbeidsgiver på det enkelte forhandlingssted og hovedsammenslutningenes medlemsorganisasjoner, eventuelt underavdelinger av disse.

Alle tjenestemannsorganisasjonene under en hovedsammenslutning kan lokalt velge å opptre som én part (hovedsammenslutningsmodellen).

2.2 Forhandlingsregler

2.2.1 Krav

Krav om forhandlinger skal fremsettes skriftlig til det enkelte forhandlingssted. Når forhandlinger kreves opptatt, skal arbeidsgiver skriftlig varsle alle forhandlingsberettigede organisasjoner i forhandlingsområdet.

2.2.2 Frist

Senest 14 dager etter at krav om forhandlinger er kommet inn, skal arbeidsgiver avtale fremdrift med de forhandlingsberettigede organisasjoner som skal delta i forhandlingene.

2.2.3 Deltakere

Forhandlingene skal som hovedregel føres av arbeidsgiver på forhandlingsstedet og tillitsvalgte fra det forhandlingsområdet forhandlingene omfatter.

Arbeidsgiverrepresentanter og tillitsvalgte i organisasjoner på høyere nivå har likevel rett til å være til stede i forhandlingsmøtene.

Partene er enige om at dette bør skje unntaksvis, og at når det skjer skal motparten på høyere nivå varsles.

2.2.4 Gjennomføring av årlege lokale forhandlinger etter punkt 2.3.3

Før de årlege lokale forhandlingene **etter punkt 2.3.3** starter, skal det gjennomføres et forberedende møte mellom partene. I møtet gjennomgås forhandlingsgrunnlaget, forhandlingspottens størrelse, hensynet til likestilling/likelønn m.v. I tillegg avtaler partene kravfrist og møteplan for gjennomføringen. Partene avklarer hvilke statistikker og lønnsopplysninger som arbeidsgiver skal legge fram under forhandlingene. Det skal føres referat fra det forberedende møtet.

De sentrale parter er enige om at de årlege lokale lønnsforhandlingene gjennomføres på følgende måte, med mindre de lokale parter har avtalt noe annet i forberedende møte:

1. Det må avsettes tilstrekkelig tid til å vurdere krav og tilbud under forhandlingene.
2. Forhandlingene føres i fellesmøter med de forhandlingsberettigede organisasjoner med utgangspunkt i de lokale partenes felles lønnspolitiske plattform.
3. **Hver av partene kan be om særsmøte med en eller flere av organisasjonene eller med arbeidsgiver.**
4. Første tilbud fra arbeidsgiver bør gjenspeile krav både fra arbeidsgiver og organisasjonene.
5. Partene skal argumentere for sine prioriterte og rangerte krav, samt tilkjennegi sitt syn på de fremsatte krav.
6. De lønnsmessige tilleggene tilstås som individuelle tillegg og/eller gruppetillegg, jf. punkt 2.3.6.

7. Partene har et felles ansvar for at den økonomiske rammen er benyttet, og at avtalte føringer er fulgt.
8. Ingen kan selv forhandle om sin egen lønn i lokale forhandlinger. I virksomheter der en organisasjon kun har ett medlem, ivaretas medlemmets interesser i lønnsforhandlinger av en annen organisasjon under egen hovedsammenslutning, eller den vedkommendes organisasjon sentralt peker ut.
9. Etter at de lokale forhandlingene er gjennomført, skal det avholdes et evalueringsmøte hvor partene lokalt utveksler erfaringer fra årets forhandlinger.

2.2.5 Utsettelse og avslutning

Dersom forhandlinger ikke kan komme i gang innen 14 dager etter at krav er fremsatt - slik tjenestetvistloven fastsetter - må utsettelsen avtales mellom partene. Er det gått 14 dager etter at reelle forhandlinger er begynt, kan hver av partene kreve forhandlingene avsluttet en uke etter at slike krav er fremsatt.

2.2.6 Protokoll

Fra forhandlingsmøtene føres protokoll ved avslutningen av forhandlingene. I denne tas inn tid og sted for møtet, navn på partene og deres representanter, og sluttresultat av forhandlingene. Dersom en av partene krever det, kan også de dokumenter som ble fremlagt tas med. Skal det gis svar på fremsatte forslag, fastsettes en frist som tas inn i protokollen. Dersom ikke partene blir enige, skal partenes standpunkter ved avslutning av forhandlingene gå fram av protokollen. Partene kan kreve inntatt protokolltilførsler som inneholder begrunnelse og forutsetninger for de standpunkter de har tatt. Protokollen underskrives av partenes forhandlingsledere og hver av partene får sitt eksemplar.

2.3 Lokale forhandlinger

2.3.1 Lokal lønnspolitikk

Statens lønnssystem forutsetter at de lokale parter har en egen lønnspolitikk. Det enkelte departement/virksomhet utarbeider med utgangspunkt i sine oppgaver, personalsituasjon og budsjett en personalpolitikk der lønnspolitikken går inn som en innarbeidet del. Den lokale lønnspolitikken utformes slik at likelønn, kompetanse og ansvar, midlertidige tilsatte og tilsatte i permisjon ivaretas.

I den lokale lønnspolitikken skal partene søke å komme fram til en felles plattform om hvordan lønnssystemet skal brukes og hvilke lønnsmessige tiltak som er nødvendig for å nå virksomhetens mål.

Det skal utarbeides nødvendige oversikter og sammenstillinger over lønn på alle nivå, fordelt på kvinner og menn, og klarlegge eventuelle forskjeller.

2.3.2 Forhandlingssted

- a) Staten avgjør hvor forhandlingene i departementsområdene skal føres. Før dette bestemmes skal spørsmålet drøftes mellom **KMD** og hovedsammenslutningene.
- b) Forhandlingsstedene må være avklart før forhandlingene om ny hovedtariffavtale er avsluttet.

- c) Forhandlingene skal for tariffperioden føres slik vedlegg 2 viser. På forhandlingsområder merket ”øvrige” er arbeidsgiver på det enkelte forhandlingssted og forhandlingsberettigede tjenestemannsorganisasjoner på forbundsnivå parter i forhandlingene, med mindre disse partene blir enige om noe annet.
- d) Dersom det i tariffperioden skjer organisatoriske endringer som gjør det vanskelig å gjennomføre lokale forhandlinger ved de forhandlingssteder som er fastsatt, avklarer de sentrale parter hvor disse forhandlingene skal føres i tariffperioden.
- e) Dersom partene på forhandlingsstedet er enige om det, kan det føres forberedende forhandlinger i departementsområder som ikke er eget forhandlingssted. Resultatet av de forberedende forhandlingene kan ikke iverksettes før godkjenning av partene på forhandlingsstedet foreligger.

2.3.3 Årlige forhandlinger

Det føres lokale forhandlinger på forhandlingsstedet dersom en av nedenfor nevnte betingelser er oppfylt:

- a) Det sentralt er avsatt midler fra den økonomiske rammen til lokale forhandlinger. I tillegg kommer eventuelt overskudd som følge av lønnsendring ved skifte av arbeidstakere (resirkulerte midler). **KMD** beregner avsetningen til det enkelte forhandlingsområdet. Avsetningen fordeles forholdsvis etter årslønnsmassen.
- b) Arbeidsgiversiden avsetter økonomiske midler fra virksomheten.

Med virkning fra **1. august 2014** er partene enige om at det forhandles innenfor en ramme på **1,75 %** pr dato av lønnsmassen.

Forhandlingene skal være avsluttet innen **31. oktober 2014**.

Ved forhandlingssteder der øverste leder er tatt ut av hovedtariffavtalen, kan øverste leder etter avtale med de tillitsvalgte fastsette lønnsendring for ledere på neste ledernivå, som er omfattet av hovedtariffavtalen. Kommer partene ikke til enighet, kan tvisten ikke ankes. Arbeidsgivers siste tilbud skal da gjelde. Partene avklarer hvilke ledere neste ledernivå omfatter. Ved uenighet bringes spørsmålet inn for de sentrale parter. Lønnsendringen betinger dekning på virksomhetens budsjett, ut over sentralt fastsatt pott.

Ved forhandlingssteder der øverste leder er omfattet av hovedtariffavtalen, kan nærmeste overordnede myndighet etter avtale med de tillitsvalgte på samme nivå fastsette lønnsendring for vedkommende. Kommer partene ikke til enighet, kan tvisten ikke ankes. Arbeidsgivers siste tilbud skal da gjelde. Lønnsendringen betinger dekning på virksomhetens budsjett, ut over sentralt fastsatt pott.

Arbeidstakere som har permisjon med lønn omfattes også av forhandlingene, og skal vurderes lønnsmessig.

Arbeidstakere som før virkningsdato har gjeninntrådt etter foreldrepermisjon uten lønn, jf. arbeidsmiljøloven § 12-5, eller omsorgspermisjon uten lønn, jf. fellesbestemmelserne § 20 nr. 7, skal også vurderes lønnsmessig.

2.3.4 Særlege grunnlag

1. Partene lokalt kan føre forhandlinger dersom det:

- a) har skjedd vesentlige endringer i de forhold som er lagt til grunn ved fastsetting av stillingenes/arbeidstakernes lønn. I rimelig utstrekning tas det også hensyn til endringer som har skjedd gradvis over lengre tid.
- b) er planlagt eller gjennomført tiltak som fører til økt effektivitet, forenkling eller bedre brukerorientering. Arbeidsgiver definerer mål for tiltaket og størrelsen på avsetningen. Partene forhandler om fordelingen av avsetningen mellom de arbeidstakerne som har bidratt til tiltaket.

Merknad:

Partene er enige om at ”de som har bidratt til tiltaket” kan omfatte samtlige arbeidstakere eller gruppe av arbeidstakere i virksomheten.

- c) er gjennomført omorganiseringer/organisatoriske endringer hvor to eller flere virksomheter/driftsenheter har fusjonert og hvor det som følge av dette har oppstått ubegrunnede lønnsforskjeller. Forhandlinger betinger dekning på virksomhetens budsjett.

På det enkelte forhandlingsområdet kan det avtales at forhandlinger på grunnlag av pkt. a) avgrenses til en eller to ganger pr. år. Forhandlinger etter pkt. c) tas så snart som mulig etter at endringen har funnet sted. Tidspunktet for iverksetting av forhandlingsresultatet fastsettes under forhandlingene.

Krav som er fremmet og ikke er ferdig forhandlet/tvisteløst - hindrer ikke partene i å fremme krav om lønnsendring for de stillinger/arbeidstakere kravet gjelder i forbindelse med de årlige pkt. 2.3.3 forhandlingene.

- 2. Etter avtale med de tillitsvalgte kan det tilstås tidsavgrenset eller varig lønnsendring når det er særlege vansker med å rekruttere eller beholde spesielt kvalifisert arbeidskraft, eller til arbeidstakere som har gjort en ekstraordinær arbeidsinnsats. Kommer partene ikke til enighet, kan tvisten ikke ankes. Arbeidsgivers siste tilbud skal da gjelde. Det skal settes opp protokoll fra møtet.
- 3. Der dokumenterte lønnsforskjeller ikke kan forklares med annet enn kjønn, skal arbeidsgiver i samråd med de tillitsvalgte rette opp lønnsforskjellene i henhold til likestillingsloven § 5.

Merknad:

Forhandlingskrav som er basert på punkt 1 a) ovenfor bør være dokumentert ved en stillingsbeskrivelse/stillingsvurdering eller opplysninger som på en annen måte gjør det mulig å måle endringene i de pålagte oppgaver.

2.3.5 Produktivitetsavtale

Partene lokalt fører forhandlinger når det skal gjennomføres produktivitetstiltak.

- a) Kravet må gjelde et bestemt tiltak.
- b) Produktivitetskriteriene må være klarlagt og forbedringen må være målbar/konstaterbar.
- c) Arbeidstakernes innsats må ha hatt en klar betydning for produktivitetsgevinsten. Dersom gevinsten skyldes økt innsats av ressurser fra arbeidsgiver, kan det likevel avtales lønnsendringer dersom det i tillegg kreves omstilling og økt innsats av virksomhetens medarbeidere.
- d) Produktivitetsgevinsten skal deles. En del tilfaller arbeidstaker og en del tilfaller arbeidsgiver.
- e) Størrelsen på den produktivitetsgevinst som skal tilfalle arbeidstakerne, avtales i det enkelte tilfelle. Det vil bl.a. være avhengig av hvilke krav som settes til omstilling og innsats, hvilket produktivitetsnivå som på forhånd var i virksomheten og hvor mye som kreves for å bedre produktiviteten.
- f) Bedre lønn gis de arbeidstakere som i første rekke har bidratt til produktivitetsgevinsten. Dette kan dreie seg om samtlige arbeidstakere i virksomheten eller arbeidstakere i deler av virksomheten.
- g) Det må på utbetalingstidspunktet være dekning for lønnsendringer som er avtalt.
- h) Lønnsendringer kan som hovedregel først settes i verk når gevinsten foreligger. I enkelte tilfeller kan endringer skje i forbindelse med igangsetting av produktivitetstiltakene og når forholdene taler for det kan lønnsendringer skje etappevis i takt med oppnådd delmål.
- i) Den bedrede lønn bør som hovedregel gis som varige lønnsendringer. Dette forutsetter at produktivitetsgevinsten blir permanent. Dersom gevinsten har midlertidig karakter skal også tillegget gis for en avgrenset periode.

2.3.6 Virkemidler

Med hjemmel i pkt. 2.3.3, 2.3.4 og 2.3.5 kan følgende virkemidler brukes:

- a) Arbeidstakere i stilling plassert i lønnsramme, kan få endret plassering innenfor lønnsrammens alternativer.
- b) Arbeidstakere i stilling med lønnsspenn, kan få endret plassering innenfor stillingskodens lønnsspenn.
- c) Stillinger kan omgjøres til annen stillingskode.
- d) Avtale minstelønn for arbeidstakere med særlige arbeidsoppgaver, tjenestedøgn og lignende.

- e) Opprette og endre særavtaler.
- f) Tilstå tilleggsansienitet.
- g) Tilstå fast eller tidsavgrenset tillegg etter B-tabellen.
- h) Tilstå fast eller tidsavgrenset kronetillegg.
- i) Virkemidlene i bokstav a) - h) kan også benyttes for grupper av arbeidstakere.

Under forhandlinger på pkt. 2.3.4 Særlige grunnlag, kan særavtaler om lønns- og arbeidsvilkår, jf. bokstav e), bare opprettes og endres dersom partene er enige om dette.

2.3.7 Virkeområde

Under lokale forhandlinger kan partene ikke avtale lønns- og arbeidsvilkår m.v. som har automatisk virkning utover eget forhandlingsområde.

2.3.8 Tilsetting i ledig stilling m.v.

1. Før utlysning av ledig stilling skal tillitsvalgte for organisasjonene i vedkommende virksomhet/driftsenhet/arbeidsområde orienteres om den lønn stillingen vil bli utlyst med.

De tillitsvalgte kan kreve å få drøfte lønnspllasseringen.

Tillitsvalgte kan innen tre dager kreve at nærmeste overordnede administrative ledd i virksomheten skal avgjøre spørsmålet. Dette skal skje etter at spørsmålet har vært drøftet med tjenestemannsorganisasjonene til de tillitsvalgte som har brakt saken inn til avgjørelse.

2. Ved lønnspllassering tas hensyn til likelønn.
3. Arbeidsgiver kan inntil 12 måneder etter tilsetting, og ved overgang fra midlertidig til fast tilsetting, vurdere arbeidstakerens lønnspllassering på ny innenfor stillingens lønnsalternativer.

Tillitsvalgte orienteres årlig om bruken av bestemmelsen.

2.3.9 Tvist

2.3.9.1 Årlige forhandlinger og særlig grunnlag

Dersom det ikke oppnås enighet i forhandlingene, kan hver av partene kreve tvisten voldgiftsbehandlet etter tjenestetvistloven §§ 27-29. Varsel om dette må gis de øvrige forhandlingsparter senest innen 3 uker etter at forhandlingene er avsluttet. Deretter må stevning sendes voldgiftsorganet innen 3 uker.

Avtaleresultatet mellom de av partene som måtte være enige, kan ikke iverksettes før voldgiftsorganets kjennelse foreligger.

Voldgiftsorganet kan i særlige tilfeller behandle tvister der fristene er overskredet.

Ved forhandlinger om endring av lønnslasseringer etter pkt. 2.3.3 og ved forhandlinger på særlig grunnlag etter pkt. 2.3.4 nr. 1a), b) og c), kan hver av partene som har ført forhandlingene bringe saken inn for Statens lønnsutvalg i samsvar med tjenestetvistlovens regler.

2.3.9.2 Særvtaler

Tvist om opprettelse og endring av særvtale kan hver av partene bringe inn for særskilt nemnd eller Statens lønnsutvalg i samsvar med tjenestetvistlovens regler.

2.3.9.3 Produktivitetsavtale

Dersom det ikke oppnås enighet om produktivitetsavtale, kan saken løses ved voldgift dersom samtlige parter er enige i dette.

2.3.9.4 Rettstvist

Før en eventuell rettstvist, jf. tjenestetvistloven § 20 nr. 1, om lokale særvtaler bringes inn for Arbeidsretten etter tjenestetvistloven § 24 første ledd, skal **KMD** og hovedsammenslutningene orienteres **om tvisten før stevning tas ut**, slik at de får anledning til å uttale seg.

3 Fellesbestemmelsene

§ 1 Generelt

1. Når det i fellesbestemmelsene er gjort henvisninger til lovbestemmelser er dette gjort for å skape sammenheng i teksten og for å gjøre dem lettere tilgjengelig for brukeren. Henvisningene er ikke ment å skape rettigheter eller forpliktelser for partene utover det disse lovene i seg selv anviser. Henvisningen er heller ikke ment å begrense rettigheter eller forpliktelser i ufravikelige bestemmelser i lov.
2. Arbeidstakere kan ikke motta kommunale, fylkeskommunale eller private tillegg i sin stilling med mindre Stortinget eller den det bemyndiger gir sitt samtykke.

§ 2 Definisjoner

1. Lønn omfatter stillingens lønn etter hovedlønnstabellens og tillegglønnstabellens satser dersom ikke annet er avtalt, jf. for eksempel § 11 nr. 1. Deltidstilsattes lønn utregnes i forhold til vedkommendes deltidsprosent.
2. Månedslønn er årlønn etter nr. 1 dividert med 12. Daglønn er månedslønn dividert med 30. Med timelønn i §§ 13, 15 og 16 forstås årlønn dividert med 1 850 hvis ikke annet er avtalt. Timelønn for arbeidstakere som lønnes pr. time, beregnes ut fra årlønnen og arbeidstiden for tilsvarende heldagsstilling.

3. Overtidsgodtgjørelse er timelønn tillagt 50 %. Forhøyet overtidsgodtgjørelse er timelønn tillagt 100 %. Overtidstillegg er 50 % av timelønnen. Forhøyet overtidstillegg er 100 % av timelønnen.
  4. Lønnsplan er en oversikt over stillingene i en yrkesgruppe og stillingenes lønns- og opprykksregler.
  5. Tjenesteansiennitet er:
    - tjenestetid som opparbeides i stilling(er).
    - eventuell tidligere annen tjeneste som godskrives etter reglene i § 5.
    - tilleggsansiennitet som gis etter reglene i nr. 6.
    - permisjoner etter § 6, jf. § 4 nr. 3.
  6. Tilleggsansiennitet er:
    - ansiennitet som arbeidstakeren kan gis ved tilsetting utover det vedkommende etter gjeldende godskrivingsregel har krav på.
    - bedret ansiennitet som arbeidstakeren gis ved lokale forhandlinger.
  7. Med virksomhet/driftsenhet legges samme definisjon til grunn som i hovedavtalen § 40.
  8. Begrepet ektefeller er definert i ekteskapsloven §§ 1 og 95.
  9. Som samboere regnes:
    - to personer som har levd sammen i ekteskapslignende forhold hvis det i folkeregisteret framgår at de har hatt samme bolig de siste to årene, eller
    - to personer med felles barn og felles bolig.

Jf. for øvrig § 6-1 i forskrift til yrkesskadeforsikringsloven. **KMD** kan i helt spesielle tilfeller gjøre unntak fra vilkårene.
  10. Med deltidstilsatt forstås arbeidstaker med en normal arbeidstid beregnet på ukentlig basis eller etter en gjennomsnittsberegning etter arbeidsmiljølovens regler som er kortere enn arbeidstiden for arbeidstakere i tilsvarende heltidsstilling.
- ### § 3 Innpllassering på lønnsplan og opprykk
1. Ved tiltredelse foretas innpllassering på lønnsplanen for vedkommende yrkesgruppe.
  2. Opprykk skjer etter de regler som er fastsatt for den enkelte lønnsplan.
  3. Stillingskode, stillingsbetegnelse og lønnsramme/lønnspenn skal benyttes.
  4. Ved avansement innen samme virksomhet fra direkte plassert stilling i lønnspenn til stilling på lønnsramme med minst samme topplønn på grunnstigen, beholdes tidligere

lønn som en personlig ordning dersom innplassering etter ansiennitet vil gi lavere lønn.

5. Arbeidstaker har rett til en årlig samtale om kompetanse, ansvar, lønn og karriereutvikling. Samtalene skal bidra til likelønn mellom kjønnene.
6. Ved gjeninntreden etter foreldrepermisjon skal arbeidstakeren tilbys en samtale om kompetanse, ansvar, lønn og karriereutvikling.

§ 4 Beregning av ansiennitet ved tilsetting

1. Ved tiltredelse fastsettes arbeidstakerens tjenesteansiennitet, og regnes tidligst fra fylte 18 år. Utgangspunktet for beregning av tjenesteansiennitet er den 1. i den måned vedkommende tiltrer.
2. Dersom ikke annet er bestemt, beholdes tjenesteansienniteten ved overgang innen 2 måneder fra en stilling til en annen i det statlige tariffområdet. Dette gjelder også ved overgang fra deltidsstilling til heltidsstilling i det statlige tariffområdet.
3. Tilleggsansiennitet kan gis som beskrevet i § 2 nr. 6. Tilleggsansienniteten faller bort ved overgang til annen stilling.

§ 5 Godskrivingsregler

Ved tilsetting godskrives tidligere tjeneste i tjenesteansienniteten etter de regler som er fastsatt i paragrafen her.

A. Generelle regler:

1. All militærtjeneste, polititjeneste, sivilforsvarstjeneste og siviltjeneste godskrives fullt ut.
2. Omsorgsarbeid godskrives med inntil 3 år.
3. All yrkespraksis av mer enn 3 måneders sammenhengende varighet godskrives fullt ut. Tidligere relevant yrkespraksis skal likevel medregnes, når yrkespraksisen er opparbeidet i et yrke hvor kortere arbeidsoppdrag er vanlig.

B. Spesielle regler:

Stillingene vil i tillegg til de generelle godskrivingsreglene i pkt. A kunne være omfattet av de spesielle godskrivingsregler nedenfor. Det fremgår av den enkelte lønnplan hvilke stillinger dette gjelder. Ved vurdering om godskrivingsregel nr. 1 eller 2 nedenfor skal komme til anvendelse, legges den høyeste utdanning (grad) arbeidstakeren har ved tilsetting i stillingen til grunn.

1. Ved tilsetting innplasseres arbeidstaker med høyere akademisk utdanning i ltr. 47 og gis tilsvarende fiktiv tjenesteansiennitet. Den tjenesteansiennitet arbeidstakeren har krav på etter de generelle godskrivingsregler i pkt. A kommer i tillegg. Ved direkte overgang til annen stilling i det statlige tariffområdet beholdes inntil 6 år av den fiktive tjenesteansienniteten dersom ikke annet blir avtalt.
2. Ved tilsetting godskrives 3 år av utdanningstiden som bachelor eller tilsvarende i tjenesteansienniteten.

C. Særlege regler:

Godskrivingsregler som kun fremgår av den enkelte lønnsplan.

Godskriving av tjenesteansennitet etter reglene i pkt. A, B og C kan ikke overstige 100 % for samme tidsrom, dersom ikke annet er avtalt.

§ 6 Permisjoner som ikke avbryter tjenesteansenniteten

Følgende permisjoner avbryter ikke tjenesteansenniteten:

1. Permisjon med hel eller delvis lønn.
2. Permisjon ved oppdrag i tjenestemannsorganisasjon og for å utføre offentlig verv.
3. Permisjon uten lønn ved militærtjeneste, sivilforsvarstjeneste, polititjeneste og siviltjeneste, og ved arbeid i internasjonale operasjoner, hjelpeorganisasjoner og lignende.
4. Permisjon uten lønn for omsorgsarbeid.
5. Permisjon uten lønn for å utdanne seg videre for statstjenesten med inntil 3 år. En arbeidstaker som på grunn av omsorgsarbeid har fått sin utdannelse forsinket eller utsatt, kan få medregnet ytterligere inntil 1 år.
6. **KMD** kan bestemme at også annet fravær regnes med i tjenesteansenniteten.

§ 7 Arbeidstid

1. Den alminnelige arbeidstiden skal ikke overstige 37,5 timer pr. uke. Ved gjennomsnittsberegning av arbeidstiden vises til arbeidsmiljølovens bestemmelser, se også § 1nr. 1 i fellesbestemmelsene. Arbeidstiden skal i den utstrekning det er mulig, legges i tidsrommet mellom kl. 07.00 og kl. 17.00 og fordeles på 5 dager pr. uke.
2. Dersom det av hensyn til tjenesten anses nødvendig å forskyve arbeidstiden utover kl. 07.00 og kl. 17.00, skal det i henhold til hovedavtalens regler avtales arbeidstidsordninger i samsvar med dette.

Behovet for å fastsette forskjøvet arbeidstid skal drøftes med de berørte organisasjoner.

Se for øvrig Statens personalhåndbok, pkt. 7.3.7 note 2.

3. Redusert arbeidstid for arbeidstakere med skift- og turnustjeneste, jf. arbeidsmiljøloven § 10-4, gjennomføres slik: For den alminnelige arbeidstid alle dager mellom kl. 20.00 og kl. 06.00 regnes hver arbeidet time lik 1 time og 15 minutter.

For den alminnelige arbeidstid på søn- og helgedager mellom kl. 06.00 og kl. 20.00 regnes hver arbeidet time lik 1 time og 10 minutter.

For arbeid som drives hovedsakelig om natten, for skift- og turnusarbeid som drives regelmessig på søn- og helgedager, og for arbeidstidsordninger som medfører at den enkelte arbeidstaker må arbeide minst hver tredje søndag, skal den samlede

effektive arbeidstid ikke være over 35,5 klokketimer pr. uke. Eventuell gjennomsnittsberegning kan skje etter arbeidsmiljølovens bestemmelser.

4. Fleksibel arbeidstid og vilkårene for dette er fastsatt i særavtale mellom **KMD** og hovedsammenslutningene.
5. Deltidsarbeid kan gjennomføres etter avtale mellom den enkelte arbeidstaker og arbeidsgiver.
6. Når det oppstår ekstraordinære forhold, kan den alminnelige arbeidstid forskyves med minimum ett døgns forhåndsvarsel. Ordningen forutsetter lokal enighet og opphører så snart det ekstraordinære forholdet ikke lenger er til stede.

For den del av den forskjøvede tid som faller 1 time eller mer utenom vedkommendes alminnelige arbeidstid, betales det et tillegg svarende til overtidstillegget (50 %) for den del av den forskjøvede tid som faller før kl. 20.00, og et tillegg svarende til forhøyet overtidstillegg (100 %) for den del av den forskjøvede tid som faller mellom kl. 20.00 og kl. 06.00, og på lørdager, søn- og helgedager.

7. I virksomheter hvor forholdene ligger til rette for det, kan det inngås en tidsbegrenset avtale om arbeidstid på inntil 9 timer pr. døgn/dag (inntil 10 timer etter avtale med tillitsvalgte). Avtalen forutsetter enighet, og inngås mellom arbeidsgiver og arbeidstaker eller mellom arbeidsgiver og de tillitsvalgte. Opparbeidet tid utover den alminnelige arbeidstid kan gis som:
  - a) enkeltfridager
  - b) sammenhengende fridager
  - c) sammenhengende fridager i tilknytning til ordinær ferie.

Avtale inngått mellom partene går foran avtaler inngått mellom den enkelte arbeidstaker og arbeidsgiver.

8. Dersom partene lokalt er enige, kan det iverksettes forsøksordninger i den enkelte virksomhet som avviker fra bestemmelsene om arbeidstid. Dersom forsøksordningene går utover hovedtariffavtalens og/eller arbeidsmiljølovens rammer, skal de forelegges **KMD** og hovedsammenslutningene til godkjennelse før ordningene trer i kraft.

Slike forsøksordninger kan avtales både for grupper av arbeidstakere og for enkeltpersoner.

9. Når arbeidet utføres til forskjellige tider av døgnet, skal det utarbeides en arbeidsplan/tjenesteplan som viser den enkelte arbeidstakers arbeids- og fritid. Ved oppsetting av arbeidsplaner/tjenesteplaner skal det tas hensyn til at arbeidstiden fordeles mest mulig likt på arbeidstakeren/arbeidstakerne. Det kan føres lokale forhandlinger om tilpassing av bestemmelsene til forholdene i den enkelte virksomhet, for eksempel i tilfelle hvor det er behov for ikke-periodiske arbeidsplaner/tjenesteplaner eller ved mer ujevn bruk av nattarbeid.

§ 8 Kompensasjon for reiser innenlands

1.
  - a) Reisetid i den alminnelige arbeidstid regnes fullt ut som arbeidstid.
  - b) Reisetid utenom den alminnelige arbeidstid på hverdager regnes som time for time (1:1).
  - c) Reisetid på frilørdager, søndager, ukefridager (turnusfridager), påskeaften, helge- og høytidsdager samt etter kl. 12.00 på pinse-, jul- og nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag regnes som time for time (1:1).
2. Arbeidstakere som pålegges reiser som er nevnt i nr. 1 b) og c), gis fri et tilsvarende antall timer en annen virkedag.

Dersom beregnet reisetid etter nr. 1 b) ikke kan gis som fritid, utbetales timelønn etter Tabell C, 37,5 timesatsen for beregnet reisetid.

Dersom beregnet reisetid etter nr. 1 c) ikke kan gis som fritid, utbetales timelønn etter Tabell C, 37,5 timesatsen pluss 50 % for beregnet reisetid.

Tilleggene etter § 15 nr. 3 og 4 utbetales ikke for beregnet reisetid.

3. Reisetid mellom kl. 22.00-06.00 blir ikke regnet som arbeidstid når arbeidstakeren har rett til natttillegg eller benytter soveplass.
4. Arbeidet tid utover den alminnelige arbeidstid regnes som overtid. Dette gjelder også nødvendig for- og etterarbeid som må tas under reisefraværet og som har tilknytning til reiseoppdraget.
5. Reisetid er den tid som medgår på reisen mellom arbeidssted/bosted og forretningssted, inkludert nødvendig ventetid underveis. Dersom reisen omfatter flere forretningssteder, regnes tid for reiser mellom forretningsstedene som reisetid. Tid som tilbringes på hotell o.l. regnes ikke som reisetid.
6. Bestemmelsene ovenfor gjelder ikke for arbeidstakere i ledende stilling eller i særlig uavhengig stilling eller som har særskilt kompensasjon for reisetid. Det fastsettes ved lokale særavtaler hvilke arbeidstakere dette gjelder.

§ 9 Lønnsutbetaling

1. Når ikke annet er bestemt, utbetales lønn den 12. i måneden. Dette gjelder også faste lønnstillegg og variable lønnstillegg for foregående måned hvis det er praktisk mulig.
2. Lønn utbetales til konto i bank eller ved utbetalingsanvisning.
3. Faller lønningsdagen på lørdag, søndag, helgedag eller offisiell fridag, skal lønnen utbetales siste virkedag før slike dager.
4. En arbeidstaker kan før feriens begynnelse få utbetalt forskudd på den lønn vedkommende ville få på lønningsdag som faller i ferien.

5. I særskilte tilfeller kan arbeidstakeren få inntil 2 måneders lønn utbetalt på forskudd. Det skal inngås skriftlig avtale med arbeidstakeren om tilbakebetalingen.
6. Når en sykmeldt arbeidstaker frarter med alders- eller uførepensjon, skal lønnen løpe til utgangen av vedkommende kalendermåned.
7. Ved dødsfall utbetales lønn til og med den måneden arbeidstakeren dør.

§ 10 Lønn ved overgang til annen stilling

1. En arbeidstaker som på grunn av omorganisering omplasseres til lavere lønnet stilling i virksomheten, beholder sin tidligere stillings lønn på overgangstidspunktet som en personlig ordning. Det samme gjelder i de tilfeller der både arbeidsoppgaver og arbeidstaker som følge av omorganisering overføres til annen virksomhet.
2. Arbeidstaker som etter avtale med virksomheten går over til lavere lønnet stilling i virksomheten, kan som en personlig ordning beholde inntil sin tidligere stillings lønn på overgangstidspunktet når dette er en del av avtalen.
3. Arbeidstaker som på grunn av omorganisering går over i lavere stilling i annen virksomhet, kan beholde inntil sin tidligere stillings lønn på overgangstidspunktet som en personlig ordning dersom avgivende og/eller mottakende virksomhet vil betale lønnsdifferansen.
4. En arbeidstaker som på grunn av sykdom må gå over til lavere lønnet stilling, beholder sin tidligere stillings lønn på overgangstidspunktet som en personlig ordning. For stillinger på stige omfatter dette de til enhver tid gjeldende opprykksbestemmelser.

Arbeidstaker som på grunn av sykdom må gå over til deltidstilling kombinert med delvis ytelse etter folketrygdloven og/eller uførepensjon etter lov om Statens Pensjonskasse, skal ha en forholdsmessig del av lønnen i sin tidligere stilling etter de forannevnte regler.

Differansen mellom uføreytelse/pensjon og stillingens lønn for den delen av stillingen som vedkommende på grunn av sykdommen ikke kan skjøtte, skal ikke utbetales.

Reglene gjelder også når en arbeidstaker inntas igjen etter uførepensjonering.

5. Fører yrkesskade til at en arbeidstaker må overføres til lavere lønnet stilling, beholder vedkommende sin tidligere stillings lønn. Den skal til enhver tid svare til lønnen i den stillingen han hadde da yrkesskaden inntraff.
6. Deltidstilsatte har samme rettigheter som arbeidstakere på heltid etter denne paragraf, dog slik at lønnen som beholdes fastsettes forholdsmessig etter tidligere stillingsprosent.

§ 11 Lønn under sykdom/skade, fødsel, adopsjon, omsorg for sykt barn, velferdspermisjon og yrkesskade

1. Med lønn etter § 18 nr. 1, 2 og 3, § 19, § 20, § 22 og § 24 nr. 3 menes lønn etter

hovedlønnstabellens og tillegglønnstabellens satser, jf. § 2 nr. 1, samt lønnsmessige tillegg etter oppsatt tjenesteplan, dvs. den tjenesteplan vedkommende ville ha vært på dersom man var i tjeneste. Deltidstilsatte utbetales forholdsmessig lønn.

Arbeidstakeren skal utbetales den lønn vedkommende til enhver tid har krav på i sitt tilsettingsforhold. Dersom en deltidstilsatt arbeidstaker får endret sin stillingsprosent i 1 måned eller mer, skal den endrede stillingsprosenten legges til grunn ved utbetaling av lønn så lenge endringen skal være.

2. En arbeidstaker som på grunn av sykdom eller yrkesskade ikke kan utføre sitt vanlige arbeid, kan med legens tilslutning pålegges annet arbeid med bibehold av sin lønn etter nr. 1, dog ikke utover de tidsrommene som lønn kan utbetales etter §§ 18 og 24.
3. Hvis en arbeidstaker har andre arbeidsinntekter fordi vedkommende ikke er i ordinær tjeneste, skal disse trekkes fra i den lønnen som utbetales.
4. En arbeidstaker som fortier eller gir uriktige opplysninger av betydning for rettigheter etter denne paragraf har ikke krav på lønn under fraværet, jf. utfyllende bestemmelser i folketrygdloven § 8-8.
5. I den lønn og eventuelt tillegg til lønn som arbeidstakeren får utbetaalt, skal det gjøres fradrag for offentlige pensjons- eller trygdeytelser. Dersom slike pensjons- eller trygdeytelser blir innvilget for et tidsrom tilbake, hvor lønn allerede er utbetaalt, kan staten for dette tidsrommet kreve overført til seg så stor del av pensjons- eller trygdeytelsene som trengs til dekning av lønn som er utbetaalt under fraværet.

§ 12 Stedfortredertjeneste

1. Har en arbeidstaker tjenestefri for et begrenset tidsrom, plikter en annen arbeidstaker i samme virksomhet å overta vedkommendes tjenesteplikter.
2. Under pålagt tjenestegjøring i en høyere lønnet stilling tilkommer arbeidstakeren den høyere stillings lønn, når vedkommende overtar hele stillingens arbeids- og ansvarsområde.

Dersom arbeidstakeren ikke overtar stillingens hele arbeids- og ansvarsområde fordi vedkommende ikke fyller stillingens kvalifikasjonskrav, kan det utbetales en delvis stedfortredergodtgjørelse. Tilleggets størrelse fastsettes etter drøftinger mellom arbeidsgiver og de tillitsvalgte.

Den høyere stillings lønn avgjøres på grunnlag av den stillingsbeskrivelse, eventuelt den stillingsvurdering, som benyttes i virksomheten.

3. Det skal ikke utbetales stedfortredergodtgjørelse for kortere tidsrom enn en uke (5 - 6 arbeidsdager).
4. **KMD** kan gi nærmere regler etter drøfting med tjenestemennenes hovedsammenslutninger.

§ 13 Overtid

1. Overtidsarbeid skal være pålagt og kontrollerbart og begrenses i overensstemmelse med forutsetningen i arbeidsmiljøloven. Overtid skal i alminnelighet utføres i direkte tilknytning til den alminnelige arbeidstid.
2. For pålagt overtidsarbeid utbetales et tillegg til timelønnen på 50 % (overtidsgodtgjørelse). Tillegget økes til 100 % for overtidsarbeid mellom kl. 20.00 og 06.00 og for overtidsarbeid på lørdager, søn- og helgedager og etter kl. 12.00 onsdag før skjærtorsdag, jul- og nyttårsaften (forhøyet overtidsgodtgjørelse).
3. Etter avtale mellom arbeidstaker og arbeidsgiver i det enkelte tilfelle kan pålagt opparbeidet overtid avspaseres time for time. Utenom fritiden har arbeidstakeren i slike tilfelle krav på å få utbetalt differansen mellom ordinær lønn og overtidsgodtgjørelse (overtidstillegget).
4. Arbeidstakere i ledende stilling eller i særlig uavhengig stilling, har som hovedregel ikke rett til overtidsgodtgjøring. Slik godtgjøring kan likevel utbetales når arbeidstakerne:
  - a) følger dem de er satt til å lede
  - b) går inn i en oppsatt tjenesteliste (vaktplan)
  - c) er pålagt overtidsarbeid av overordnet leder som kan kontrollere utføringen av arbeidet. I dette tilfellet kan det gis overtidsgodtgjøring for inntil 300 timer i kalenderåret.
5. Deltidstilsatte godtgjøres med ordinær timelønn for pålagt arbeid utover den fastsatte deltid. For pålagt arbeid utover den alminnelige arbeidstid pr. dag eller pr. uke for tilsvarende heltidsstilling, utbetales overtidsgodtgjøring etter nr. 2 eventuelt at det avtales avspasering i samsvar med nr. 3.
6. Arbeidstakere som etter tilkalling blir pålagt overtidsarbeid uten direkte tilknytning til sin ordinære arbeidstid, betales for 2 timer selv om arbeidet varer kortere. Hvis arbeidet avbrytes, betales ikke ekstra for nytt overtidsarbeid dersom dette påbegynnes innenfor de beregnede 2 timer.

§ 14 Ukentlig fritid

1. Arbeidstaker skal ha en sammenhengende arbeidsfri periode (ukefriday) på minst 36 timer i løpet av en uke, og slik at det alltid inngår et helt kalenderdøgn. Denne fritid skal fortrinnsvis legges på søndag og minst annenhver søndag.
2. I tillegg til ukefridagen skal det i størst mulig utstrekning gis ytterligere en fridag som skal strekke seg over et helt kalenderdøgn. Denne fridag skal så vidt mulig legges i sammenheng med ukefridagen.
3. Hvor sesongmessige variasjoner eller andre særlige forhold gjør seg gjeldende, er partene enige om at etter forutgående lokale drøftelser skal avvik fra bestemmelsene forelegges **KMD** og hovedsammenslutningene til godkjennelse.

4. Pålagt tjeneste på ukefriday/turnusfriday for arbeidstakere i skift- og turnustjeneste betraktes som overtidsarbeid og kompenseres med forhøyet overtidsgodtgjørelse. Etter avtale mellom arbeidstaker og arbeidsgiver kan det i hvert enkelt tilfelle inngås avtale om at arbeidet skal avspaseres, jf. § 13 nr. 3.

Pålagt overtidsarbeid i direkte tilknytning til skiftarbeidet/turnusarbeidet, betales med overtidsgodtgjørelse eller forhøyet overtidsgodtgjørelse etter reglene i § 13 nr. 2.

Deltidstilsatte kan ikke utbetales forhøyet overtidsgodtgjørelse etter bestemmelsene her før vilkårene for utbetaling av overtidsgodtgjørelse etter § 13 nr. 5 er oppfylt.

5. Dersom ukefridagen eller annen turnusfriday legges på en helge- eller høytidsdag som ikke er søndag, skal dette kompenseres med at arbeidstakeren får **en ny turnusfriday**. Dagsverket regnes med i turnus.

Kan slik fritid ikke gis, utbetales overtidsgodtgjørelse tilsvarende **7,5 timer**.

Ved pålagt tjeneste på slike dager ytes dessuten kompensasjon etter § 16. For ukefriday som delvis faller på helge- eller høytidsdager (jf. § 16), ytes ingen godtgjørelse.

Avløsningstidspunktet kan legges inntil 30 minutter inn på helge- eller høytidsdager uten at ukefridagen betraktes som delvis å falle på helge- eller høytidsdag.

§ 15 Natt-, lørdag- og søndagsarbeid mv.

1. For ordinært arbeid som utføres i tidsrommet mellom kl. 20.00 og kl. 06.00 utbetales et tillegg pr. klokkestime som svarer til 45 % av timelønnen. Tillegget utbetales i tillegg til godtgjørelse etter nr. 4 og § 16 nr. 1 og 2.
2. Arbeidstakere som etter avtale har overtidsbetaling for ordinært nattarbeid, skal ikke ha godtgjørelse etter nr. 1. Nattidskompensasjon for arbeidstakere som har andre tillegg som delvis kompenserer nattjeneste, fastsettes ved lokale forhandlinger.
3. For den alminnelige arbeidstid i tiden mellom kl. 06.00 og kl. 07.00 og mellom kl. 17.00 og kl. 20.00 på dagene mandag til fredag utbetales kr 12,00 pr. arbeidet time.
4. Arbeidstakere som blir pålagt å arbeide på lørdag eller søndag, utbetales et tillegg på kr 40,00 pr. arbeidet klokkestime i tidsrommet lørdag kl. 00.00 til søndag kl. 24.00.

Tillegget utbetales i tillegg til godtgjørelse etter nr. 1 og for de dager som etter § 16 nr. 1 og 2 faller på lørdag og søndag.

5. For reservetjeneste/hvilende vakt betales det i tillegg til tidberegning følgende godtgjørelse:

Fra kl. 06.00-20.00 kr 4,00 pr. løpende time.

Fra kl. 20.00-06.00 kr 8,00 pr. løpende time.

6. Arbeidstakere utbetales kr 110,00 pr. hver arbeidsdag de har delt dagsverk dersom dagsverket inklusive opphold og hvilepauser, strekker seg over minst 9 timer. Arbeidstakere kan ikke pålegges å møte frem mer enn to ganger pr. arbeidsdag. Hvilepauser etter bestemmelsene i arbeidsmiljøloven eller etter arbeidstakernes ønske, regnes i denne forbindelse ikke som oppdeling av tjenesten. Tillegget skal ikke tilstås dersom oppdelingen av dagsverket er godtgjort på annen måte. Det fastsettes ved lokale forhandlinger hvilke arbeidstakere som skal ha tillegget.
7. Reglene i denne paragraf gjelder ikke for arbeidstakere i ledende stilling eller i særlig uavhengig stilling, med mindre de i arbeidstiden følger dem de er satt til å lede.

Det fastsettes ved lokale særavtaler hvilke arbeidstakere dette gjelder.

Arbeidstakere som normalt ikke omfattes av arbeidstidsbestemmelsene, skal gå inn under reglene i forbindelse med tjeneste som går inn i en oppsatt tjenesteliste (vaktplass).

§ 16 Helge- og høytidsdager

1. 1. og 17. mai samt nyttårsdag, skjærtorsdag, langfredag, påskeaften, 1. og 2. påskedag, Kristi himmelfartsdag, 1. og 2. pinsedag og 1. og 2. juledag er fridager såframt tjenesten tillater det. Arbeid på slike dager (ikke overtid) godtgjøres med timelønn tillagt 100 %, såframt det ikke lokalt avtales at helgedagstjeneste skal kompenseres med fritid. Fritiden skal eventuelt svare til det dobbelte av antall arbeidede timer på nevnte dager.

Kompensasjon etter dette punkt kommer i tillegg til godtgjørelse etter § 15 nr. 1, 3 og 4.

2. I den utstrekning tjenstlige hensyn tillater det, skal arbeidstakeren få fri fra kl. 12.00 følgende dager: Onsdag før skjærtorsdag, pinse-, jul- og nyttårsaften. Dersom dette ikke lar seg gjøre av hensyn til tjenesten, utbetales arbeidstakeren timelønn tillagt 100 %.

Kompensasjon etter dette punkt kommer i tillegg til godtgjørelse etter § 15 nr. 1, 3 og 4.

3. Reglene i denne paragraf gjelder ikke for arbeidstakere i ledende stilling eller i særlig uavhengig stilling, med mindre de i arbeidstiden følger dem de er satt til å lede.

Det fastsettes ved lokale særavtaler hvilke arbeidstakere dette gjelder, jf. § 13 nr. 4.

4. Arbeidstakere som normalt ikke omfattes av arbeidstidsbestemmelsene, skal gå inn under reglene i forbindelse med tjeneste som går inn i en oppsatt tjenesteliste (vaktplass).

§ 17 Beredskapsvakt utenfor arbeidsstedet

1. Beredskapsvakt utenfor arbeidsstedet skal etter arbeidsmiljøloven § 10-4 (3) regnes som arbeidstid. Beredskapsvakt skal som hovedregel regnes med i den alminnelige

arbeidstid i forholdet 1/5. For øvrig vises til arbeidsmiljøloven § 10-8 (3) om hviletid.

Ved beredskapsvakt som innebærer større eller mindre belastning enn 1/5, kan det lokalt avtales fravik fra hovedregelen.

Behovet for å innføre beredskapsvakt drøftes med organisasjonene.

2. Når beredskapsvakt utføres til ulike tider av døgnet, skal det etter arbeidsmiljøloven § 10-3 utarbeides en arbeidsplan som viser arbeidstid og fritid. I arbeidsplanen føres opp beredskapsvaktens totale lengde og hvor stor del av den som skal regnes som alminnelig arbeidstid.
3. Tillegg for ettermiddagstjeneste, lørdags-, søndags- og helgedagstjeneste, betales for det beregnede antall timer av beredskapsvakten.

For overtidsarbeid utbetales lørdags-/søndagstillegg med fradrag av den del av tillegget som betales ut etter avsnittet ovenfor. For øvrig utbetales tillegg etter fellesbestemmelsene § 15 nr. 5 pr. løpende time.

4. Partene lokalt avtaler om den beregnede tid kan tas ut som timelønn tillagt 50 % eller 100 % avhengig av tidspunktet for når i døgnet beredskapsvakten utføres, eller regnes med i den alminnelige arbeidstid. Hvor forholdene ligger til rette for det, kan det avtales en kombinasjon av de to kompensasjonsformene.
5. De lokale parter kan avtale at det betales fast godtgjøring pr. vakt eller vaktperiode i stedet for det som følger av nr. 3 og 4 ovenfor, og § 15 nr. 5. Dersom partene ikke blir enige, gjelder satsene i bestemmelsen.
6. Ved utførelse av pliktig og dokumenterbart aktivt arbeid under beredskapsvakten, betales overtidsgodtgjørelse etter fellesbestemmelsene § 13.

Det avtales lokalt hvordan det aktive arbeidet skal dokumenteres.

§ 18 Lønn ved sykdom eller skade

1. En arbeidstaker med fast ukentlig arbeidstid **og som har tiltrådt tjenesten**, har rett til full lønn under sykdom **etter reglene i § 11**, i inntil 49 uker og 5 kalenderdager. Det er en forutsetning at arbeidstakeren har tiltrådt tjenesten. **Arbeidsgiverperioden på 16 kalenderdager kommer i tillegg**. Når arbeidstakeren har hatt lønn under sykdom i til sammen 49 uker og 5 kalenderdager i de siste 3 årene, opphører retten til lønn under sykdom.

En arbeidstaker som har vært helt arbeidsfør i 6 måneder siden vedkommende sist fikk lønn under sykdom, har på ny rett til lønn under sykdom etter reglene i første ledd.

2. Retten til lønn under sykdom opphører ved utløpet av eventuell oppsigelsesfrist. For en arbeidstaker som er midlertidig tilsatt, utløper retten når tilsettingsforholdet opphører. Eventuelle forpliktelser går fra dette tidspunkt over på folketrygden.

3. Sykdomsforfall skal meldes snarest mulig til arbeidsgiveren med opplysninger om fraværets sannsynlige varighet. Egenmelding kan benyttes etter reglene i folketrygdloven §§ 8-23 til 8-27, jf. likevel Intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv.
4. Retten til lønn under sykdom kan bortfalle dersom fraværet ikke blir tilfredsstillende dokumentert. Tilfredsstillende dokumentasjon er egenmelding/legeerklæring, jf. folketrygdloven § 8-7.

§ 19 Permisjon med lønn ved svangerskap, fødsel, adopsjon og amming

1. Svangerskaps- og fødselspermisjon med lønn.
Arbeidstaker som har rett til svangerskapspenger eller foreldrepenger etter reglene i folketrygdloven, utbetales full eller forholdsmessig lønn etter § 11 i permisjonstiden.
2. Adopsjonspermisjon med lønn.
Arbeidstaker som har rett til foreldrepenger etter reglene i folketrygdloven, utbetales full eller forholdsmessig lønn etter § 11 i permisjonstiden.
3. Omsorgspermisjon med lønn i forbindelse med fødsel og adopsjon.
Arbeidstaker har rett til 2 ukers omsorgspermisjon i forbindelse med fødselen etter reglene i arbeidsmiljøloven § 12-3.

Adoptivforeldre har rett til 2 ukers permisjon i forbindelse med at omsorgen for barnet overtas, etter reglene i arbeidsmiljøloven § 12-3.

Det utbetales full eller forholdsmessig lønn etter § 11 i permisjonstiden.

4. Amming.
En arbeidstaker som arbeider hel arbeidsdag og som ammer sitt barn har rett til tjenestefri med full lønn etter § 11 i inntil to timer pr. dag. En arbeidstaker som arbeider mellom 2/3 og hel dag og som ammer sitt barn har rett til tjenestefri med full lønn etter § 11 i inntil én time pr. dag. **Retten til lønn utløper når barnet fyller to år.** Se for øvrig reglene i arbeidsmiljøloven § 12-8.
5. Varsel.
En arbeidstaker som gjør bruk av retten til permisjon etter denne paragraf skal varsle arbeidsgiveren snarest mulig og senest innen de frister som framgår av arbeidsmiljøloven § 12-7.

§ 20 Omsorg for barn

1. En arbeidstaker som har omsorg for barn til og med 12 år, har rett til inntil 10 dager (15 dager dersom vedkommende har omsorg for tre eller flere barn) permisjon med lønn pr. kalenderår for nødvendig tilsyn med barnet når det er sykt, eller dersom den som har det daglige tilsynet med barnet er syk. En arbeidstakeren alene om omsorgen for barnet, har vedkommende rett til inntil 20 dager (30 dager dersom vedkommende har omsorg for tre eller flere barn) permisjon med lønn pr. kalenderår. Samme regler gjelder dersom det er to om omsorgen, men en av dem er langvarig avskåret fra

tilsynet med barnet på grunn av internasjonal tjeneste, egen funksjonshemmning, innleggelse i helseinstitusjon som langtidspasient eller tilsvarende forhold.

2. For kronisk syke eller funksjonshemmde barn under 18 år utvides retten til permisjon med lønn etter nr. 1 etter reglene i folketrygdloven § 9-6.
3. Dersom arbeidstakeren selv ønsker og tjenesten tillater det, kan arbeidsgiver samtykke i fleksibelt uttak av permisjonsdagene etter nr. 1 og 2.
4. Arbeidstakere som har omsorg for barn under 18 år med livstruende eller annen svært alvorlig sykdom eller skade, har til sammen rett til tjenestefri med full lønn i inntil 3 år for det enkelte barn. Vilkårene for slik tjenestefri følger reglene i arbeidsmiljøloven § 12-9 og folketrygdloven kapittel 9.
5. Arbeidstaker som har omsorg for langvarig syke barn eller funksjonshemmde barn har innenfor tidsrammene etter nr. 3 i paragrafen her rett til tjenestefri med lønn dersom vedkommende må delta i kurs eller annen opplæring ved godkjent helseinstitusjon for å kunne ta seg av og behandle barnet, jf. folketrygdloven §§ 9-13 til 9-16. Det samme gjelder ved deltagelse på foreldrekurser ved godkjente offentlige kompetansesentra.
6. Fravær må dokumenteres med egenmelding/legeerklæring i henhold til folketrygdloven §§ 9-7 og/eller 9-14.
7. Forutsatt rett til tjenestefri med lønn etter § 19 nr. 1 eller § 19 nr. 2, har foreldrene i tillegg rett til sammenlagt å ha inntil 3 års tjenestefri uten lønn, likevel slik at de samlet har krav på ett års permisjon uten lønn for hvert barn. Tar ikke begge foreldrene omsorg for barnet, kan retten til den som ikke tar omsorg utøves av en annen som tar omsorg for barnet.

Dersom en arbeidstaker gjør bruk av sin rett til delvis permisjon, skal den del av permisjonsperioden som går utover det tidsrom vedkommende har rett til tjenestefri med full lønn eller 80 % lønn etter § 19 nr. 1 og § 19 nr. 2, gå til fradrag i de 3 årene foreldrene har rett til tjenestefri uten lønn etter denne bestemmelse.

Permisjonen(e) må tas før barnet fyller 12 år. En arbeidstaker kan ikke kreve å ta ut permisjon som deltid, eller for kortere tidsrom enn 6 måneder. Slik permisjon kan imidlertid ges dersom tjenesten tillater det.

Arbeidstakers rett etter § 19 nr. 3 kommer i tillegg.

§ 21 Militærtjeneste og sivil tjeneste

1. En arbeidstaker med minst 6 måneders forutgående sammenhengende tjeneste i det statlige tariffområdet, utbetales lønn i samsvar med nr. 2 og nr. 3 nedenfor under militærtjeneste, tjeneste i sivilforsvaret, pliktig polititjeneste og under avtjening av sivil tjenesteplikt.
2. En arbeidstaker uten forsørgelsesbyrde utbetales 1/3 av den sivile lønnen under førstegangstjeneste. Ellers utbetales full lønn. En arbeidstaker regnes ikke som

forsørger dersom den andre personen har en inntekt som overstiger lønnstrinn 19 på hovedlønnstabellen.

Når tjenesten varer mer enn 1 uke (7 dager), gjøres det fradrag i den sivile lønnen for tjenestetillegg. Det gjøres da også fradrag for forsørgertillegg og bobillegg når arbeidstakeren har full lønn.

3. For vernepliktig og utskrevet befal skal det når tjenesten varer mer enn 1 uke (7 dager) i den sivile lønn trekkes et beløp som svarer til den militære grads/stillings hovedregulativlønn. Er sistnevnte lønn høyere enn den sivile stillings lønn, faller den sivile lønnen helt bort.
4. Ferie opptjenes under militærtjeneste og sivil tjenesteplikt som om arbeidstakeren var i ordinært arbeid, dersom arbeidstakeren utbetales lønn etter nr. 1-3 ovenfor. Opptjent ferie kan anses avviklet under militærtjeneste og sivil tjenesteplikt med maksimum 3 uker i tiden 1. juni - 30. september og resten innenfor ferieåret. Det utbetales i tilfelle full lønn og eventuelt ferielønnstillegg for denne tiden. Trekk etter nr. 2 faller da bort. For en arbeidstaker som ikke har lønn etter nr. 1-2, gjelder ferieloven § 10 nr. 5.

§ 22 Velferdspermisjoner

Når viktige velferds- og omsorgsgrunner foreligger, kan en arbeidstaker tilstås velferdspermisjon med lønn i inntil 12 arbeidsdager. Dersom arbeidstakeren selv ønsker og tjenesten tillater det, kan arbeidsgiver samtykke i fleksibelt uttak av permisjonsdagene.

§ 23 Ytelser ved dødsfall - Gruppelivsordning

1. Dersom det utbetales erstatning etter yrkesskadeforsikringsloven ved dødsfall, skal det ikke utbetales ytelse etter § 23. Dersom erstatningen etterlatte har krav på etter yrkesskadeforsikringsloven er lavere enn ytelsene etter § 23, utbetales differansen i tillegg til utbetalingen etter loven.
2. Når en arbeidstaker dør, utbetales de etterlatte et engangsbeløp som fastsettes slik (G = grunnbeløpet i folketrygden):
  - A. Ektefelle eller samboer: 10 G .
  - B. Hvert barn under 25 år: 4 G.Dersom det ikke er etterlatte som nevnt i pkt. A, utbetales i tillegg 1 G til hvert barn under 25 år.
  - C. Dersom det ikke er etterlatte etter pkt. A og/eller B, utbetales andre personer som for en vesentlig del ble forsørget av avdøde, til sammen 4 G.Beløpene beregnes etter G på oppgjørstidspunktet.
3. Til etterlatte etter arbeidstaker som dør innen ett år etter påbegynt permisjon - og som ikke har hatt ordinært lønnet arbeid i permisjonstiden, utbetales engangsbeløpet etter vanlige regler.

4. Til etterlatte etter arbeidstaker som har omsorgspermisjon etter § 20 nr. 7 - og som ikke har hatt ordinært lønnet arbeid i permisjontiden, utbetales engangsbeløpet etter vanlige regler.
5. Dersom det ikke finnes etterlatte som nevnt i nr. 2 ovenfor, utbetales 3 G til dødsboet.
6. **KMD** fastsetter nærmere regler.
7. Etterlatte, eventuelt dødsboet, etter heltidstilsatte og deltidstilsatte arbeidstakere utbetales samme engangsbeløp etter denne bestemmelsen. Etterlatte, eventuelt dødsboet, etter arbeidstakere med flere stillingsforhold i staten, utbetales likevel ikke mer enn ett fullt engangsbeløp, jf. henholdsvis § 23 nr. 2, 5 og 6.

§ 24 Ytelser ved yrkesskade

1. Med yrkesskade forstås skade eller sykdom som anses som yrkesskade etter folketrygdloven § 13-3 «Yrkesskade», se § 13-4 «Yrkessykdommer som likestilles med yrkesskade» og § 13-15 «Forholdet til krigspensjonslovgivningen».

Erstatning ytes også når arbeidstakeren skades ved ulykke på direkte reise mellom hjem og oppdragssted (uten at arbeidstakeren har vært innom sitt faste arbeidssted) og på tjenestereise.

2. Rammes en arbeidstaker av en yrkesskade, skal arbeidsgiveren bære utgiftene ved sykebehandling og helbredelse samt andre utgifter forårsaket av yrkesskaden i den utstrekning utgiftene ikke dekkes av det offentlige.
3. En arbeidstaker som ikke kan utføre sitt arbeid som følge av yrkesskade, har rett til tjenestefri med full lønn inntil 49 uker og 5 kalenderdager. I tillegg kommer arbeidsgiverperiode(r) etter § 18 nr. 2.

Fagdepartementet eller den det bemyndiger, kan tilstå ytterligere tjenestefri med lønn hvis det er grunn til å tro at arbeidstakeren innen rimelig tid kan gjenoppta arbeidet.

Ved overføring til lavere stilling som følge av yrkesskade, beholder arbeidstakeren den tidligere stillings lønn etter reglene i § 10 nr. 5.

4. Retten til tjenestefri med lønn opphører ved utløpet av eventuell oppsigelsesfrist. For arbeidstakere som er antatt til tidsbegrensede arbeidsforhold, utløper retten når tilsettingsforholdet opphører. Eventuelle forpliktelser går fra dette tidspunktet over på folketrygden.
  5. Hvis en arbeidstaker dør som følge av yrkesskade, utbetales de etterlatte, jf. nr. 6, en engangserstatning tilsvarende 15 G (G = grunnbeløpet i folketrygden).
- Beløpene beregnes etter G på oppgjørstidspunktet.
6. Engangserstatningen utbetales i slik rekkefølge (ugjenkallelig begunstiget i den rekkefølge de er nevnt):

- A. Ektefelle, registrert partner, jf. § 2 nr. 8, eller samboer, jf. § 2 nr. 9 (se dog bokstav B).
- B. Barn under 20 år. Disse skal ha utbetalt minst 40 % av erstatningsbeløpet selv om det er erstatningsberettiget ektefelle/registrert partner eller samboer, jf. bokstav A.
- C. Andre personer som for en vesentlig del ble forsørget av avdøde,

KMD fastsetter nærmere regler.

7. Ved yrkesskade som fører til ervervsmessig uførhet på 100 %, settes erstatningssummen til 15 G. Har skadelidte bare tapt deler av sin ervervsevne, reduseres erstatningen tilsvarende.

Beløpet beregnes etter G på oppgjørstidspunktet.

8. Ved varig medisinsk invaliditet på 15 % eller mer ytes i tillegg ménerstatning på følgende måte:

15-29 % medisinsk invaliditet 1 G
30-70 % medisinsk invaliditet 2 G
Over 70 % medisinsk invaliditet 3 G

9. Det totale erstatningsbeløpet etter nr. 7 og 8 kan ikke overstige 15 G.

Ved beregningen legges grunnbeløpet på oppgjørstidspunktet til grunn.

10. Erstatning etter ovennevnte regler tilstår dersom skaden eller sykdom ble konstatert etter 1. mai 1996. Dersom skaden er inntrådt eller sykdommen konstatert på et tidligere tidspunkt følges de tariffbestemmelser som gjaldt på det tidspunkt. Ved definisjon av begrepet konstatert legges yrkesskadeforsikringsloven § 5 til grunn.

Med virkning fra 1. november 1998 er deltidstilsatte omfattet av bestemmelsene her på lik linje med tilsatte i heltidsstilling. Dette innebærer at ved yrkesskade eller yrkessykdom som anses som yrkesskade konstatert 1. november 1998 eller senere, utbetalas deltidstilsatte erstatning etter de samme regler som for heltidstilsatte. Dersom skaden er inntrådt eller sykdommen konstatert på et tidligere tidspunkt, følges de regler som gjaldt for deltidstilsatte på det tidspunkt.

11. Den samlede utbetaling til etterlatte etter §§ 23 og 24 kan ikke overstige 18 G. Begrensningen gjelder ikke hvis § 23 alene gir høyere utbetaling. I slike tilfeller utbetalas ytelse etter § 23.

Deltidstilsatte med flere stillingsforhold i staten eller deres etterlatte, utbetalas ikke mer enn den tilsvarende utbetaling til tilsatte i heltidsstilling eller deres etterlatte.

12. I de tilfeller der arbeidstakeren eller de etterlatte vil oppnå høyere erstatning etter yrkesskadeforsikringsloven med forskrifter, utbetalas erstatning etter lovens regler.

Dersom erstatningen etter § 24 i fellesbestemmelsene er høyere enn etter yrkesskadeforsikringsloven med forskrifter, utbetales differansen i tillegg til utbetalingen etter loven.

4 Pensjon

4.1 Tjenestepensjon

Tjenestepensjon er fastlagt i lov om Statens pensjonskasse.

For arbeidstakere som frarer med rett til straks begynnende pensjon, skal pensjonen minst svare til en pensjon basert på et pensjonsgrunnlag beregnet etter lov om Statens pensjonskasse, kapittel 3 - måneden før siste regulering av grunnbeløpet i folketrygden og tillagt denne regulering.

4.2 Avtalefestet pensjon (AFP)

Fra og med 1. januar 2011 gjelder følgende bestemmelser:

Avtalefestet pensjonsordning (AFP) omfatter arbeidstakere og undervisningspersonalet i stillinger som går inn under lov om Statens pensjonskasse og har minst 10 års medlemskap i offentlige tjenestepensjonsordninger etter fylte 50 år. Arbeidstakeren må være i lønnet arbeid på pensjoneringstidspunktet med en pensjonsgivende inntekt som på årsbasis overstiger grunnbeløpet i folketrygden, og dessuten ha hatt en tilsvarende pensjonsgivende inntekt året før pensjonering. Arbeidstakeren må videre i de 10 beste årene i perioden fra og med 1967 til og med året før uttak av AFP hatt en gjennomsnittlig pensjonsgivende inntekt på minst 2 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Deltidstilsatte gis rett til å ta ut avtalefestet pensjon etter bestemmelsene i punktet her.

4.2.1 AFP 62 - 67 år

Arbeidstakere i staten og undervisningspersonalet har rett til å fratre med straks begynnende pensjon (AFP) ved fylte 62 år. Pensjonen beregnes etter de regler som framgår av lov om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse. I tillegg til denne pensjonen utbetales et skattepliktig tillegg på 1 700 kroner pr. mnd. som tilsvarer det skattefrie sluttvederlag i LO/NHO-området. Arbeidstakere som frarer med AFP tilstår en ytelse slik at ingen får mer enn 70 % av løpende lønnsinntekt på årsbasis.

Ved fylte 65 år vil pensjonen bli omregnet etter reglene i pensjonsloven kapittel 5. Det særlige kronebeløpet faller bort for pensjoner som beregnes etter pensjonslovens bestemmelser. Ville arbeidstakeren ha fått en høyere pensjon, inkludert det særlige tillegg, i ordningen som er omtalt i avsnittet ovenfor, utbetales differansen i tillegg til pensjon etter pensjonslovens regler.

4.2.2 AFP 65 - 67 år

Arbeidstakere som frarer med AFP i en alder av 65 eller 66 år får pensjonen beregnet etter reglene i pensjonsloven kapittel 5. Ville arbeidstakeren fått en høyere pensjon, inkludert det særlege tillegg, i ordningen som er omtalt i pkt. 4.2.1 første avsnitt, utbetales differansen i tillegg til pensjon etter pensjonslovens regler.

4.2.3 Avkortningsregler

AFP-pensjonister får redusert pensjonen ved annen inntekt i samsvar med reglene i lov om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse § 3, bokstav d og tilhørende forskrifter.

4.2.4 Delpensjon

Med arbeidsgivers samtykke kan arbeidstakere med stillingsprosent 60 % eller mer av heltidsstilling ta ut delpensjon slik at arbeidstakeren kan trappe ned sin yrkesaktivitet med inntil 40 % reduksjon i forhold til heltidsstilling (100 %).

4.2.5 Særaldersgrenser

Arbeidstakere med særaldersgrense 65 år og som har benyttet tilbuddet om avtalefestet pensjon, fortsetter som AFP-pensjonist fram til 67 år.

4.2.6 Andre arbeidstakere

Arbeidstakere i staten som ikke er medlemmer av Statens pensjonskasse eller som ikke har 10 års medlemskap i offentlig tjenestepensjonsordning etter fylte 50 år, men som ellers fyller vilkårene for å ta ut AFP etter lov om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse, får de samme ytelsjer som de ville ha fått etter denne loven, inkludert AFP-tillegget på 1 700 kroner pr. mnd.

4.2.7 Regulering

AFP reguleres på samme måte som tjenestepensjoner i Statens pensjonskasse. Kronebeløpene reguleres ikke som løpende pensjoner.

4.3 Variable tillegg

Regler for beregning av variable tillegg til lønn i pensjonsgrunnlaget er tatt inn som vedlegg nr. 4.

5 Diverse

5.1 B-tabellen

B-tabellens satser reguleres ikke.

5.2 Særlege lønnstillegg mv.

Særlege lønnstillegg mv. reguleres ikke.

5.3 Boliglån

Boliglån med sikkerhet ytes fra Statens pensjonskasse med inntil 1,7 mill. kroner. Lånetgis etter regler fastsatt av **KMD**.

5.4 OU-midler

Retningslinjer for opplærings- og utviklingstiltak er fastsatt i egen særavtale mellom staten og hovedsammenslutningene (Avtale om OU-midler). Hvert år avsettes det i alt til OU-midler 0,24 % av lønnsmassen i staten, slik den er definert i særavtalen. Avsetningen dekkes ved at arbeidstakerne trekkes kr. 300,- i bruttolønn etter A-tabellen pr. arbeidstaker pr. år, og det resterende beløp dekkes av arbeidsgiver.

5.5 Medbestemmelse, samarbeid og kompetanseutvikling

Kompetanse er viktig for utviklingen av statlig sektor, og dermed også for å øke kvaliteten på velferdstjenestene.

Partene vil legge til rette for å fornye og forbedre statlige virksomheter. Etter- og videreutdanning, mer bruk av e-læring, veiledning og utviklingsplanlegging for de ansatte og lederne skal bidra til å gjøre virksomhetene til mer attraktive arbeidsplasser og bedre i stand til å møte nye krav til tjenesteyting. Partene vil bidra til en forsterket innsats for et mer inkluderende arbeidsliv.

Statlige virksomheter er avhengig av gode samarbeidsrelasjoner mellom ledelsen og medarbeiderne, og mellom partene i virksomheten. Det innebærer blant annet en felles forståelse av lov og avtaleverk.

Partene avsetter midler, jf pkt. 5.7, som skal bidra til å styrke virksomhetenes kompetanse og til felles opplærings- og utviklingstiltak for ledelse og tillitsvalgte, innen:

- **Større mangfold blandt arbeidstakerne og oppfølgning av avtalen om et inkluderende arbeidsliv.**
- **Organisasjons- og ledelsesutvikling for økt involvering av medarbeidere/tillitsvalgte, herunder prosjekter for lokal personal- og lønnspolitikk, læring på arbeidsplassen, utvikling av metoder og verktøy for kompetanse- og karriereutvikling og utvikling av lærende organisasjoner.**
- **Samarbeidskompetanse og medbestemmelse. Disse tiltakene skal fortsatt legge hovedvekten på kunnskap om hovedavtalen og hovedtariffavtalen i staten, samt øvrige lover og avtaler som regulerer lønns- og arbeidsvilkår i staten.**
- **Arbeid for å hindre utstøting og tilrettelegge for at arbeidstakere kan fortsette i aktivt arbeid.**

Støtte til kompetansetiltak forutsetter at erfaringene fra prosjektene kan spres og føre til kunnskapsdeling på tvers av statlige virksomheter. Mottakende virksomheter må være villig til å bidra til dette.

Partene sentralt kan bruke en del av midlene til spredningstiltak, samt sentralt initierte forsøk og utviklingstiltak for alle virksomhetene.

Partene vil i fellesskap utvikle e-læringsverktøy for å styrke kunnskapen om hovedtariffavtalen, hovedavtalen og lov- og avtaler som regulerer lønns- og arbeidsvilkår i staten, slik at flere kan nås på en mer effektiv måte. Partene vil fortsatt sørge for at samarbeids- og medbestemmelsestiltak i form av regionale konferanser gjennomføres.

5.6 Omstilling og effektivisering i staten

Staten vil fortsatt sikre at omstillinger i statlig sektor skjer så smidig og effektivt som mulig, jf. vedlegg 3.

Retningslinjer for omstillingsarbeidet i staten er utarbeidet i samråd med hovedsammenslutningene. Eventuelle endringer av retningslinjene i tariffperioden kan skje etter behov.

5.7 Avsetning til kompetanse-, medbestemmelseres- og omstillingsarbeid

Det avsettes 35 millioner kroner til kompetanse-, medbestemmelseres- og omstillingsarbeid i staten. Av dette skal 6 millioner kroner benyttes til felles opplærings- og utviklingstiltak for ledelse og tillitsvalgte innen samarbeidskompetanse og medbestemmelse og 4 millioner kroner til omstillingsarbeid i staten, jf pkt 5.6.

KMD og hovedsammenslutningene fastsetter retningslinjer for og vil i fellesskap evaluere avsetningen.

5.8 Inn i tariffområdet

1. Ved overføring av ikke-statlige virksomheter til det statlige tariffområdet er de sentrale parter enig om at det er viktig å komme inn tidlig i prosessen for å få oversikt over de aktuelle spørsmål som er knyttet til overføringen. Mottakende arbeidsgiver må særlig merke seg pkt. 2-4.
2. De arbeidstakere som blir overført omfattes av hovedtariffavtalen, hovedavtalen, sentrale særavtaler og andre relevante lokale særavtaler i staten fra overføringstidspunktet, med mindre **KMD** og hovedsammenslutningene blir enige om noe annet i det konkrete tilfellet.
3. Videre skal det inngås en egen tariffavtale vedrørende den virksomhet som overføres. Med mindre de sentrale parter blir enige om noe annet, skal denne avtalen inngås mellom arbeidsgiver i vedkommende statlige virksomhet og arbeidstakernes medlemsorganisasjoner. Avtalen skal angi hvilken virksomhet/del av virksomhet som overføres. Den skal videre inneholde opplysninger om at hovedtariffavtalen, hovedavtalen og andre særavtaler i staten gjelder fra overføringstidspunktet.
4. I tillegg til det som er nevnt i punkt 2 og 3, skal mottakende statlig arbeidsgiver, i samsvar med arbeidsmiljøloven § 16-2 annet ledd, tidligst mulig og ikke senere enn tre uker etter overdragelsestidspunktet, sende et skriftlig varsel til de arbeidstakerorganisasjoner i den/de aktuelle tariffavtalen/er som de overførte arbeidstakerne var bundet av. Varslet skal være en beskjed om at den nye statlige arbeidsgiver ikke ønsker å bli bundet av den/de tariffavtalen/er som tidligere arbeidsgiver var bundet av. Partene er enige om at varselet i

tillegg skal sendes til den/de aktuelle hovedorganisasjon/er som den/de tariffbundne arbeidstakerorganisasjon/e er medlem av.

5. Medfører overføringen behov for nye stillingskoder, lønnsendringer m.v., skal **KMD** og hovedsammenslutningene opppta forhandlinger i h.h.t pkt. 1.4. Den enkelte arbeidstaker skal, så langt det er mulig, innplasseres i eksisterende stillingskategorier (koder).
6. Ingen skal ved innplassering gå ned i lønn. Det skal opprettes nye arbeidsavtaler etter arbeidsmiljølovens bestemmelser.
7. Ved overføring nevnt under punkt 1 foretas drøftelser om innplassering på hovedtariffavtalen og om andre lønns- og arbeidsvilkår, herunder inngåelse av eventuell omstillingsavtale m.v., av mottakende virksomhet, eventuelt vedkommende fagdepartement, etter nærmere avtale mellom **KMD** og hovedsammenslutningene.

Kommer partene ikke til enighet i lokale drøftelser, kan spørsmål knyttet til tariffrettslige forhold tas opp med **KMD** og hovedsammenslutningene, jf. punkt 1 ovenfor.

5.9 Seniorpolitiske tiltak

Arbeidsgiverne i staten må legge til rette for at arbeidstakerne kan stå lenger i arbeid. Seniorpolitiske tiltak er viktig for å få arbeidstakerne til å utsette sin fratrede.

5.9.1 Staten

For å motivere eldre arbeidstakere til å stå lenger i arbeid, gis tjenestefri med lønn tilsvarende:

- a) åtte dager pr. år fra det kalenderåret man fyller 62 år,
- b) de lokale partene kan i tillegg avtale inntil seks dager pr. år. Kommer de lokale partene ikke til enighet, kan tvisten ikke ankes. Arbeidsgivers siste tilbud skal da gjelde.

Deltidstilsatte arbeidstakere får rett til fridager forholdsvisig.

Uttak av tjenestefri med lønn foretas enten som hele dager eller som redusert arbeidstid etter avtale med arbeidsgiver. Alternativt kan det avtales at dagene godtgjøres med lønn, jf. § 2, nr. 1. Uttaket etter denne bestemmelsen kan ikke overføres.

5.9.2 Reduksjon i leseplikt i statlige grunn- og videregående skoler

For undervisningspersonale over 60 år reduseres den ukentlige gjennomsnittlige leseplikten i grunnskole og videregående skole med en basisprosent lik 7 %.

Reduksjonen gjennomføres fra skoleårets begynnelse det kalenderår læreren fyller 60 år.

Leseplikten vil innebære en omfordeling av arbeidsoppgaver innenfor det totale årsverk.

Den frigjorte tiden benyttes til oppgaver tilknyttet tilrettelegging og oppfølging av undervisning. Arbeidsgiver fastsetter hvilke arbeidsoppgaver som kan løses innenfor den omfordelte arbeidstid.

5.10 Innleie fra virksomhet som har til formål å drive utleie (bemanningsforetak)

Partene er enige om at det er viktig å arbeide for et seriøst og velfungerende arbeidsliv, med ordnede lønns- og arbeidsforhold for alle. Dette må også gjelde arbeidstakere som leies inn fra bemanningsforetak til statlige virksomheter. Forutsigbarhet og trygghet for jobben er vesentlig også for innleide arbeidstakere.

1. Statlige virksomheter skal i avtaler om innleie av arbeidskraft sikre at de innleide, så lenge innleieforholdet varer, minst følger lønns- og arbeidsvilkårene i virksomheten i samsvar med tjenestemannsloven § 3B og hovedtariffavtalen/særavtaler i staten, med unntak av pensjonsrettigheter.
2. Staten plikter å gi bemanningsforetak/vikarbyrå de nødvendige opplysninger for at vilkåret om likebehandling kan oppfylles i samsvar med tjenestemannsloven § 3C nr. 1, samt å forplikte bemanningsforetaket/vikarbyrå til dette vilkåret i innleiekontrakten. På anmodning fra tillitsvalgte skal staten dokumentere lønns- og arbeidsvilkår som er gjeldende hos bemanningsforetaket/vikarbyrå når innleide arbeidstakere skal arbeide innenfor hovedtariffavtalens virkeområde, i samsvar med tjenestemannsloven § 3C nr 4.
3. Tillitsvalgte i statlige virksomheter har rett til å representere innleid arbeidskraft overfor statlig innleievirksomhet. Dersom utleiebedriften er bundet av tariffavtale med en av hovedorganisasjonene er tvister om den uteides lønns- og arbeidsforhold et forhold mellom partene i bemanningsvirksomheten. Tillitsvalgte og arbeidsgiverrepresentant fra innleievirksomheten kan på forespørsel bistå i forhandlingene med informasjon om avtalene i staten.
4. Innleide arbeidstakere skal presenteres for tillitsvalgte i innleievirksomheten.
5. Partene informerer og drøfter minst to ganger i året prinsippene for bruk av innleie i virksomheten, jf. Hovedavtalen i staten §§ 11 og 12. Partene lokalt skal ved drøfting av innleie også drøfte ressurser til tillitsvalgte.

6 Avtalefestet ferie

Det er en viktig oppgave for partene å bidra til en sterk, effektiv og omstillingsdyktig offentlig sektor. Ved innføring av den avtalefestede ferien er det derfor en klar forutsetning at offentlige virksomheter gir muligheter til å oppveie de ulempene dette kan medføre med større fleksibilitet, slik at tjenesteproduksjonen og servicetilbudet til publikum opprettholdes. Arbeidstakerne vil også på sin side ha forskjellige behov for avvikende arbeidstidsordninger begrunnet i ulike livsfaser, arbeids- og bosituasjoner m.m. Økt fleksibilitet sammen med den avtalefestede femte ferieuken vil kunne bidra til mindre sykefravær og økt produktivitet.

1. Partene er enige om å forskutte den femte ferieuken, jf. ferieloven § 15, slik at ferie etter ferieloven og avtalefestet ferie til sammen utgjør 30 virkedager. Av dette utgjør den avtalefestede ferien 5 virkedager. Ekstraferie på 6 virkedager for arbeidstakere over 60 år opprettholdes, jf. ferieloven § 5 nr. 1 og 2.
2. Arbeidstaker har rett til fem virkedager fri hvert kalenderår, jf. ferieloven § 5 nr. 4, i tillegg til de lovfestede 25 virkedager, jf. ferieloven § 5 nr. 1. Deles den avtalefestede ferien, kan arbeidstaker bare kreve å få fri så mange dager som vedkommende normalt skal arbeide i løpet av en uke.

3. Dersom det blir besluttet å innføre den resterende del av den femte ferieuken som en alminnelig ordning, jf. ferieloven § 15, skal disse dagene komme til fradrag i den avtalefestede ordningen.
4. Feriepenger for den resterende del av den femte ferieuken beregnes og utbetales i samsvar med inngått avtale mellom de sentrale parter.
5. Den alminnelige prosentsats for feriepenger skal være 12 % av feriepengegrunnlaget, jf. ferieloven § 10 nr. 2 og 3.

Dersom det blir besluttet å utvide antall feriedager i ferieloven, er det partenes forutsetning at de ovennevnte prosentsatser for opptjeningsåret legges til grunn som feriegodtgjørelse for tilsvarende periode.

6. Arbeidsgiver fastsetter tidspunktet for den avtalefestede ferien etter drøftinger med de tillitsvalgte eller den enkelte arbeidstaker samtidig med fastsettelsen av den ordinære ferien. Arbeidstaker kan kreve å få underretning om fastsettelse av den avtalefestede del av ferien tidligst mulig og senest to måneder før avviklingen, med mindre særlige grunner er til hinder for dette, jf. ferieloven § 6 nr. 2.
7. Arbeidstaker kan kreve å få feriefritid etter denne bestemmelse uavhengig av opptjening av feriepenger.
8. Dersom driften helt eller delvis innstilles i forbindelse med ferieavvikling, kan alle arbeidstakere som berøres av stansen, pålegges å avvikle ferie av samme lengde uavhengig av opptjeningen av feriepenger.
9. Arbeidstaker kan kreve at den avtalefestede delen av ferien gis samlet innenfor ferieåret, jf. ferieloven § 7 nr. 2, og på en slik måte at 1 ukes sammenhengende ferie oppnås. De sentrale parter vil oppfordre lokale arbeidsgivere og tillitsvalgte til å plassere den avtalefestede ferien slik at kravet til effektiv tjenesteproduksjon og et godt servicetilbud til publikum blir ivaretatt, for eksempel ved at avtalefestet ferie tas i forbindelse med Kristi Himmelfartsdag, påske, jule- og nyttårshelgen.
10. Ved skriftlig avtale mellom arbeidsgiver og den enkelte, kan den avtalefestede ferien overføres helt eller delvis til neste ferieår.
11. For skiftarbeidere tilpasses den avtalefestede ferien lokalt, slik at dette etter full gjennomføring utgjør 4 arbeidede skift.
12. For grupper av arbeidstakere hvor ferie etter ferieloven § 15 allerede er innført, skal antall dager ikke økes som følge av innføring av den avtalefestede ferien. Iverksettelsen og den praktiske gjennomføringen av den avtalefestede ferien for de aktuelle virksomheter avtales nærmere mellom partene.
13. Ordningen med avtalefestet ferie for stillinger i statlige grunn- og videregående skoler skal gjennomføres på følgende måte:

De avtalefestede feriedagene tas ut uten at behovet for stillinger øker, og anses avviklet i de deler av året der det ikke foregår undervisning.

7 Varighet

Denne hovedtariffavtale trer i kraft 1. mai **2014** og gjelder til og med 30. april **2016**.

8 Rettstvist

Forståelsen av bestemmelsene i hovedtariffavtalen og de sentrale særavtaler er et forhold mellom **KMD** og hovedsammenslutningene.

9 Protokolltilførsler

NR. 1

For undervisningspersonalet i statlige grunn- og videregående skoler inngås det tilpasningsavtale til fellesbestemmelsene i hovedtariffavtalen for tariffperioden der dette er nødvendig på grunn av disse skolenes egenart.

NR. 2

Som følge av tilpasning til arbeidsmiljøloven, er **KMD** og hovedsammenslutningene enige om at endringene i hovedtariffavtalen pr. 1. mai 2006 av begrepene ”dag” til ”døgn” og ”ordinær arbeidstid” til ”alminnelig arbeidstid”, ikke innebærer noen realitetsendringer av bestemmelsene i forhold til forståelse og praktisering pr. 30. april 2006.

Endringene i § 7 nr. 1 fra ”40 timer” til ”37,5 timer” innebærer ingen realitetsendring av bestemmelsen om den ukentlige arbeidstid i forhold til forståelse og praktisering pr. 30. april 2006, jf. arbeidstidsforkortelsen i staten pr. 1. januar 1987.

NR. 3

I protokolltilførsel nr 3 til hovedtariffavtalen 2012-2014 var partene enige om å nedsette en partssammensatt arbeidsgruppe for arbeide videre med HTAs geografiske virkeområde. Etter at arbeidsgruppens rapport forelå, har staten startet arbeidet med et utkast til retningslinjer for tjenestemenns lønns- og arbeidsvilkår ved tjeneste i utlandet. Staten ønsker å arbeide videre med utkastet i samarbeid med hovedsammenslutningene.

NR 4

Regeringen har i sin politiske plattform uttalt at den vil nedsette et arbeidstidsutvalg etter modell fra skift/turnusutvalget for å utrede hvordan arbeidskraften best mulig kan tas i bruk i de kommende tiårene. KMD og hovedsammenslutningene er enige om å nedsette en partssammensatt arbeidsgruppe som skal vurdere hvordan arbeidstidsordningene i staten best kan sikre fleksibilitet, gode arbeidsforhold inkludert HMS og tilpasses virksomhetenes utfordringer fremover. Forslag og vurderinger fra det regjeringsoppnevnte utvalget inngår som bidrag i dette arbeidet.

NR 5

Partene er enige om å nedsette en arbeidsgruppe for å vurdere avsetning til resirkulerte midler. Arbeidet gjennomføres av Statistikk- og beregningsutvalget i staten i løpet av tariffperioden.

HOVEDLØNNSTABELL

Lønnstrinn	30.04.2014	01.05.2014		Lønnstrinn	30.04.2014	01.05.2014
19	279 700	286 200		61	508 700	518 800
20	283 200	289 700		62	518 500	528 800
21	286 800	293 300		63	528 700	539 200
22	290 400	296 900		64	538 700	549 400
23	294 100	300 600		65	548 700	559 600
24	297 900	304 500		66	558 600	569 700
25	301 900	308 500		67	569 000	580 300
26	305 900	312 600		68	578 800	590 300
27	309 700	316 400		69	590 000	601 700
28	313 400	320 200		70	601 600	613 500
29	317 100	323 900		71	616 000	628 200
30	320 800	327 700		72	627 100	639 500
31	324 400	331 300		73	638 200	650 800
32	328 200	335 200		74	649 800	662 700
33	332 000	339 000		75	662 400	675 500
34	335 900	343 000		76	679 700	693 200
35	339 900	347 000		77	696 600	710 400
36	344 000	351 200		78	719 100	733 300
37	348 400	355 700		79	741 800	756 500
38	352 900	360 300		80	764 500	779 600
39	357 400	364 900		81	786 800	802 400
40	362 200	369 800		82	808 400	824 400
41	367 000	374 700		83	829 900	846 300
42	372 500	380 300		84	851 400	868 300
43	377 800	385 700		85	878 500	895 900
44	383 600	391 600		86	905 300	923 200
45	389 200	397 300		87	932 400	950 900
46	395 100	403 300		88	953 800	972 700
47	401 400	409 700		89	975 400	994 700
48	407 800	416 200		90	997 000	1 016 700
49	414 500	423 000		91	1 018 600	1 038 800
50	421 100	429 700		92	1 040 100	1 060 700
51	427 900	436 600		93	1 061 600	1 082 600
52	435 100	443 900		94	1 083 200	1 104 600
53	442 700	451 500		95	1 104 800	1 126 700
54	449 900	458 800		96	1 125 900	1 148 200
55	457 700	466 800		97	1 147 000	1 169 700
56	465 300	474 500		98	1 168 200	1 191 300
57	473 400	482 800		99	1 188 400	1 211 900
58	481 900	491 400		100	1 208 600	1 232 500
59	490 600	500 300		101	1 228 800	1 253 100
60	499 200	509 100				

2 LØNNSRAMMER
Gjeldende fra 1.juli 2014

		Tjenesteansienitet																			
Lønnsramme		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	20	24	28
nr.	alt.	Lønnstrinn																			
LR01	1																				
	2																				
	3																				
	4																				
	5																				
	6																				
	7																				
	8																				
9-21																					

LR02	1	19	20		21		22		23		24	26						27		28	29	31
	2	20	21		22		23		24		25	27						28		29	30	32
	3	21	22		23		24		25		26	28						29		30	31	33
	4	22	23		24		25		26		27	29						30		31	32	34
	5	23	24		25		26		27		28	30						31		32	33	35
	6	24	25		26		27		28		29	31						32		33	34	36
	7	25	26		27		28		29		30	32						33		34	35	37
	8	26	27		28		29		30		31	33						34		35	36	38
9-21 (31-43)																						

LR03	1	20	21		22		23		24		25	27						28		29	32	
	2	21	22		23		24		25		26	28						29		30	33	
	3	22	23		24		25		26		27	29						30		31	34	
	4	23	24		25		26		27		28	30						31		32	35	
	5	24	25		26		27		28		29	31						32		33	36	
	6	25	26		27		28		29		30	32						33		34	37	
	7	26	27		28		29		30		31	33						34		35	38	
	8	27	28		29		30		31		32	34						35		36	39	
9-21 (32-44)																						

LR04	1	20	21		22		23		24		25	27						28		29	30	33
	2	21	22		23		24		25		26	28						29		30	31	34
	3	22	23		24		25		26		27	29						30		31	32	35
	4	23	24		25		26		27		28	30						31		32	33	36
	5	24	25		26		27		28		29	31						32		33	34	37
	6	25	26		27		28		29		30	32						33		34	35	38
	7	26	27		28		29		30		31	33						34		35	36	39
	8	27	28		29		30		31		32	34						35		36	37	40
9-21 (33-45)																						

LR05	1																				
	2																				
	3																				
	4																				
	5																				
	6																				
	7																				
	8																				
9-21																					

2 LØNNSRAMMER
Gjeldende fra 1.juli 2014

		Tjenesteansienitet																				
Lønnsramme		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		20	24	28
nr.	alt.	Lønnstrinn																				
LR11	1	27			28			29			30							31	33			
	2	28			29			30			31							32	34			
	3	29			30			31			32							33	35			
	4	30			31			32			33							34	36			
	5	31			32			33			34							35	37			
	6	32			33			34			35							36	38			
	7	33			34			35			36							37	39			
	8	34			35			36			37							38	40			
	9-21	(33-45)																				

LR12	1	26	27		28		29		30		31		32									
	2	27	28		29		30		31		32		33									
	3	28	29		30		31		32		33		34									
	4	29	30		31		32		33		34		35									
	5	30	31		32		33		34		35		36									
	6	31	32		33		34		35		36		37									
	7	32	33		34		35		36		37		38									
	8	33	34		35		36		37		38		39									
	9-21	(32-44)																				

LR13	1																					
	2																					
	3																					
	4																					
	5																					
	6																					
	7																					
	8																					
	9-21																					

LR14	1	26	27		28		29		30		31	33							34	35	38
	2	27	28		29		30		31		32	34							35	36	39
	3	28	29		30		31		32		33	35							36	37	40
	4	29	30		31		32		33		34	36							37	38	41
	5	30	31		32		33		34		35	37							38	39	42
	6	31	32		33		34		35		36	38							39	40	43
	7	32	33		34		35		36		37	39							40	41	44
	8	33	34		35		36		37		38	40							41	42	45
	9-21	(38-50)																			

LR15	1	36	37		38		39		40		41	42	43						47		
	2	37	38		39		40		41		42	43	44						48		
	3	38	39		40		41		42		43	44	45						49		
	4	39	40		41		42		43		44	45	46						50		
	5	40	41		42		43		44		45	46	47						51		
	6	41	42		43		44		45		46	47	48						52		
	7	42	43		44		45		46		47	48	49						53		
	8	43	44		45		46		47		48	49	50						54		
	9-21	(47-59)																			

2 LØNNSRAMMER
Gjeldende fra 1.juli 2014

		Tjenesteansienitet																			
Lønnsramme		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	20	24	28
nr.	alt.	Lønnstrinn																			
LR21	1	37	38		39		40		41		42	46									
	2	38	39		40		41		42		43	47									
	3	39	40		41		42		43		44	48									
	4	40	41		42		43		44		45	49									
	5	41	42		43		44		45		46	50									
	6	42	43		44		45		46		47	51									
	7	43	44		45		46		47		48	52									
	8	44	45		46		47		48		49	53									
	9-21	(46-58)																			

LR22	1	36	37		38		39		40		41	43								45
	2	37	38		39		40		41		42	44								46
	3	38	39		40		41		42		43	45								47
	4	39	40		41		42		43		44	46								48
	5	40	41		42		43		44		45	47								49
	6	41	42		43		44		45		46	48								50
	7	42	43		44		45		46		47	49								51
	8	43	44		45		46		47		48	50								52
	9-21	(45-57)																		

LR23	1	41	42		43		44		45	46	47	48							49		50	51	53
	2	42	43		44		45		46	47	48	49							50		51	52	54
	3	43	44		45		46		47	48	49	50							51		52	53	55
	4	44	45		46		47		48	49	50	51							52		53	54	56
	5	45	46		47		48		49	50	51	52							53		54	55	57
	6	46	47		48		49		50	51	52	53							54		55	56	58
	7	47	48		49		50		51	52	53	54							55		56	57	59
	8	48	49		50		51		52	53	54	55							56		57	58	60
	9-21	(53-65)																					

LR24	1	57	58	59	60		61		62		63		65										
	2	58	59	60	61		62		63		64		66										
	3	59	60	61	62		63		64		65		67										
	4	60	61	62	63		64		65		66		68										
	5	61	62	63	64		65		66		67		69										
	6	62	63	64	65		66		67		68		70										
	7	63	64	65	66		67		68		69		71										
	8	64	65	66	67		68		69		70		72										
	9-21	(65-77)																					

LR25	1	47	48		49		50		51		52	53		54		55		56		57		59	
	2	48	49		50		51		52		53	54		55		56		57		58		60	
	3	49	50		51		52		53		54	55		56		57		58		59		61	
	4	50	51		52		53		54		55	56		57		58		59		60		62	
	5	51	52		53		54		55		56	57		58		59		60		61		63	
	6	52	53		54		55		56		57	58		59		60		61		62		64	
	7	53	54		55		56		57		58	59		60		61		62		63		65	
	8	54	55		56		57		58		59	60		61		62		63		64		66	
	9-21	(59-71)																					

2 LØNNNSRAMMER
Gjeldende fra 1.juli 2014

Lønnsramme	nr.	Tjenestearnsiennitet																20	24	28	
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
LR31	1	45	46		47		48		49		50	51		52	53		55	59			
	2	46	47		48		49		50		51	52		53	54		56	60			
	3	47	48		49		50		51		52	53		54	55		57	61			
	4	48	49		50		51		52		53	54		55	56		58	62			
	5	49	50		51		52		53		54	55		56	57		59	63			
	6	50	51		52		53		54		55	56		57	58		60	64			
	7	51	52		53		54		55		56	57		58	59		61	65			
	8	52	53		54		55		56		57	58		59	60		62	66			
	9-21	(59-71)																			

LR32	1	19	20		21		22		23		24	25						26		27	30
	2	20	21		22		23		24		25	26						27		28	31
	3	21	22		23		24		25		26	27						28		29	32
	4	22	23		24		25		26		27	28						29		30	33
	5	23	24		25		26		27		28	29						30		31	34
	6	24	25		26		27		28		29	30						31		32	35
	7	25	26		27		28		29		30	31						32		33	36
	8	26	27		28		29		30		31	32						33		34	37
	9-21	(30-42)																			

LR33	1	21	22		23		24	25		26		27						28		29	31
	2	22	23		24		25	26		27		28						29		30	32
	3	23	24		25		26	27		28		29						30		31	33
	4	24	25		26		27	28		29		30						31		32	34
	5	25	26		27		28	29		30		31						32		33	35
	6	26	27		28		29	30		31		32						33		34	36
	7	27	28		29		30	31		32		33						34		35	37
	8	28	29		30		31	32		33		34						35		36	38
	9-21	(31-43)																			

LR34	1	24	25	26	27		28		29	30		31						33			
	2	25	26	27	28		29		30	31		32						34			
	3	26	27	28	29		30		31	32		33						35			
	4	27	28	29	30		31		32	33		34						36			
	5	28	29	30	31		32		33	34		35						37			
	6	29	30	31	32		33		34	35		36						38			
	7	30	31	32	33		34		35	36		37						39			
	8	31	32	33	34		35		36	37		38						40			
	9-21	(33-45)																			

LR35	1	35	36	38		39		40		41	42	43	45	47		48		49		50	51	52
	2	36	37	39		40		41		42	43	44	46	48		49		50		51	52	53
	3	37	38	40		41		42		43	44	45	47	49		50		51		52	53	54
	4	38	39	41		42		43		44	45	46	48	50		51		52		53	54	55
	5	39	40	42		43		44		45	46	47	49	51		52		53		54	55	56
	6	40	41	43		44		45		46	47	48	50	52		53		54		55	56	57
	7	41	42	44		45		46		47	48	49	51	53		54		55		56	57	58
	8	42	43	45		46		47		48	49	50	52	54		55		56		57	58	59
	9-21	(52-64)																				

2 LØNNSRAMMER
Gjeldende fra 1.juli 2014

		Tjenesteansiennitet																				
Lønnsramme		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		20	24	28
nr.	alt.	Lønnstrinn																				
LR41	1	35	36		37		38		39		40		41		42		43					
	2	36	37		38		39		40		41		42		43		44					
	3	37	38		39		40		41		42		43		44		45					
	4	38	39		40		41		42		43		44		45		46					
	5	39	40		41		42		43		44		45		46		47					
	6	40	41		42		43		44		45		46		47		48					
	7	41	42		43		44		45		46		47		48		49					
	8	42	43		44		45		46		47		48		49		50					
	9-21	(43-55)																				

LR42	1	36	37		38		39		40		41		42		43		44		45		46	
	2	37	38		39		40		41		42		43		44		45		46		47	
	3	38	39		40		41		42		43		44		45		46		47		48	
	4	39	40		41		42		43		44		45		46		47		48		49	
	5	40	41		42		43		44		45		46		47		48		49		50	
	6	41	42		43		44		45		46		47		48		49		50		51	
	7	42	43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
	8	43	44		45		46		47		48		49		50		51		52		53	
	9-21	(46-58)																				

LR43	1	39	40		41		42		43		44		45		46		47		48		49	
	2	40	41		42		43		44		45		46		47		48		49		50	
	3	41	42		43		44		45		46		47		48		49		50		51	
	4	42	43		44		45		46		47		48		49		50		51		52	
	5	43	44		45		46		47		48		49		50		51		52		53	
	6	44	45		46		47		48		49		50		51		52		53		54	
	7	45	46		47		48		49		50		51		52		53		54		55	
	8	46	47		48		49		50		51		52		53		54		55		56	
	9-21	(49-61)																				

LR44	1																					
	2																					
	3																					
	4																					
	5																					
	6																					
	7																					
	8																					
	9-21																					

LR45	1	54		55		56		57		58	59	60			61	62	63	64		65	66	67
	2	55		56		57		58		59	60	61			62	63	64	65		66	67	68
	3	56		57		58		59		60	61	62			63	64	65	66		67	68	69
	4	57		58		59		60		61	62	63			64	65	66	67		68	69	70
	5	58		59		60		61		62	63	64			65	66	67	68		69	70	71
	6	59		60		61		62		63	64	65			66	67	68	69		70	71	72
	7	60		61		62		63		64	65	66			67	68	69	70		71	72	73
	8	61		62		63		64		65	66	67			68	69	70	71		72	73	74
	9-21	(67-79)																				

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

3.1 GJENNOMGÅENDE STILLINGER

90.100 LEDERSTILLINGER

1072	Arkivleder	42-77	
1054	Kontorsjef	47-89	
1056	Økonomisjef	47-89	
1055	Personalsjef	47-89	
1058	Administrasjonssjef	47-89	
1057	Informasjonssjef	47-97	
1407	Avdelingsleder	49-87	
1059	Underdirektør	51-89	
1211	Seksjonssjef	51-95	
1477	Regiondirektør	53-98	
1060	Avdelingsdirektør	55-101	
1061	Assisterende direktør	55-101	
1062	Direktør	55-101	
1538	Fagdirektør	55-101	

90.103 SAKSBEHANDLER

1063	Førstesekretær	LR10		
1065	Konsulent	LR17	2	
1408	Førstekonsulent	LR21	1 el. 2	
1363	Seniorkonsulent	49-74		

90.201 KONTORSTILLINGER

1068	Fullmekting	LR02		
1069	Førstefullmekting	LR03		
1070	Sekretær	LR09		
1409	Sekretær	35-57		
1433	Seniorsekretær	39-59		
1071	Kontorleder	42-61		

90.205 BIBLIOTEKAR

1073	Bibliotekfullmekting	LR04		
1410	Bibliotekar	LR15	2	
1515	Spesialbibliotekar	49-75		
1077	Hovedbibliotekar	53-85		

90.207 BETJENT

1078	Betjent	LR02		
1079	Førstebetjent	35-54		

90.208 SJÅFØR

1081	Sjåfør	LR02		
1180	Sjåfør	LR03		

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
90.301 INGENIØR				
1411	Avdelingsingeniør	LR15		2
1084	Avdelingsingeniør	LR16		2
1275	Ingeniør	LR17		2
1085	Avdelingsingeniør	LR22		1 el. 2
1083	Ingeniør		39-61	
1087	Overingeniør		53-83	
1181	Senioringeniør		58-93	
1088	Sjefingeniør		65-101	

Ved tilsetting i ingeniørstilling innplasseres de med 3-årig høgskoleutdanning som ingeniør på kode 1411 Avd. ing. Ved tilsetting i ingeniørstilling innplasseres de med relevant høyere akademisk utdanning på kode 1085 Avdelingsingeniør. 1411 Avdelingsingeniør benyttes kun for arbeidstakere med 3-årig høgskoleutdanning som ingeniør eller høyere.

90.302 TEKNISK ASSISTENT/TEKNIKER

1089	Teknisk assistent	LR02		
1090	Tekniker	LR03		
1091	Tekniker		35-57	

90.303 ARKITEKT

1092	Arkitekt	LR22		1
1093	Avdelingsarkitekt		48-67	
1094	Overarkitekt		55-83	
1182	Seniorarkitekt		58-93	
1095	Sjefarkitekt		67-101	

90.309 TEKNISK LABORATORIEPERSONELL

1096	Laborarieassistent	LR02		
1097	Laborant	LR04		
1098	Laborantleder		35-55	

90.312 GRAFISK DESIGN

1214	Tegner	LR04		
1104	Fotoleder		35-55	

90.313 PREPARANT

1106	Preparant	LR03		
1107	Preparantleder		35-55	

90.400 FORSKER

1109	Forsker	LR24		
1108	Forsker	LR25		
1110	Forsker		62-95	
1183	Forsker		69-101	
1111	Forskningssjef		71-101	

Ved oppnormering fra kode 1108 bortfaller eventuelle doktorgradstillegg. Ved oppnådd professor-kompetanse gis innplassering på kode 1183 Forsker etter fastsatte retningslinjer. Ved oppnådd doktorgrad innenfor det fagområde/forskningsfelt som vedkommende er tilsatt i gis innplassering som 1109 Forsker.

Merknad:

Ved tilsetting i stilling som 1109 Forsker kommer godskrivingsreglene i fellesbestemmelsene § 5 og sikringsbestemmelsen i § 4 nr. 2 ikke til anvendelse. Opprykk på lønnsstigen skjer etter tjenesteansienitet i stillingen.

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

90.410 FORSKNINGSTEKNIKER

1511	Forskningstekniker	LR09		
1512	Forskningstekniker		35-52	
1513	Seniorforskningstekniker		35-59	
1514	Ledende forskningstekniker		35-60	

90.500 RÅDGIVER

1434	Rådgiver		45-76	
1364	Seniорrådgiver		60-97	

90.510 PROSJEKTLEDER

1113	Prosjektleder		45-97	
------	---------------	--	-------	--

90.520 UTREDNINGSLÆDER

1114	Utredningsleder		52-97	
------	-----------------	--	-------	--

90.600 ARBEIDERSTILLINGER

1115	Hjelpearbeider	LR02		
1116	Spesialarbeider	LR02		
1117	Fagarbeider	LR03		
1203	Fagarbeider m/fagbrev	LR11		

Merknad:

Stillingskode 1203 Fagarbeider, gjenspeiler den yrkesmessige avlønningen for arbeidstakere med offentlig fagbrev etter opplæringslova.

90.610 ARBEIDSLEDERSTILLINGER

1118	Arbeidsleder		35-55	
1119	Formann		35-62	
1120	Mester		35-70	

90.701 KJØKKENPERSONALE

1184	Kokk	LR02		
1122	Førstekokk	LR04		
1123	Assisterende kjøkkensjef		35-52	
1124	Kjøkkensjef		35-59	

90.702 HUSHOLDSPERSONALE

1125	Husholdsassistent	LR02		
1126	Husholdsbestyrer	LR03		
1127	Husholdsleder		35-52	
1128	Husøkonom		36-59	

90.703 RENHOLDSPERSONALE M.V.

1129	Renholdsbetjent	LR02		
1130	Renholder	LR03		
1131	Tøyforvalter		35-47	
1132	Renholdsleder		36-59	

90.801 SOSIALESEKRETÆR/ SOSIALKURATOR

1133	Sekretær/kurator	LR15		2
1185	Spesialutdannet sosionom	LR18		2
1173	Klinisk sosionom	LR18		2
1134	Sekretær/kurator		46-68	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

90.805 STATLIGE BARNEHAGER

0829	Barnehageassistent	LR02		
0830	Barnehageassistent m/barnepleier- utdanning	LR04		
0947	Førskolelærer	LR15	2	
1307	Pedagogisk leder	42-62		
0948	Styrer	46-68		

Merknad:

Kode 0947 Førskolelærer benyttes kun for arbeidstakere med 3-årig førskolelærerutdanning eller høyere. 0947 Førskolelærer med 2-årig spesialpedagogisk tilleggsutdanning som arbeider i spesialinstitusjon og som har inntil 20 års tjenesteansennet, gis 4 ltr. som en personlig ordning. De med 20 års tjenesteansennet eller mer gis 5 ltr. som en personlig ordning.

90.810 BEDRIFTSHELSETJENESTE

0790	Bedriftssykepleier	46-68		
1282	Bedriftsfysioterapeut	46-68		
0791	Bedriftslege	58-90		
0792	Bedriftsoverlege	62-100		

90.850 TEKNISK DRIFT M.V.

1215	Sikkerhetsbetjent	LR03		
1216	Driftsoperatør	LR03		
1136	Driftstekniker	35-55		
1137	Driftsleder	35-59		

90.910 UNGE ARBEIDSTAKERE/LÆRLINGER/

ASPIRANTER

1138	Unge arbeidstakere inntil 17 år	80 % av ltr.19		
	mellom 17 og 18 år	85 % av ltr.19		
1362	Lærling	lønn i % av begynnerlønn i kode 1203		
1429	Aspirant	20-42		
1446	Lærekandidat	lønn i % av begynnerlønn i kode 1203		

Denne lønnsplan gjelder for lærlinger og unge arbeidstakere innenfor områder hvor det ikke er opprettet særskilt aspirantordning. Ved fylte 18 år lønnes arbeidstakere i kode 1138 i samsvar med den stilling vedkommende fyller.

3.2 HØYESTERETT

91.001 DIVERSE STILLINGER

1142	Protokollsekretær	40-65		
1312	Utredningsleder	69-101		

3.3 REGJERINGSADVOKATEMBETET

91.002 ADVOKAT

0257	Advokatfullmektig	48-77		
0258	Advokat	66-100		
1478	Advokat med møterett for Høyesterett	89-101		

Merknad:

Advokatfullmektig som får advokatbevilling overføres fra kode 0257 til kode 0258. Advokater som får møterett for Høyesterett overføres fra kode 0258 til kode 1478.

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

3.4 DEPARTEMENTENE/RIKSREVISJONEN/SIVILOMBUDSMANNEN

00.101 LEDERSTILLINGER

0008	Byråsjef		54-80	
1217	Underdirektør		60-89	
1218	Avdelingsdirektør		64-101	

00.102 SPESIALSTILLINGER

1389	Sjåfør i regjeringens biltjeneste		37-59	
0001	Statsrådens kontorsekretær		40-62	
1436	Rådgiver		49-76	
1365	Informasjonssjef		51-91	
1448	Seniorrådgiver		60-97	
1535	Kommunikasjonssjef		64-101	
1554	Kontorsjef hos Sivilombudsmannen		64-101	
1539	Fagdirektør		65-101	
1536	Folkerettsrådgiver UD		66-100	
1221	Lovrådgiver JD		66-100	
1222	Lovrådgiver FIN		66-100	
1220	Spesialrådgiver		80-101	

FINANSDEPARTEMENTET

3.5 LØNNSPLANER - DEPARTEMENTSOMRÅDER

SKATTEETATEN

02.200 DIVERSE STILLINGER

1413	Skattejurist		49-68	
0037	Likningsrevisor		41-64	
1223	Skatterevisor		49-71	
1516	Seniorrevisor		52-82	
1224	Spesialrevisor		52-84	
1501	Seniorskattejurist		59-97	

TOLLVESENET

02.310 DIVERSE STILLINGER

0046	Tollbetjent	LR03		
1225	Tollinspektør	LR17		
0050	Førstetollinspektør		47-65	
0052	Tollrevisor		49-73	
0053	Tolloverinspektør		50-73	
1414	Spesialrevisor		51-84	
1279	Seksjonsleder		51-77	
1280	Avdelingssjef		59-82	
1207	Revisjonssjef		59-85	

FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENTET

FORNYINGS-, ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENTET

FORSVARSDEPARTEMENTET

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

FORSVARET

05.100 YRKES-, AVDELINGS- OG KONTRAKTSBEFAL

1518	Sersjant/Kvartermester	LR33		
0139	Fenrik	LR34		
1556	Løytnant II	LR35		
0141	Løytnant	LR36		
1519	Kaptein/Rittmester/Kapteinløytnant	LR37		
1557	Kaptein/Rittmester/Kapteinløytnant II	LR38		
1520	Major/Orlogskaptein		49-80	
1521	Oberstløytnant/Kommandørkaptein		53-84	
1522	Oberst/Kommandør		58-89	
1523	Brigader/Flaggkommandør		61-94	
1524	Generalmajor/Kontreadmiral		67-98	
1525	Generalløytnant/Viseadmiral		71-101	

Tilleggsansiennitet.

All militær utdanning av ett skoleårs varighet, utover første år i grunnleggende befalsutdanning (GBU), godskrives lønnstjenesteansienniteten etter forholdstall 2:1. Dette gjelder også GBU av lengre varighet enn ett skoleår. Tilleggsansienniteten gjelder også for sivil utdanning dersom utdanningen er av faglig betydning for den militære tjenesten. Tilleggsansienniteten godskrives etter fullført og bestått eksamen.

05.125 VERVEDE MANNSKAPER

1548	Grenader/Matros/Maskinassistent	LR 32		
------	---------------------------------	-------	--	--

Avtjent tjeneste som utskrevet mannskap godskrives fullt ut.

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

05.128 INTERNASJONALE OPERASJONER

1226	Vervet (menig/korporal)		21-44	
1549	Grenader/Matros/Maskinassistent		21-53	
1227	Sersjant		24-57	
1479	Kvartermester		24-57	
1451	Spesialmedarbeider		25-81	
1228	Fenrik		26-61	
1230	Løytnant		34-69	
1526	Kaptein/Rittmester/Kapteinløytnant		39-77	
1450	Internasjonal rådgiver		41-101	
1527	Major/Orlogskaptein		48-86	
1528	Oberstløytnant/Kommandørkaptein		57-91	
1529	Oberst/Kommandør		62-99	
1530	Brigader/Flaggkommandør		65-101	

05.200 FORSYNINGSTJENESTE

0160	Terminalbetjent	LR03		
0161	Maskinfører	LR03		
0170	Inspektør	LR09		
0165	Lagerbetjent		35-48	
0164	Lagerkontrollør		35-49	
0162	Maskinsjef		35-51	
0163	Lagerleder		35-52	
0167	Terminalleder		35-52	
0166	Transportleder		35-52	
0168	Lagersjef		36-54	
0169	Skipsfører		36-54	
0171	Førsteinspektør		37-55	

05.206 TEKNISK VEDLIKEHOLDSTJENESTE

1283	Mekaniker u/fagbrev	LR02		
0172	Kontrollør	LR09		
1284	Mekaniker m/off. fagbrev	LR11		
0173	Driftsplanlegger		35-58	
0179	Driftsassistent		35-55	
0176	Kvalitetsleder		37-60	
0174	Verkstedsleder		37-62	
0175	Driftskoordinator		37-62	
0178	Flyteknisk inspeksjonsleder		40-59	
0177	Verkstedsbestyrer		42-63	

05.210 DRIFTS- OG VEDLIKEHOLDS-PERSONALE

1285	Vedlikeholder u/fagbrev	LR02		
1286	Vedlikeholder m/off. fagbrev	LR11		

05.216 SAMBANDS- OG VARSLINGS-TJENESTE

0184	Sambandsleder		35-54	
0185	Varslingsleder		35-54	
1145	Radioleder		35-55	
0186	Varslingskontrollør		35-57	
1241	Radiokontrollør		35-57	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
05.221	VAKT - BRANN - HAVARI			
0187	Vaktbetjent	LR02		
0188	Brannkonstabel	LR03		
0688	Lufthavnbetjent	LR03		
0189	Brannmester		35-52	
0689	Nestvaktsjef		35-53	
0190	Overbrannmester		35-54	
0690	Vaktsjef		35-55	

05.230 HELSETJENESTEN

1341	Tannhelsesekretær	LR09		
1540	Tannpleier	LR15		2
0205	Spesiallege		56-85	
0206	Assisterende overlege		56-90	
0204	Garnisonstannlege		58-85	
1281	Klinikksjef		58-86	
0207	Overlege		61-100	

VOKSENOPPLÆRINGEN

05.236 ADMINISTRATIVE STILLINGER

1187	Undervisningsinspektør		48-74	
0214	Rektor		54-84	
0215	Områderektor		57-89	

05.240 UNDERVISNINGSSTILLINGER

0227	Dosent		45-75	
0229	Hovedlærer		47-77	

SIVILE STILLINGER

INNEN FORSVARET

05.245 DIVERSE SIVILE STILLINGER

0218	Instruktør ved hundeskole	LR09		
0219	Filmfotograf	LR09		
0217	Kartretter	LR10		
0221	Instruktør	LR17		2
0220	Journalist	LR17		2
0224	Redaksjonssekretær		40-58	
0226	Redaksjonssjef		45-65	
0228	Redaktør		50-76	

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET

DOMSTOLENE

08.010 DOMMERFULLMEKTIG

0247	Dommerfullmektig		47-77	
------	------------------	--	-------	--

DOMSTOLENE (UNNTATT HØYESTERETT)

08.110 ADMINISTRATIVE STILLINGER

0250	Rettsskriver		37-68	
------	--------------	--	-------	--

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

PÅTALEMYNDIGHETEN

08.120 STATSADVOKAT/RIKSADVOKAT

0251	Riksadvokatfullmekting		47-77	
0252	Statsadvokatfullmekting		47-77	
0253	Statsadvokat		69-100	
0254	Førstestatsadvokat		73-101	

DEN MILITÆRE PÅTALEMYNDIGHET

08.130 KRIGSADVOKAT/GENERALADVOVAKAT

1550	Krigsadvokatfullmekting		47-77	
0255	Krigsadvokat		55-85	
1541	Førstekrigsadvokat		62-92	
0256	Generaladvokat		66-98	

SYSELMANNSETATEN

08.150 DIVERSE STILLINGER

0259	Sysselmannsbetjent	LR40		
1209	Sysselmannsbetjent	LR41		2
0260	Sysselmannsførstebetjent		51-72	
1268	Miljøvernsjef		51-80	
1169	Sysselmannsoverbetjent		55-82	
0261	Ass. sysselmann		56-85	
0262	Sysselmann		66-98	

JORDSKIFTERETTENE

08.160 DIVERSE STILLINGER

1551	Jordskiftedommerfullmekting		47-77	
0455	Jordskiftedommer		55-90	
1467	Jordskifteretsleder		60-95	
0458	Jordskifteoverdommer		70-100	
1505	Jordskifteoverrettsleder		70-100	

KRIMINALOMSORGEN

08.200 STRAFFEGJENNOMFØRING

0281	Miljøassistent	LR02		
1201	Miljøterapeut	LR15		
0808	Miljøterapeut	LR17		2
0264	Fengselsbetjent	LR39		
0269	Fritidsleder		35-60	
0265	Fengselsførstebetjent		49-70	
1542	Fengselsoverbetjent		53-72	
0266	Fengselsinspektør		53-80	

08.201 ADMINISTRATIVE STILLINGER

0282	Underbestyrer		35-62	
0280	Gårdsbestyrer		41-67	
0272	Driftssjef		42-75	
1502	Ass. fengselsleder		54-76	
1503	Ass. friomsorgsleder		55-76	
1453	Friomsorgsleder		57-80	
1452	Fengselsleder		57-85	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

08.202 DIVERSE STILLINGER

0275	Verksbetjent	LR39		
0279	Gårdsfullmektig		38-62	
0278	Underverksmester		44-68	
1415	Verksmester		46-70	

POLITIETATEN

08.305 POLITISTILLINGER

0284	Politibetjent	LR40		
1454	Politibetjent	LR40		
1457	Politibetjent 1	LR41	2	
1458	Politibetjent 1	LR41	2	
1459	Politibetjent 2	LR42	2	
1460	Politibetjent 2	LR42	2	
1461	Politibetjent 3	LR43	2	
1462	Politibetjent 3	LR43	2	
0285	Politiførstebetjent		51-72	
1455	Politiførstebetjent		51-72	
0287	Politioverbetjent		55-82	
1456	Politioverbetjent		55-82	

Merknad:

Ved tilsetting som/omgjøring til Politibetjent 2, LR42 eller til Politibetjent 3, LR43 er det en forutsetning at arbeidstakeren fyller de krav til kompetanse som kreves i stillingen, jf. kompetansekriteriene.

Kodene 0284 Politibetjent, 1457 Politibetjent 1, 1459 Politibetjent 2, 1461 Politibetjent 3, 0285

Politiførstebetjent og 0287 Politioverbetjent har aldersgrense 60 år. Kodene 1454 Politibetjent, 1458

Politibetjent 1, 1460 Politibetjent 2, 1462 Politibetjent 3, 1455 Politiførstebetjent og 1456

Politioverbetjent har aldersgrense 63 år.

08.306 POLITIEMBETSMENN OG ANDRE

POLITISTILLINGER

0288	Politifullmektig		47-77	
1245	Politiadvokat		55-85	
1481	Assisterende sjef for Politihøgskolen		56-91	
0290	Politiinspektør		56-90	
0326	Lensmann		60-84	
1243	Politistasjonssjef		60-84	
1480	Sjef for Politihøgskolen		60-101	
1543	Politiadvokat 2		67-92	
0295	Visepolitimester		68-97	
1244	Sjef for utrykningspolitiet		70-101	
0292	Politimester		70-97	

08.307 SIVILE STILLINGER

0302	Stallbetjent	LR03		
1416	Grensekontrollør	LR17		
1531	Arrestforvarer	LR17		
1342	Ledende arrestforvarer		40-56	
0318	Skriftgransker		40-67	
0296	Politurevisor		47-73	
1552	Spesialletterforsker		55-82	
1504	Namsfogd		60-84	

Under opplæringstiden som skriftgransker, kan det ikke gis høyere lønn enn ltr. 38.

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

08.308 INTERNASJONALE OPPDRAG MV.

1271	Observatør I		48-83	
1272	Stasjonssjef/ass. sektorsjef		48-83	
1392	Internasjonal rådgiver		52-101	
1273	Sektorsjef/ass. leder av politistyrke		57-91	
1274	Leder av politistyrke		62-99	

DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP

08.401 SIVILFORSVARSTJENESTEN

0330	Sivilforsvarsbetjent	LR14		
0331	Sivilforsvarsadjutant		41-62	
0332	Sivilforsvarsinspektør		46-74	
1482	Distriktsjef		56-85	

08.403 INTERNASJONALT HUMANITÆRT ARBEID

1442	Spesialmedarbeider		25-81	
1440	Observatør		39-83	
1441	Leder/nestleder av støtteteam		48-83	
1439	Internasjonal rådgiver		52-101	

GRENSEKOMMISSARIATET

08.800 DIVERSE STILLINGER

0345	Grenseinspektør		44-77	
0346	Grensekommisær		58-86	

REDNINGSTJENESTEN

08.900 REDNINGSLEDER

0348	Redningsleder		41-73	
0349	Redningsinspektør		43-79	

UTLENDINGSNEMNDA

08.950 UTLENDINGSNEMNDA

1425	Nemndleder		74-101	
------	------------	--	---------------	--

KULTURDEPARTEMENTET

KULTURINSTITUSJONER M. M.

09.840 ADMINISTRATIVE STILLINGER

0351	Riksteatersjef		77-101	
------	----------------	--	---------------	--

ARKIVVERKET

09.856 ARKIVARER

0353	Statsarkivar		62-95	
0354	Riksarkivar		76-101	

DEN NORSKE KIRKE

xx.xxxx PREST

0922	Kapellan	LR26		1
1537	Prostiprest	LR26		1
1555	Sokneprest	LR45		
0930	Sokneprest		54-81	
1465	Spesialprest		56-82	
1466	Seniorprest		56-83	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
1547	Sokneprest		64-81	
0933	Prost		66-83	
0935	Domprost		73-91	
1170	Biskop		85-101	

xx.xxx KATEKET

0936	Kateket	LR17		
0937	Kateket	LR23		

Kateket med teologisk embeteksamen eller utdanning som gir lektor- eller adjunktkompetanse skal lønnes som 0937 Kateket.

NIDAROS DOMKIRKES RESTAURERINGSARBEIDER

xx.xxx DIVERSE STILLINGER

0941	Restaureringsassistent	LR10		
0942	Restaureringstekniker	LR17		2

Ved tilsetting som 0941 Restaureringsassistent gis opprykk til 0942 Restaureringstekniker etter gjennomført opplæring i henhold til opplæringsplanene ved Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider.

KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

HUSLEIETVISTUTVALGET

10.500 ADMINISTRATIVE STILLINGER

1431	Leder	74-101
1432	Twisteløser	74-101

DEPARTEMENTENES SERVICESENTER (DSS)

xx.xxx VAKT- OG RESEPSJONSPERSONALE

1336	Sikkerhetsvakt	LR10		
1517	Resepsjonsvakt	LR10		
1337	Vaktførstebetjent		38-56	
1338	Vaktleder		41-65	

FYLKESMANNSEMBETENE

xx.xxx ADMINISTRATIVE STILLINGER

0129	Assisterende fylkesmann		71-100	
------	-------------------------	--	---------------	--

04.210 DIVERSE STILLINGER

0431	Fagkonsulent		35-57	
0382	Fylkesagronom		45-69	
0434	Fylkesskogmester		45-69	
0822	Fylkessykepleier		50-70	
1261	Fylkesjordsjef		58-77	
0435	Fylkesskogsjef		58-77	
0774	Ass. fylkeslege		66-95	
0779	Fylkeslege		74-101	

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

MATTILSYNET

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
11.315 DIVERSE STILLINGER				
1497	Inspektør		35-63	
1498	Førsteinspektør		42-72	
1499	Seniorinspektør		48-85	
1500	Distriktsjef		50-91	
1544	Spesialinspektør		60-97	

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

JERNBANEVERKET

13.100 ADMINISTRATIVE STILLINGER

1319	Avdelingsleder		35-65	
1316	Områdesjef		38-79	
1366	Faglig leder		39-79	
1372	Produksjonsleder		46-82	

13.131 KJØREVEGEN

1374	Trafikkstyrer	LR10		
1444	Trafikkstyrer	LR14		
1506	Toginformatør	LR14		
0503	Oppsynsmann		35-62	
1153	Elektrotekniker		35-62	
1294	Byggeleder		35-62	
1376	Fagspesialist		35-62	
0485	Sportekniker		35-62	
1443	Anleggsleder		36-65	
1373	Trafikkleder		37-73	
1375	Gruppeleder		38-65	

Kode 1376 Fagspesialist benyttes for arbeidstakere med minimum fagbrev som i tillegg innehar spesielle kvalifikasjoner/funksjoner. Arbeidstakere innplassert i denne stillingskoden utløser ikke sikringsbestemmelsen i forhold til arbeidsleder/formann m.v.

STATENS VEGVESEN

13.415 DIVERSE STILLINGER

0676	Inspektør		35-65	
------	-----------	--	--------------	--

HAVARIKOMMISJONEN

13.700 HAVARIKOMMISJONEN

0711	Havariinspektør		55-90	
------	-----------------	--	--------------	--

KYSTVERKET/KYSTDIREKTORATET

xx.xxx DIVERSE STILLINGER

0101	Maskinist		35-55	
0103	Styrmann		35-59	
0105	Oppsynsmann		35-63	
0106	Skipsfører		35-63	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

xx.xxx LOSTJENESTE

0107	Losbåtfører	LR12		
1335	Statslosaspirant	LR12		
0110	Losformidler		35-55	
0108	Trafikkleder		46-66	
0111	Statslos		46-75	

ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET

ARBEIDS- OG VELFERDSETATEN

14.100 ADMINISTRATIVE STILLINGER

0134	Distriktsarbeidssjef		49-90	
0721	Trygdesjef		49-90	
0717	Overlege		61-100	
1301	Overtannlege		61-100	
1250	Rådgivende overlege		61-100	
1395	Rådgivende overtannlege		61-100	
1348	Sjefslege		65-101	

TRYGDERETTEN

14.180 ADMINISTRATIVE STILLINGER

1349	Rettsfullmektig		47-77	
0725	Rettsmedlem		72-101	
1350	Avdelingsleder		74-101	
1419	Nestleder		74-101	
1420	Leder		74-101	

ARBEIDSTILSYNET

14.190 ADMINISTRATIVE STILLINGER

0355	Ass. overlege		56-90	
0356	Overlege		61-100	

14.210 DIVERSE STILLINGER

1343	Inspektør		41-69	
1371	Seniorinspektør		51-75	
0362	Spesiallege		57-85	

UTENRIKSDEPARTEMETET

UTENRIKSTJENESTEN

15.100 DIVERSE STILLINGER

0882	Ambassaderåd		55-96	
0883	Spesialråd		55-96	
0885	Ministerråd		59-96	
0886	Generalkonsul		75-101	
1507	Ambassadør		75-101	

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

15.120 OBSERVATØRER M.V. I

INTERNASJONALE OPPDRAG

1399	Internasjonal rådgiver		52-101	
1306	Nestleder sendelag		57-91	
1305	Sendelagsleder		63-99	

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

SKOLEVERKET

17.150 REKTOR/INSPEKTØR

0958	Studieinspektør		44-82	
0955	Undervisningsinspektør		44-85	
1401	Avdelingsleder		47-84	
0953	Rektor		49-94	

17.165 UNDREVISNINGSSTILLINGER

1423	Undervisningspersonell uten godkjent utdanning	LR02		
0961	Lærer	LR27		
0962	Adjunkt	LR28		
0963	Adjunkt med opprykk	LR29		
0965	Lektor	LR30		
0966	Lektor	LR31		
1424	Undervisningspersonell uten godkjent pedagogisk utdanning		35-66	
0967	Hovedlærer			
	Komp./tj.tid +2 ltr.		39-	
1402	Rådgiver/sosiallærer		42-75	

Merknad:

Midlertidig tilsatte som fyller faglige, men ikke pedagogiske krav innplasseres i kode 1424.

17.200 SPESIALPEDAGOGISKE

KOMPETANSESENTRA

1141	Nattevakt	LR02		
0968	Internatassistent	LR03		
0969	Instruktør	LR03		
0970	Miljøterapeut	LR17		
1202	Miljøterapeut	LR15	2	
1175	Musikkterapeut	LR16	2	
1176	Musikkterapeut	LR20	1 el. 2	
1472	Musikkterapeut		50-80	

STATLIGE SKOLER

17.220 DIVERSE STILLINGER

0996	Dykkerinstruktør	LR18	2	
0998	Undervisningsinspektør		36-54	
1000	Spesiallege		55-84	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

**UNIVERSITETER, HØGSKOLER
OG FORSKNINGSISTITUSJONER**

**17.500 FAGLIGE-ADMINISTRATIVE
LEDERSTILLINGER**

1206	Undervisn.leder		44-74	
1003	Avdelingsleder		44-79	
1197	Studiesjef		45-77	
1473	Studieleder		54-99	
1004	Rektor		55-101	
1006	EDB-sjef		56-77	
1475	Instituttleder		58-101	
1474	Dekan		60-101	

**17.510 UNDERVISNINGS- OG
FORSKERSTILLINGER**

1007	Høgskolelærer/øvingslærer	LR23		
1352	Postdoktor	LR24		
1011	Førsteamanuensis	LR24		
1198	Førstelektor	LR24		
1008	Høgskolelektor	LR25		
1009	Universitetslektor	LR25		
1010	Amanuensis	LR25		
1308	Klinikkveterinær		46-80	
1012	Høgskoledosent		60-90	
1532	Dosent		69-101	
1013	Professor		69-101	
1404	Professor		78-101	

Ved innplassering på kode 1011 Førsteamanuensis og kode 1198 Førstelektor bortfaller doktorgadstillegg.

Merknad:

Ved tilsetting i stilling som 1011 Førsteamanuensis, 1198 Førstelektor og som 1352 Postdoktor kommer godskrivingsreglene i fellesbestemmelsene § 5 og sikringsbestemmelsen i § 4 nr. 2 ikke til anvendelse. Opprykk på lønnsstigen skjer etter tjenesteansennitet i stillingen.

Merknad:

Kode 1404 Professor for faglig lederskap kan kun benyttes etter godkjenning fra FAD.

17.511 TANNLEGE

1015	Instruktørtannlege		52-75	
1016	Spesialtannlege		57-80	
1353	Instruktørtannlege m/godkjent spesialistutdanning		55-87	
1260	Avdelingstannlege		60-92	

17.515 UTDANNINGSSTILLINGER

1018	Vitenskapelig assistent	LR02		
1017	Stipendiat	LR20		
1476	Spesialistkandidat	LR20		
1019	Vitenskapelig assistent		35-50	
1020	Vitenskapelig assistent		41-65	
1378	Stipendiat		49-75	

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

Merknad:

Ved tilsetting fra 1. mai 2012 eller senere som 1017 Stipendiat og 1476 Spesialistkandidat, foretas innplassering på minimum ltr. 50, LR20 alt. 8, og det gis tilsvarende fiktiv tjenesteansiennitet. Andre godskrivingsregler kommer ikke til anvendelse. Videre opprykk på lønnsstigen skjer etter tjenesteansiennitet i stillingen. Den fiktive tjenesteansienniteten faller bort ved overgang til annen stilling.

17.520 UNIVERSITETSBIBLIOTEKAR

1200	Førstebibliotekar	LR24		
1199	Universitetsbibliotekar	LR25		
1025	Riksbibliotekar		78-100	

Merknad:

Ved tilsetting i stilling som 1200 Førstebibliotekar kommer godskrivingsreglene i fellesbestemmelsene § 5 og sikringsbestemmelsen i § 4 nr. 2 ikke til anvendelse. Opprykk på lønnsstigen skjer etter tjenesteansiennitet i stillingen.

17.550 DIVERSE STILLINGER

0389	Fagkonsulent		35-52	
1029	Avdelingsleder		35-57	
0400	Driftsleder		35-68	

17.568 KLINIKKPERSONALE M.M.

1379	Kliniksekretær	LR09		
1545	Tannhelsesekretær	LR09		
1032	Instruktørtannpleier	LR15		
1533	Tannpleier	LR15		2
1033	Klinikkavdelingsleder		35-55	

Merknad:

Ved tilsetting i stillingskode 1545 Tannhelsesekretær kreves autorisasjon.

17.580 SKIPSPERSONELL

1035	Skipsfører		35-57	
------	------------	--	-------	--

METEOROLOGISK INSTITUTT

17.700 DIVERSE STILLINGER

1354	Meteorologifullmektig	LR04		
1355	Førstemeteorologifullmektig	LR09		
1356	Meteorologisekretær	LR10		
1042	Meteorologikonsulent	LR17		
1358	Statsmeteorolog	LR25		
1357	Stedlig leder		40-63	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

18.380 FYLKESNEMNDENE

1177	Leder av fylkesnemnda	74-101	
------	-----------------------	--------	--

BARNE- OG FAMILIEVERN

18.385 DIVERSE STILLINGER

1484	Assistent	LR02		
1486	Miljøarbeider	LR04		
1489	Miljøterapeut	LR15	2	
1488	Miljøterapeut	LR17		
1534	Spesialutdannet miljøterapeut	LR18	2	
1487	Miljøarbeider	36-57		
1492	Leder	36-60		
1491	Ass. leder	41-70		
1490	Spesialutdannet miljøterapeut	46-68		
1493	Leder	47-90		

18.386 KLINISK TJENESTE - DIV. STILLINGER

1494	Sosionom	LR15	2	
1495	Barnevernspedagog	LR15	2	
1508	Vernepleier	LR15	2	
1496	Klinisk barnevernspedagog	LR18	2	
1509	Spesialutdannet vernepleier	LR18	2	
1510	Spesialutdannet barnevernspedagog	LR18	2	

NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

FISKERIDIREKTORATET

xx.xxx DIVERSE STILLINGER

0080	Inspektør	LR16	2	
1437	Inspektør	LR22	1	
0082	Førsteinspektør	40-69		
1546	Seniorinspektør	48-74		

FISKERIDIREKTORATET/ HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

xx.xxx DIVERSE STILLINGER

1449	Kontrollør	LR16		
------	------------	------	--	--

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

STATENS HELSETILSYN

21.100 DIVERSE STILLINGER

0738	Fagsjef	62-90	
------	---------	-------	--

HELEDIREKTORATET

21.115 DIVERSE STILLINGER

1553	Pasient- og brukerombud	61-97	
------	-------------------------	-------	--

KLINISK HELSE

21.200 LEGESTILLINGER

0781	Underordnet lege	LR20	1	
0773	Lege		47-79	
0777	Spesiallege		56-85	
0782	Overlege		61-100	
0784	Avdelingsoverlege		66-101	

21.202 TANNLEGESTILLINGER

0787	Spesialtannlege	56-85	
------	-----------------	-------	--

21.203 PSYKOLOG

0794	Psykolog	51-79		
1304	Psykolog med godkjent spesialitet	58-90		
0795	Spesialpsykolog	59-85		
0796	Sjefpsykolog	61-100		

21.204 SPESIALPERSONALE

1377	Farmasøyt	45-79		
0800	Avdelingsveterinær	53-79		
0802	Overveterinær	55-90		
0736	Legemiddelinseptør	57-90		

21.205 SYKEPLEIEPERSONALE

0807	Sykepleier	LR15	2	
0810	Spesialutdannet sykepleier	LR18	2	
0816	Avdelingssykepleier	49-68		
0820	Oversykepleier	50-73		

21.206 HJELPEPLEIER M.V.

0825	Pleiemedhjelper	LR03		
0826	Barnepleier	LR04		
0827	Hjelpepleier	LR04		
1195	Hjelpepleier	35-55		

Kode 1195 Hjelpepleier innebærer ingen administrative funksjoner. Koden benyttes for hjelpepleier med spesielle kvalifikasjoner/funksjoner.

21.207 FYSIOTERAPEUT

0832	Fysioterapeut	LR15	2	
1351	Spesialfysioterapeut	LR18	2	
0834	Avdelingsleder/fysioterapeut		46-68	
0835	Instruktør/fysioterapeut		46-68	
0836	Sjeffysioterapeut		50-73	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

21.208 OFFENTLIG GODKJENT ERGOTERAPEUT

0840	Ergoterapeut	LR15		2
1254	Avdelingsergoterapeut		46-68	

21.209 BIOINGENIØR

0844	Bioingeniør	LR15		2
0846	Avdelingsbioingeniør		46-68	
0847	Sjefbioingeniør		50-73	

21.210 RØNTGENPERSONELL

0852	Radiograf	LR15		2
1256	Avd. radiograf		48-69	

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

3.1 GJENNOMGÅENDE STILLINGER

90.100 LEDERSTILLINGER

1072	Arkivleder		42-77	
1054	Kontorsjef		47-89	
1056	Økonomisjef		47-89	
1055	Personalsjef		47-89	
1058	Administrasjonssjef		47-89	
1057	Informasjonssjef		47-97	
1407	Avdelingsleder		49-87	
1059	Underdirektør		51-89	
1211	Seksjonssjef		51-95	
1477	Regiondirektør		53-98	
1060	Avdelingsdirektør		55-101	
1061	Assisterende direktør		55-101	
1062	Direktør		55-101	
1538	Fagdirektør		55-101	

90.103 SAKSBEHANDLER

1063	Førstesekretær	LR10		
1065	Konsulent	LR17		2
1408	Førstekonsulent	LR21		1 el. 2
1363	Seniorkonsulent		49-74	

90.201 KONTORSTILLINGER

1068	Fullmektig	LR02		
1069	Førstefullmektig	LR03		
1070	Sekretær	LR09		
1409	Sekretær		35-57	
1433	Seniorsekretær		39-59	
1071	Kontorleder		42-61	

90.205 BIBLIOTEKAR

1073	Bibliotekfullmektig	LR04		
1410	Bibliotekar	LR15		2
1515	Spesialbibliotekar		49-75	
1077	Hovedbibliotekar		53-85	

90.207 BETJENT

1078	Betjent	LR02		
1079	Førstebetjent		35-54	

90.208 SJÅFØR

1081	Sjåfør	LR02		
1180	Sjåfør	LR03		

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
90.301 INGENIØR				
1411	Avdelingsingeniør	LR15		2
1084	Avdelingsingeniør	LR16		2
1275	Ingeniør	LR17		2
1085	Avdelingsingeniør	LR22		1 el. 2
1083	Ingeniør		39-61	
1087	Overingeniør		53-83	
1181	Senioringeniør		58-93	
1088	Sjefingeniør		65-101	

Ved tilsetting i ingeniørstilling innplasseres de med 3-årig høgskoleutdanning som ingeniør på kode 1411 Avd. ing. Ved tilsetting i ingeniørstilling innplasseres de med relevant høyere akademisk utdanning på kode 1085 Avdelingsingeniør. 1411 Avdelingsingeniør benyttes kun for arbeidstakere med 3-årig høgskoleutdanning som ingeniør eller høyere.

90.302 TEKNISK ASSISTENT/TEKNIKER

1089	Teknisk assistent	LR02		
1090	Tekniker	LR03		
1091	Tekniker		35-57	

90.303 ARKITEKT

1092	Arkitekt	LR22		1
1093	Avdelingsarkitekt		48-67	
1094	Overarkitekt		55-83	
1182	Seniorarkitekt		58-93	
1095	Sjefarkitekt		67-101	

90.309 TEKNISK LABORATORIEPERSONELL

1096	Laboratorieassistent	LR02		
1097	Laborant	LR04		
1098	Laborantleder		35-55	

90.312 GRAFISK DESIGN

1214	Tegner	LR04		
1104	Fotoleder		35-55	

90.313 PREPARANT

1106	Preparant	LR03		
1107	Preparantleder		35-55	

90.400 FORSKER

1109	Forsker	LR24		
1108	Forsker	LR25		
1110	Forsker		62-95	
1183	Forsker		69-101	
1111	Forskningsssjef		71-101	

Ved oppnormering fra kode 1108 bortfaller eventuelle doktorgradstillegg. Ved oppnådd professor-kompetanse gis innplassering på kode 1183 Forsker etter fastsatte retningslinjer. Ved oppnådd doktorgrad innenfor det fagområde/forskningsfelt som vedkommende er tilsatt i gis innplassering som 1109 Forsker.

Merknad:

Ved tilsetting i stilling som 1109 Forsker kommer godskrivingsreglene i fellesbestemmelsene § 5 og sikringsbestemmelsen i § 4 nr. 2 ikke til anvendelse. Opprykk på lønnsstigen skjer etter tjenesteansienitet i stillingen.

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

90.410 FORSKNINGSTEKNIKER

1511	Forskningstekniker	LR09		
1512	Forskningstekniker		35-52	
1513	Seniorforskningstekniker		35-59	
1514	Ledende forskningstekniker		35-60	

90.500 RÅDGIVER

1434	Rådgiver		45-76	
1364	Seniørrådgiver		60-97	

90.510 PROSJEKTLEDER

1113	Prosjektleder		45-97	
------	---------------	--	-------	--

90.520 UTREDNINGSLÆDER

1114	Utredningslæder		52-97	
------	-----------------	--	-------	--

90.600 ARBEIDERSTILLINGER

1115	Hjelpearbeider	LR02		
1116	Spesialarbeider	LR02		
1117	Fagarbeider	LR03		
1203	Fagarbeider m/fagbrev	LR11		

Merknad:

Stillingskode 1203 Fagarbeider, gjenspeiler den yrkesmessige avlønningen for arbeidstakere med offentlig fagbrev etter opplæringslova.

90.610 ARBEIDSLEDERSTILLINGER

1118	Arbeidsleder		35-55	
1119	Formann		35-62	
1120	Mester		35-70	

90.701 KJØKKENPERSONALE

1184	Kokk	LR02		
1122	Førstekokk	LR04		
1123	Assisterende kjøkkensjef		35-52	
1124	Kjøkkensjef		35-59	

90.702 HUSHOLDSPERSONALE

1125	Husholdsassistent	LR02		
1126	Husholdsbestyrer	LR03		
1127	Husholdsleder		35-52	
1128	Husøkonom		36-59	

90.703 RENHOLDSPERSONALE M.V.

1129	Renholdsbetjent	LR02		
1130	Renholder	LR03		
1131	Tøyforvalter		35-47	
1132	Renholdsleder		36-59	

90.801 SOSIALEKRETÆR/ SOSIALKURATOR

1133	Sekretær/kurator	LR15		2
1185	Spesialutdannet sosionom	LR18		2
1173	Klinisk sosionom	LR18		2
1134	Sekretær/kurator		46-68	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
90.805 STATLIGE BARNEHAGER				
0829	Barnehageassistent	LR02		
0830	Barnehageassistent m/barnepleier- utdanning	LR04		
0947	Førskolelærer	LR15		2
1307	Pedagogisk leder		42-62	
0948	Styrer		46-68	

Merknad:

Kode 0947 Førskolelærer benyttes kun for arbeidstakere med 3-årig førskolelærerutdanning eller høyere. 0947 Førskolelærer med 2-årig spesialpedagogisk tilleggsutdanning som arbeider i spesialinstitusjon og som har inntil 20 års tjenesteansennitet, gis 4 ltr. som en personlig ordning. De med 20 års tjenesteansennitet eller mer gis 5 ltr. som en personlig ordning.

90.810 BEDRIFTSHELSETJENESTE

0790	Bedriftssykepleier		46-68	
1282	Bedriftsfysioterapeut		46-68	
0791	Bedriftslege		58-90	
0792	Bedriftsoverlege		62-100	

90.850 TEKNISK DRIFT M.V.

1215	Sikkerhetsbetjent	LR03		
1216	Driftsoperatør	LR03		
1136	Driftstekniker		35-55	
1137	Driftsleder		35-59	

90.910 UNGE ARBEIDSTAKERE/LÆRLINGER/

ASPIRANTER

1138	Unge arbeidstakere inntil 17 år		80 % av ltr.19	
	mellom 17 og 18 år		85 % av ltr.19	
1362	Lærling	lønn i % av begynnerlønn i kode 1203		
1429	Aspirant		20-42	
1446	Lærekandidat	lønn i % av begynnerlønn i kode 1203		

Denne lønnsplan gjelder for lærlinger og unge arbeidstakere innenfor områder hvor det ikke er opprettet særskilt aspirantordning. Ved fylte 18 år lønnes arbeidstakere i kode 1138 i samsvar med den stilling vedkommende fyller.

3.2 HØYESTERETT

91.001 DIVERSE STILLINGER

1142	Protokollsekretær		40-65	
1312	Utredningsleder		69-101	

3.3 REGJERINGSADVOKATEMBETET

91.002 ADVOKAT

0257	Advokatfullmektig		48-77	
0258	Advokat		66-100	
1478	Advokat med møterett for Høyesterett		89-101	

Merknad:

Advokatfullmektig som får advokatbevilling overføres fra kode 0257 til kode 0258. Advokater som får møterett for Høyesterett overføres fra kode 0258 til kode 1478.

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

3.4 DEPARTEMENTENE/RIKSREVISJONEN/SIVILOMBUDSMANNEN

00.101 LEDERSTILLINGER

0008	Byråsjef		54-80	
1217	Underdirektør		60-89	
1218	Avdelingsdirektør		64-101	

00.102 SPESIALSTILLINGER

1389	Sjäfør i regjeringens biltjeneste		37-59	
0001	Statsrådens kontorsekretær		40-62	
1436	Rådgiver		49-76	
1365	Informasjonssjef		51-91	
1448	Seniorrådgiver		60-97	
1535	Kommunikasjonssjef		64-101	
1554	Kontorsjef hos Sivilombudsmannen		64-101	
1539	Fagdirektør		65-101	
1536	Folkerettsrådgiver UD		66-100	
1221	Lovrådgiver JD		66-100	
1222	Lovrådgiver FIN		66-100	
1220	Spesialrådgiver		80-101	

FINANSDEPARTEMENTET

3.5 LØNNSPLANER - DEPARTEMENTSOMRÅDER

SKATTEETATEN

02.200 DIVERSE STILLINGER

1413	Skattejurist		49-68	
0037	Likningsrevisor		41-64	
1223	Skatterevisor		49-71	
1516	Seniorrevisor		52-82	
1224	Spesialrevisor		52-84	
1501	Seniorskattejurist		59-97	

TOLLVESENET

02.310 DIVERSE STILLINGER

0046	Tollbetjent	LR03		
1225	Tollinspektør	LR17		
0050	Førstetollinspektør		47-65	
0052	Tollrevisor		49-73	
0053	Tolloverinspektør		50-73	
1414	Spesialrevisor		51-84	
1279	Seksjonsleder		51-77	
1280	Avdelingssjef		59-82	
1207	Revisjonssjef		59-85	

FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENTET

FORNYINGS-, ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENTET

FORSVARSDEPARTEMENTET

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

FORSVARET

05.100 YRKES-, AVDELINGS- OG KONTRAKTSBEFAL

1518	Sersjant/Kvartermester	LR33		
0139	Fenrik	LR34		
1556	Løytnant II	LR35		
0141	Løytnant	LR36		
1519	Kaptein/Rittmester/Kapteinløytnant	LR37		
1557	Kaptein/Rittmester/Kapteinløytnant II	LR38		
1520	Major/Orlogskaptein		49-80	
1521	Oberstløytnant/Kommandørkaptein		53-84	
1522	Oberst/Kommandør		58-89	
1523	Brigader/Flaggkommandør		61-94	
1524	Generalmajor/Kontreadmiral		67-98	
1525	Generalløytnant/Viseadmiral		71-101	

Tilleggsansiennitet.

All militær utdanning av ett skoleårs varighet, utover første år i grunnleggende befalsutdanning (GBU), godskrives lønnstjenesteansienniteten etter forholdstall 2:1. Dette gjelder også GBU av lengre varighet enn ett skoleår. Tilleggsansienniteten gjelder også for sivil utdanning dersom utdanningen er av faglig betydning for den militære tjenesten. Tilleggsansienniteten godskrives etter fullført og bestått eksamen.

05.125 VERVEDE MANNSKAPER

1548	Grenader/Matros/Maskinassistent	LR 32		
------	---------------------------------	-------	--	--

Avtjent tjeneste som utskrevet mannskap godskrives fullt ut.

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

05.128 INTERNASJONALE OPERASJONER

1226	Vervet (menig/korporal)	21-44	
1549	Grenader/Matros/Maskinassistent	21-53	
1227	Sersjant	24-57	
1479	Kvartermester	24-57	
1451	Spesialmedarbeider	25-81	
1228	Fenrik	26-61	
1230	Løytnant	34-69	
1526	Kaptein/Rittmester/Kapteinløytnant	39-77	
1450	Internasjonal rådgiver	41-101	
1527	Major/Orlogskaptein	48-86	
1528	Oberstløytnant/Kommandørkaptein	57-91	
1529	Oberst/Kommandør	62-99	
1530	Brigader/Flaggkommandør	65-101	

05.200 FORSYNINGSTJENESTE

0160	Terminalbetjent	LR03	
0161	Maskinfører	LR03	
0170	Inspektør	LR09	
0165	Lagerbetjent	35-48	
0164	Lagerkontrollør	35-49	
0162	Maskinsjef	35-51	
0163	Lagerleder	35-52	
0167	Terminalleder	35-52	
0166	Transportleder	35-52	
0168	Lagersjef	36-54	
0169	Skipsfører	36-54	
0171	Førsteinspektør	37-55	

05.206 TEKNISK VEDLIKEHOLDSTJENESTE

1283	Mekaniker u/fagbrev	LR02	
0172	Kontrollør	LR09	
1284	Mekaniker m/off. fagbrev	LR11	
0173	Driftsplanlegger	35-58	
0179	Driftsassistent	35-55	
0176	Kvalitetsleder	37-60	
0174	Verkstedsleder	37-62	
0175	Driftskoordinator	37-62	
0178	Flyteknisk inspeksjonsleder	40-59	
0177	Verkstedsbestyrer	42-63	

05.210 DRIFTS- OG VEDLIKEHOLDS- PERSONALE

1285	Vedlikeholder u/fagbrev	LR02	
1286	Vedlikeholder m/off. fagbrev	LR11	

05.216 SAMBANDS- OG VARSLINGS- TJENESTE

0184	Sambandsleder	35-54	
0185	Varslingsleder	35-54	
1145	Radioleder	35-55	
0186	Varslingskontrollør	35-57	
1241	Radiokontrollør	35-57	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
05.221	VAKT - BRANN - HAVARI			
0187	Vaktbetjent	LR02		
0188	Brannkonstabel	LR03		
0688	Lufthavnbetjent	LR03		
0189	Brannmester		35-52	
0689	Nestvaksjef		35-53	
0190	Overbrannmester		35-54	
0690	Vaktsjef		35-55	

05.230 HELSETJENESTEN

1341	Tannhelsesekretær	LR09		
1540	Tannpleier	LR15		2
0205	Spesiallege		56-85	
0206	Assisterende overlege		56-90	
0204	Garnisonstannlege		58-85	
1281	Klinikksjef		58-86	
0207	Overlege		61-100	

VOKSENOPPLÆRINGEN

05.236 ADMINISTRATIVE STILLINGER

1187	Undervisningsinspektør		48-74	
0214	Rektor		54-84	
0215	Områderektor		57-89	

05.240 UNDERVISNINGSSTILLINGER

0227	Dosent		45-75	
0229	Hovedlærer		47-77	

SIVILE STILLINGER

INNEN FORSVARET

05.245 DIVERSE SIVILE STILLINGER

0218	Instruktør ved hundeskole	LR09		
0219	Filmfotograf	LR09		
0217	Kartretter	LR10		
0221	Instruktør	LR17		2
0220	Journalist	LR17		2
0224	Redaksjonssekretær		40-58	
0226	Redaksjonssjef		45-65	
0228	Redaktør		50-76	

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET

DOMSTOLENE

08.010 DOMMERFULLMEKTIG

0247	Dommerfullmektig		47-77	
------	------------------	--	-------	--

DOMSTOLENE (UNNTATT HØYESTERETT)

08.110 ADMINISTRATIVE STILLINGER

0250	Rettsskriver		37-68	
------	--------------	--	-------	--

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

PÅTALEMYNDIGHETEN

08.120 STATSADVOKAT/RIKSADVOKAT

0251	Riksadvokatfullmektig		47-77	
0252	Statsadvokatfullmektig		47-77	
0253	Statsadvokat		69-100	
0254	Førstestatsadvokat		73-101	

DEN MILITÆRE PÅTALEMYNDIGHET

08.130 KRIGSADVOKAT/GENERALADVOVAT

1550	Krigsadvokatfullmektig		47-77	
0255	Krigsadvokat		55-85	
1541	Førstekrigsadvokat		62-92	
0256	Generaladvokat		66-98	

SYSELMANNSETATEN

08.150 DIVERSE STILLINGER

0259	Sysselmannsbetjent	LR40		
1209	Sysselmannsbetjent	LR41		2
0260	Sysselmannsførstebetjent		51-72	
1268	Miljøvernsjef		51-80	
1169	Sysselmannsoverbetjent		55-82	
0261	Ass. sysselmann		56-85	
0262	Sysselmann		66-98	

JORDSKIFTERETTENE

08.160 DIVERSE STILLINGER

1551	Jordskiftedommerfullmektig		47-77	
0455	Jordskiftedommer		55-90	
1467	Jordskifteretsleder		60-95	
0458	Jordskifteoverdommer		70-100	
1505	Jordskifteoverrettsleder		70-100	

KRIMINALOMSORGEN

08.200 STRAFFEGJENNOMFØRING

0281	Miljøassistent	LR02		
1201	Miljøterapeut	LR15		
0808	Miljøterapeut	LR17		2
0264	Fengselsbetjent	LR39		
0269	Fritidsleder		35-60	
0265	Fengselsførstebetjent		49-70	
1542	Fengselsoverbetjent		53-72	
0266	Fengselsinspektør		53-80	

08.201 ADMINISTRATIVE STILLINGER

0282	Underbestyrer		35-62	
0280	Gårdsbestyrer		41-67	
0272	Driftssjef		42-75	
1502	Ass. fengselsleder		54-76	
1503	Ass. friomsorgsleder		55-76	
1453	Friomsorgsleder		57-80	
1452	Fengselsleder		57-85	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Itr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

08.202 DIVERSE STILLINGER

0275	Verksbetjent	LR39		
0279	Gårdstidlig		38-62	
0278	Underverksmester		44-68	
1415	Verksmester		46-70	

POLITIETATEN

08.305 POLITISTILLINGER

0284	Politibetjent	LR40		
1454	Politibetjent	LR40		
1457	Politibetjent 1	LR41		2
1458	Politibetjent 1	LR41		2
1459	Politibetjent 2	LR42		2
1460	Politibetjent 2	LR42		2
1461	Politibetjent 3	LR43		2
1462	Politibetjent 3	LR43		2
0285	Politiførstebetjent		51-72	
1455	Politiførstebetjent		51-72	
0287	Politioverbetjent		55-82	
1456	Politioverbetjent		55-82	

Merknad:

Ved tilsetting som/omgjøring til Politibetjent 2, LR42 eller til Politibetjent 3, LR43 er det en forutsetning at arbeidstakeren fyller de krav til kompetanse som kreves i stillingen, jf. kompetansekrITERIENE.

Kodene 0284 Politibetjent, 1457 Politibetjent 1, 1459 Politibetjent 2, 1461 Politibetjent 3, 0285

Politiførstebetjent og 0287 Politioverbetjent har aldersgrense 60 år. Kodene 1454 Politibetjent, 1458

Politibetjent 1, 1460 Politibetjent 2, 1462 Politibetjent 3, 1455 Politiførstebetjent og 1456

Politioverbetjent har aldersgrense 63 år.

08.306 POLITIEMBETSMENN OG ANDRE

POLITISTILLINGER

0288	Polifullmekting		47-77	
1245	Politiadvokat		55-85	
1481	Assisterende sjef for Politihøgskolen		56-91	
0290	Politiinspektør		56-90	
0326	Lensmann		60-84	
1243	Politistasjonssjef		60-84	
1480	Sjef for Politihøgskolen		60-101	
1543	Politiadvokat 2		67-92	
0295	Visepolitimester		68-97	
1244	Sjef for utrykningspolitiet		70-101	
0292	Politimester		70-97	

08.307 SIVILE STILLINGER

0302	Stallbetjent	LR03		
1416	Grensekontrollør	LR17		
1531	Arrestforvarer	LR17		
1342	Ledende arrestforvarer		40-56	
0318	Skriftgransker		40-67	
0296	Politurevisor		47-73	
1552	Spesialletterforsker		55-82	
1504	Namsfogd		60-84	

Under opplæringstiden som skriftgransker, kan det ikke gis høyere lønn enn ltr. 38.

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

08.308 INTERNASJONALE OPPDRAG MV.

1271	Observatør I		48-83	
1272	Stasjonssjef/ass. sektorsjef		48-83	
1392	Internasjonal rådgiver		52-101	
1273	Sektorsjef/ass. leder av politistyrke		57-91	
1274	Leder av politistyrke		62-99	

DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP

08.401 SIVILFORSVARSTJENESTEN

0330	Sivilforsvarsbetjent	LR14		
0331	Sivilforsvarsadjutant		41-62	
0332	Sivilforsvarsinspektør		46-74	
1482	Distriktsjef		56-85	

08.403 INTERNASJONALT HUMANITÆRT ARBEID

1442	Spesialmedarbeider		25-81	
1440	Observatør		39-83	
1441	Leder/nestleder av støtteteam		48-83	
1439	Internasjonal rådgiver		52-101	

GRENSEKOMMISSARIATET

08.800 DIVERSE STILLINGER

0345	Grenseinspektør		44-77	
0346	Grensekommisær		58-86	

REDNINGSTJENESTEN

08.900 REDNINGSLIDER

0348	Redningsleder		41-73	
0349	Redningsinspektør		43-79	

UTLENDINGSNEMNDA

08.950 UTLENDINGSNEMNDA

1425	Nemndleder		74-101	
------	------------	--	---------------	--

KULTURDEPARTEMENTET

KULTURINSTITUSJONER M. M.

09.840 ADMINISTRATIVE STILLINGER

0351	Riksteatersjef		77-101	
------	----------------	--	---------------	--

ARKIVVERKET

09.856 ARKIVARER

0353	Statsarkivar		62-95	
0354	Riksarkivar		76-101	

DEN NORSKE KIRKE

xx.xxxx PREST

0922	Kapellan	LR26		1
1537	Prostiprest	LR26		1
1555	Sokneprest	LR45		
0930	Sokneprest		54-81	
1465	Spesialprest		56-82	
1466	Seniorprest		56-83	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
1547	Sokneprest		64-81	
0933	Prost		66-83	
0935	Domprost		73-91	
1170	Biskop		85-101	

xx.xxx KATEKET

0936	Kateket	LR17		
0937	Kateket	LR23		

Kateket med teologisk embeteksamen eller utdanning som gir lektor- eller adjunktkompetanse skal lønnes som 0937 Kateket.

NIDAROS DOMKIRKES RESTAURERINGSARBEIDER

xx.xxx DIVERSE STILLINGER

0941	Restaureringsassistent	LR10		
0942	Restaureringstekniker	LR17		2

Ved tilsetting som 0941 Restaureringsassisstant gis opprykk til 0942 Restaureringstekniker etter gjennomført opplæring i henhold til opplæringsplanene ved Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider.

KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

HUSLEIETVISTUTVALGET

10.500 ADMINISTRATIVE STILLINGER

1431	Leder	74-101	
1432	Twisteløser	74-101	

DEPARTEMENTENES SERVICESENTER (DSS)

xx.xxx VAKT- OG RESEPSJONSPERSONALE

1336	Sikkerhetsvakt	LR10		
1517	Resepsjonsvakt	LR10		
1337	Vaktførstebetjent		38-56	
1338	Vaktleder		41-65	

FYLKESMANNSEMBETENE

xx.xxx ADMINISTRATIVE STILLINGER

0129	Assisterende fylkesmann		71-100	
------	-------------------------	--	---------------	--

04.210 DIVERSE STILLINGER

0431	Fagkonsulent		35-57	
0382	Fylkesagronom		45-69	
0434	Fylkesskogmester		45-69	
0822	Fylkessykepleier		50-70	
1261	Fylkesjordsjef		58-77	
0435	Fylkesskogsjef		58-77	
0774	Ass. fylkeslege		66-95	
0779	Fylkeslege		74-101	

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

MATTILSYNET

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

11.315 DIVERSE STILLINGER

1497	Inspektør		35-63	
1498	Førsteinspektør		42-72	
1499	Seniorinspektør		48-85	
1500	Distriktsjef		50-91	
1544	Spesialinspektør		60-97	

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

JERNBANEVERKET

13.100 ADMINISTRATIVE STILLINGER

1319	Avdelingsleder		35-65	
1316	Områdesjef		38-79	
1366	Faglig leder		39-79	
1372	Produksjonsleder		46-82	

13.131 KJØREVEGEN

1374	Trafikkstyrer	LR10		
1444	Trafikkstyrer	LR14		
1506	Toginformatør	LR14		
0503	Oppsynsmann		35-62	
1153	Elektrotekniker		35-62	
1294	Byggeleder		35-62	
1376	Fagspesialist		35-62	
0485	Sportekniker		35-62	
1443	Anleggsleder		36-65	
1373	Trafikkleder		37-73	
1375	Gruppeleder		38-65	

Kode 1376 Fagspesialist benyttes for arbeidstakere med minimum fagbrev som i tillegg innehar spesielle kvalifikasjoner/funksjoner. Arbeidstakere innplassert i denne stillingskoden utløser ikke sikringsbestemmelsen i forhold til arbeidsleder/formann m.v.

STATENS VEGVESEN

13.415 DIVERSE STILLINGER

0676	Inspektør		35-65	
------	-----------	--	-------	--

HAVARIKOMMISJONEN

13.700 HAVARIKOMMISJONEN

0711	Havariinspektør		55-90	
------	-----------------	--	-------	--

KYSTVERKET/KYSTDIREKTORATET

xx.xxx DIVERSE STILLINGER

0101	Maskinist		35-55	
0103	Styrmann		35-59	
0105	Oppsynsmann		35-63	
0106	Skipsfører		35-63	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

xx.xxx LOSTJENESTE

0107	Losbåtfører	LR12		
1335	Statslosaspirant	LR12		
0110	Losformidler		35-55	
0108	Trafikkleder		46-66	
0111	Statslos		46-75	

ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET

ARBEIDS- OG VELFERDSETATEN

14.100 ADMINISTRATIVE STILLINGER

0134	Distriktsarbeidssjef		49-90	
0721	Trygdesjef		49-90	
0717	Overlege		61-100	
1301	Overtannlege		61-100	
1250	Rådgivende overlege		61-100	
1395	Rådgivende overtannlege		61-100	
1348	Sjefslege		65-101	

TRYGDERETTEN

14.180 ADMINISTRATIVE STILLINGER

1349	Rettsfullmektig		47-77	
0725	Rettsmedlem		72-101	
1350	Avdelingsleder		74-101	
1419	Nestleder		74-101	
1420	Leder		74-101	

ARBEIDSTILSYNET

14.190 ADMINISTRATIVE STILLINGER

0355	Ass. overlege		56-90	
0356	Overlege		61-100	

14.210 DIVERSE STILLINGER

1343	Inspektør		41-69	
1371	Seniorinspektør		51-75	
0362	Spesiallege		57-85	

UTENRIKSDEPARTEMENTET

UTENRIKSTJENESTEN

15.100 DIVERSE STILLINGER

0882	Ambassaderåd		55-96	
0883	Spesialråd		55-96	
0885	Ministerråd		59-96	
0886	Generalkonsul		75-101	
1507	Ambassadør		75-101	

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

15.120 OBSERVATØRER M.V. I

INTERNASJONALE OPPDRAG

1399	Internasjonal rådgiver		52-101	
1306	Nestleder sendelag		57-91	
1305	Sendelagsleder		63-99	

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

SKOLEVERKET

17.150 REKTOR/INSPEKTØR

0958	Studieinspektør		44-82	
0955	Undervisningsinspektør		44-85	
1401	Avdelingsleder		47-84	
0953	Rektor		49-94	

17.165 UNDERSVISINGSTILLINGER

1423	Undervisningspersonell uten godkjent utdanning	LR02		
0961	Lærer	LR27		
0962	Adjunkt	LR28		
0963	Adjunkt med opprykk	LR29		
0965	Lektor	LR30		
0966	Lektor	LR31		
1424	Undervisningspersonell uten godkjent pedagogisk utdanning		35-66	
0967	Hovedlærer Komp./tj.tid +2 ltr.		39-	
1402	Rådgiver/sosiallærer		42-75	

Merknad:

Midlertidig tilsatte som fyller faglige, men ikke pedagogiske krav innplasseres i kode 1424.

17.200 SPESIALPEDAGOGISKE KOMPETANSESENTRA

1141	Nattevakt	LR02		
0968	Internatassistent	LR03		
0969	Instruktør	LR03		
0970	Miljøterapeut	LR17		
1202	Miljøterapeut	LR15	2	
1175	Musikkterapeut	LR16	2	
1176	Musikkterapeut	LR20	1 el. 2	
1472	Musikkterapeut		50-80	

STATLIGE SKOLER

17.220 DIVERSE STILLINGER

0996	Dykkerinstruktør	LR18	2	
0998	Undervisningsinspektør		36-54	
1000	Spesiallege		55-84	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

**UNIVERSITETER, HØGSKOLER
OG FORSKNINGSISTITUSJONER**

**17.500 FAGLIGE-ADMINISTRATIVE
LEDERSTILLINGER**

1206	Undervisn.leder		44-74	
1003	Avdelingsleder		44-79	
1197	Studiesjef		45-77	
1473	Studieleder		54-99	
1004	Rektor		55-101	
1006	EDB-sjef		56-77	
1475	Instituttleder		58-101	
1474	Dekan		60-101	

**17.510 UNDERVISNINGS- OG
FORSKERSTILLINGER**

1007	Høgskolelærer/øvingslærer	LR23		
1352	Postdoktor	LR24		
1011	Førsteamanuensis	LR24		
1198	Førstelektor	LR24		
1008	Høgskolelektor	LR25		
1009	Universitetslektor	LR25		
1010	Amanuensis	LR25		
1308	Klinikkveterinær		46-80	
1012	Høgskoledosent		60-90	
1532	Dosent		69-101	
1013	Professor		69-101	
1404	Professor		78-101	

Ved innplassering på kode 1011 Førsteamanuensis og kode 1198 Førstelektor bortfaller doktogradstillegg.

Merknad:

Ved tilsetting i stilling som 1011 Førsteamanuensis, 1198 Førstelektor og som 1352 Postdoktor kommer godskrivingsreglene i fellesbestemmelsene § 5 og sikringsbestemmelsen i § 4 nr. 2 ikke til anvendelse. Opprykk på lønnsstigen skjer etter tjenesteansennitet i stillingen.

Merknad:

Kode 1404 Professor for faglig lederskap kan kun benyttes etter godkjenning fra FAD.

17.511 TANNLEGE

1015	Instruktørtannlege		52-75	
1016	Spesialtannlege		57-80	
1353	Instruktørtannlege m/godkjent spesialistutdanning		55-87	
1260	Avdelingstannlege		60-92	

17.515 UTDANNINGSSTILLINGER

1018	Vitenskapelig assistent	LR02		
1017	Stipendiat	LR20		
1476	Spesialistkandidat	LR20		
1019	Vitenskapelig assistent		35-50	
1020	Vitenskapelig assistent		41-65	
1378	Stipendiat		49-75	

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

Merknad:

Ved tilsetting fra 1. mai 2012 eller senere som 1017 Stipendiatur og 1476 Spesialistkandidat, foretas innplassering på minimum ltr. 50, LR20 alt. 8, og det gis tilsvarende fiktiv tjenesteansiennitet. Andre godskrivingsregler kommer ikke til anvendelse. Videre opprykk på lønnsstigen skjer etter tjenesteansiennitet i stillingen. Den fiktive tjenesteansienniteten faller bort ved overgang til annen stilling.

17.520 UNIVERSITETSBIBLIOTEKAR

1200	Førstebibliotekar	LR24		
1199	Universitetsbibliotekar	LR25		
1025	Riksbibliotekar		78-100	

Merknad:

Ved tilsetting i stilling som 1200 Førstebibliotekar kommer godskrivingsreglene i fellesbestemmelsene § 5 og sikringsbestemmelsen i § 4 nr. 2 ikke til anvendelse. Opprykk på lønnsstigen skjer etter tjenesteansiennitet i stillingen.

17.550 DIVERSE STILLINGER

0389	Fagkonsulent		35-52	
1029	Avdelingsleder		35-57	
0400	Driftsleder		35-68	

17.568 KLINIKKPERSONALE M.M.

1379	Klinikkskretær	LR09		
1545	Tannhelsesekretær	LR09		
1032	Instruktørtannpleier	LR15		
1533	Tannpleier	LR15		2
1033	Klinikkavdelingsleder		35-55	

Merknad:

Ved tilsetting i stillingskode 1545 Tannhelsesekretær kreves autorisasjon.

17.580 SKIPSPERSONELL

1035	Skipsfører		35-57	
------	------------	--	-------	--

METEOROLOGISK INSTITUTT

17.700 DIVERSE STILLINGER

1354	Meteorologifullmektig	LR04		
1355	Førstemeteorologifullmektig	LR09		
1356	Meteorologisekretær	LR10		
1042	Meteorologikonsulent	LR17		
1358	Statsmeteorolog	LR25		
1357	Stedlig leder		40-63	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

18.380 FYLKESNEMNDENE

1177	Leder av fylkesnemnda	74-101
------	-----------------------	--------

BARNE- OG FAMILIEVERN

18.385 DIVERSE STILLINGER

1484	Assistent	LR02		
1486	Miljøarbeider	LR04		
1489	Miljøterapeut	LR15		2
1488	Miljøterapeut	LR17		
1534	Spesialutdannet miljøterapeut	LR18		2
1487	Miljøarbeider		36-57	
1492	Leder		36-60	
1491	Ass. leder		41-70	
1490	Spesialutdannet miljøterapeut		46-68	
1493	Leder		47-90	

18.386 KLINISK TJENESTE - DIV. STILLINGER

1494	Sosionom	LR15		2
1495	Barnevernspedagog	LR15		2
1508	Vernepleier	LR15		2
1496	Klinisk barnevernspedagog	LR18		2
1509	Spesialutdannet vernepleier	LR18		2
1510	Spesialutdannet barnevernspedagog	LR18		2

NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

FISKERIDIREKTORATET

xx.xxx DIVERSE STILLINGER

0080	Inspektør	LR16		2
1437	Inspektør	LR22		1
0082	Førsteinspektør		40-69	
1546	Seniorinspektør		48-74	

FISKERIDIREKTORATET/ HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

xx.xxx DIVERSE STILLINGER

1449	Kontrollør	LR16		
------	------------	------	--	--

3 LØNNSPLANER

pr.

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

STATENS HELSETILSYN

21.100 DIVERSE STILLINGER

0738	Fagsjef	62-90	
------	---------	-------	--

HELEDIREKTORATET

21.115 DIVERSE STILLINGER

1553	Pasient- og brukerombud	61-97	
------	-------------------------	-------	--

KLINISK HELSE

21.200 LEGESTILLINGER

0781	Underordnet lege	LR20	1	
0773	Lege		47-79	
0777	Spesiallege		56-85	
0782	Overlege		61-100	
0784	Avdelingsoverlege		66-101	

21.202 TANNLEGESTILLINGER

0787	Spesialtannlege	56-85	
------	-----------------	-------	--

21.203 PSYKOLOG

0794	Psykolog		51-79	
1304	Psykolog med godkjent spesialitet		58-90	
0795	Spesialpsykolog		59-85	
0796	Sjefpsykolog		61-100	

21.204 SPESIALPERSONALE

1377	Farmasøyt		45-79	
0800	Avdelingsveterinær		53-79	
0802	Overveterinær		55-90	
0736	Legemiddelinnspektør		57-90	

21.205 SYKEPLEIEPERSONALE

0807	Sykepleier	LR15	2	
0810	Spesialutdannet sykepleier	LR18	2	
0816	Avdelingssykepleier		49-68	
0820	Oversykepleier		50-73	

21.206 HJELPEPLEIER M.V.

0825	Pleiemedhjelper	LR03		
0826	Barnepleier	LR04		
0827	Hjelpepleier	LR04		
1195	Hjelpepleier		35-55	

Kode 1195 Hjelpepleier innebærer ingen administrative funksjoner. Koden benyttes for hjelpepleier med spesielle kvalifikasjoner/funksjoner.

21.207 FYSIOTERAPEUT

0832	Fysioterapeut	LR15	2	
1351	Spesialfysioterapeut	LR18	2	
0834	Avdelingsleder/fysioterapeut		46-68	
0835	Instruktør/fysioterapeut		46-68	
0836	Sjeffysioterapeut		50-73	

Lønnsplan St.kode	Stillingsbetegnelse	Lønns- ramme	Ltr. alt.	Spesielle god- skrivingsregler, fellesbest. § 5 B
----------------------	---------------------	-----------------	-----------	---

21.208 OFFENTLIG GODKJENT ERGOTERAPEUT

0840	Ergoterapeut	LR15	2	
1254	Avdelingsergoterapeut		46-68	

21.209 BIOINGENIØR

0844	Bioingeniør	LR15	2	
0846	Avdelingsbioingeniør		46-68	
0847	Sjefbioingeniør		50-73	

21.210 RØNTGENPERSONELL

0852	Radiograf	LR15	2	
1256	Avd. radiograf		48-69	

Vedlegg 2

Forhandlingssteder ved lokale forhandlinger i tariffperioden 2014-2016 (Gjeldende fra 1. mai 2014)

Statsministerens kontor:

Forhandlingsområde:
Statsministerens kontor
Øvrige

Forhandlingssted:
Statsministerens kontor
Statsministerens kontor

Riksrevisjonen:

Forhandlingsområde:
Riksrevisjonen

Forhandlingssted:
Riksrevisjonen

Sivilombudsmannen:

Forhandlingsområde:
Sivilombudsmannen

Forhandlingssted:
Sivilombudsmannen

Arbeids- og sosialdepartementet:

Forhandlingsområde:
Arbeids- og sosialdepartementet
Arbeidstilsynet
NAV Arbeids- og velferdsdirektoratet
NAV Akershus
NAV Aust-Agder
NAV Buskerud
NAV Finnmark
NAV Hedmark
NAV Hordaland
NAV Møre og Romsdal
NAV Nordland
NAV Nord-Trøndelag
NAV Oppland
NAV Oslo
NAV Rogaland
NAV Sogn og Fjordane
NAV Sør-Trøndelag
NAV Telemark
NAV Troms
NAV Vest-Agder
NAV Vestfold
NAV Østfold
NAV Forvaltning
NAV Hjelpemidler og tilrettelegging
NAV Innkreving

Forhandlingssted:
Arbeids- og sosialdepartementet
Direktoratet for Arbeidstilsynet
NAV Arbeids- og velferdsdirektoratet
NAV Akershus
NAV Aust-Agder
NAV Buskerud
NAV Finnmark
NAV Hedmark
NAV Hordaland
NAV Møre og Romsdal
NAV Nordland
NAV Nord-Trøndelag
NAV Oppland
NAV Oslo
NAV Rogaland
NAV Sogn og Fjordane
NAV Sør-Trøndelag
NAV Telemark
NAV Troms
NAV Vest-Agder
NAV Vestfold
NAV Østfold
NAV Forvaltning
NAV Hjelpemidler og tilrettelegging
NAV Innkreving

NAV Internasjonalt	NAV Internasjonalt
NAV Klageinstans	NAV Klageinstans
NAV Kontaktsenter	NAV Kontaktsenter
NAV Kontroll	NAV Kontroll
NAV Pensjon	NAV Pensjon
NAV Økonomi pensjon	NAV Økonomi pensjon
NAV Økonomi stønad	NAV Økonomi stønad
NAV Økonomitjenester	NAV Økonomitjenester
Pensjonstrygden for sjømenn	Pensjonstrygden for sjømenn
Petroleumstilsynet	Petroleumstilsynet
Statens arbeidsmiljøinstitutt	Statens arbeidsmiljøinstitutt
Statens pensjonskasse	Statens pensjonskasse
Trygderetten	Trygderetten
Øvrige	Arbeids- og sosialdepartementet

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet:

Forhandlingsområde:

Barne-, likestillings- og inkluderings-departementet
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Bufetat Senter for administrasjon og utvikling (BSA)
Bufetat region Midt-Norge
Bufetat region Nord
Bufetat region Sør
Bufetat region Vest
Bufetat region Øst
Forbrukerombudet
Forbrukerrådet
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO)
Statens inst. for forbruksforskning (SIFO)
Øvrige

Finansdepartementet:

Forhandlingsområde:

Finansdepartementet
Direktoratet for økonomistyring (DFØ)
Finanstilsynet
Oljeskattekontoret
Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS) mvf 01.01.2015
Skattedirektoratet
Region Skatt midt-Norge
Region Skatt nord
Region Skatt sør
Region Skatt vest

Forhandlingssted:

Barne-, likestillings- og inkluderings-departementet
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Bufetat Senter for administrasjon og utvikling (BSA)
Bufetat region Midt-Norge
Bufetat region Nord
Bufetat region Sør
Bufetat region Vest
Bufetat region Øst
Forbrukerombudet
Forbrukerrådet
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO)
Statens inst. for forbruksforskning (SIFO)
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Forhandlingssted:

Finansdepartementet
Direktoratet for økonomistyring (DFØ)
Finanstilsynet
Oljeskattekontoret
Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS) mvf 01.01.2015
Skattedirektoratet
Skatt midt-Norge
Skatt nord
Skatt sør
Skatt vest

Region Skatt øst
Skatteopplysningen
Skatteetaten øvrige
Statens innkrevingsentral
Statistisk sentralbyrå
Toll- og avgiftsdirektoratet
Tollregion Midt-Norge
Tollregion Nord-Norge
Tollregion Oslo og Akershus
Tollregion Sør-Norge
Tollregion Vest-Norge
Tollregion Øst-Norge
Øvrige

Skatt øst
Skatteopplysningen
Skattedirektoratet
Statens innkrevingsentral
Statistisk sentralbyrå
Toll- og avgiftsdirektoratet
Tollregion Midt-Norge
Tollregion Nord-Norge
Tollregion Oslo og Akershus
Tollregion Sør-Norge
Tollregion Vest-Norge
Tollregion Øst-Norge
Finansdepartementet

Nærings- og fiskeridepartementet:

Forhandlingsområde:

Nærings- og fiskeridepartementet
Brønnøysundregistrene
Fiskeridirektoratet m/ytre etater
Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK)
Havforskningsinstituttet m/avd.
Justervesenet
Konkurransetilsynet
Nasjonalt institutt for ernærings-
og sjømatforskning
Norges geologiske undersøkelse
Sjøfartsdirektoratet
Styret for det industrielle rettsvern
(Patentstyret)
Øvrige

Forhandlingssted:

Nærings- og fiskeridepartementet
Brønnøysundregistrene
Fiskeridirektoratet
Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK)
Havforskningsinstituttet
Justervesenet
Konkurransetilsynet
Nasjonalt institutt for ernærings-
og sjømatforskning
Norges geologiske undersøkelse
Sjøfartsdirektoratet
Styret for det industrielle rettsvern
(Patentstyret)
Nærings- og fiskeridepartementet

Kommunal- og moderniseringsdepartementet:

Forhandlingsområde:

Kommunal- og moderniserings-
departementet
Datatilsynet
Departementenes servicesenter
Direktoratet for byggkvalitet
Direktoratet for forvaltning og IKT
(DIFI)
Fylkesmannen i Aust-Agder
Fylkesmannen i Buskerud
Fylkesmannen i Finnmark
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Hordaland
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Forhandlingssted:

Kommunal- og moderniserings-
departementet
Datatilsynet
Departementenes servicesenter
Direktoratet for byggkvalitet
Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI)
Fylkesmannen i Aust-Agder
Fylkesmannen i Buskerud
Fylkesmannen i Finnmark
Fylkesmannen i Hedmark
Fylkesmannen i Hordaland
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Nordland
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

Fylkesmannen i Oppland	Fylkesmannen i Oppland
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Fylkesmannen i Rogaland	Fylkesmannen i Rogaland
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Fylkesmannen i Telemark	Fylkesmannen i Telemark
Fylkesmannen i Troms	Fylkesmannen i Troms
Fylkesmannen i Vest-Agder	Fylkesmannen i Vest-Agder
Fylkesmannen i Vestfold	Fylkesmannen i Vestfold
Fylkesmannen i Østfold	Fylkesmannen i Østfold
Husbanken	Husbanken
Kartverket	Kartverket
Sametinget	Sametinget
Statsbygg	Statsbygg
Øvrige	Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Forsvarsdepartementet:

Forhandlingsområde:

Forsvarsdepartementet
Forsvarsbygg
Forsvarets forskningsinstitutt
Internasjonale operasjoner
(Ipl.05.128)
Forsvaret
Nasjonal sikkerhetsmyndighet
Øvrige

Forhandlingssted:

Forsvarsdepartementet
Forsvarsbygg
Forsvarets forskningsinstitutt
Forsvarsstaben
Forsvarsstaben
Nasjonal sikkerhetsmyndighet
Forsvarsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet:

Forhandlingsområde:

Helse- og omsorgsdepartementet
Helsedirektoratet
Helseøkonomiforvaltningen
Nasjonalt folkehelseinstitutt
Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten
Norsk pasientskadeerstatning
Statens autorisasjonskontor for helsepersonell
Statens helsetilsyn
Statens legemiddelverk
Statens strålevern
Øvrige

Forhandlingssted:

Helse- og omsorgsdepartementet
Helsedirektoratet
Helseøkonomiforvaltningen
Nasjonalt folkehelseinstitutt
Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten
Norsk pasientskadeerstatning
Helsedirektoratet
Statens helsetilsyn
Statens legemiddelverk
Statens strålevern
Helse- og omsorgsdepartementet

Justis- og beredskapsdepartementet:

Forhandlingsområde:

Justis- og beredskapsdepartementet
Direktoratet for nød-

Forhandlingssted:

Justis- og beredskapsdepartementet
Direktoratet for nød-

kommunikasjon (DNK)
Direktoratet for samfunnssikkerhet og
beredskap
Utlendingsdirektoratet
Utlendingsnemnda

kommunikasjon (DNK)
Direktoratet for samfunnssikkerhet og
beredskap
Utlendingsdirektoratet
Utlendingsnemnda

Domstolene:

Borgarting lagmannsrett
Domstoladministrasjonen
Domstolene øvrige
Høyesterett
Jordskifterettene
Konfliktrådene
Oslo tingrett
Oslo byfogdebete

Borgarting lagmannsrett
Domstoladministrasjonen
Domstoladministrasjonen
Høyesterett
Domstoladministrasjonen
Sekretariatet for konfliktrådene
Oslo tingrett
Oslo byfogdebete

Kriminalomsorgens utdanningssenter
Kriminalomsorgsdirektoratet
Kriminalomsorgen region nord
Kriminalomsorgen region sør
Kriminalomsorgen region sørvest
Kriminalomsorgen region vest
Kriminalomsorgen region øst

Kriminalomsorgens utdanningssenter
Kriminalomsorgsdirektoratet
Kriminalomsorgen region nord
Kriminalomsorgen region sør
Kriminalomsorgen region sørvest
Kriminalomsorgen region vest
Kriminalomsorgen region øst

Politiet:

Agder politidistrikt
Asker og Bærum politidistrikt
Follo politidistrikt
Gudbrandsdal politidistrikt
Haugaland og Sunnhordland
politidistrikt
Hedmark politidistrikt
Helgeland politidistrikt
Hordaland politidistrikt
Midtre Hålogaland politidistrikt
Nordmøre og Romsdal politidistrikt
Nord-Trøndelag politidistrikt
Nordre Buskerud politidistrikt
Oslo politidistrikt
Rogaland politidistrikt
Romerike politidistrikt
Salten politidistrikt
Sogn og Fjordane politidistrikt
Sunnmøre politidistrikt
Søndre Buskerud politidistrikt
Sør-Trøndelag politidistrikt
Telemark politidistrikt
Troms politidistrikt
Vest-Finnmark politidistrikt
Vestfold politidistrikt

Agder politidistrikt
Asker og Bærum politidistrikt
Follo politidistrikt
Gudbrandsdal politidistrikt
Haugaland og Sunnhordland
politidistrikt
Hedmark Politidistrikt
Helgeland politidistrikt
Hordaland politidistrikt
Midtre Hålogaland politidistrikt
Nordmøre og Romsdal politidistrikt
Nord-Trøndelag politidistrikt
Nordre Buskerud politidistrikt
Oslo politidistrikt
Rogaland politidistrikt
Romerike politidistrikt
Salten politidistrikt
Sogn og Fjordane politidistrikt
Sunnmøre politidistrikt
Søndre Buskerud politidistrikt
Sør-Trøndelag politidistrikt
Telemark politidistrikt
Troms politidistrikt
Vest-Finnmark politidistrikt
Vestfold politidistrikt

Vestoppland politidistrikt
Østfold politidistrikt
Øst-Finnmark politidistrikt

Grensekommisariatet
KRIPOS
Oslo namsfogdkontor
Politidirektoratet
Politihøgskolen
Politiets fellestjenester
Politiets IKT-tjenester
Politiets utlendingstenhet
Politiets sikkerhetstjeneste
Riksadvokatembetet
Statens sivilrettsforvaltning
Utrykningspolitiet
Økokrim
Øvrige

Vestoppland politidistrikt
Østfold politidistrikt
Øst-Finnmark politidistrikt

Politidirektoratet
KRIPOS
Oslo namsfogdkontor
Politidirektoratet
Politihøgskolen
Politiets fellestjenester
Politiets IKT-tjenester
Politiets utlendingstenhet
Politiets sikkerhetstjeneste
Riksadvokatembetet
Statens sivilrettsforvaltning
Utrykningspolitiet
Økokrim
Justis- og beredskapsdepartementet

Kulturdepartementet:

Forhandlingsområde:

Kulturdepartementet
Arkivverket (inkl. 8 statsarkiv)
Forvaltningsorganet for opplysningsvesenets fond
Kirkerådet
Lotteri- og stiftelsestilsynet
Medietilsynet
Nasjonalbiblioteket
Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider (NDR)
Norsk filminstitutt
Norsk kulturråd
Agder og Telemark bispedømme
Bjørgvin bispedømme
Borg bispedømme
Hamar bispedømme
Møre bispedømme
Nidaros bispedømme
Nord-Hålogaland bispedømme
Oslo bispedømme
Stavanger bispedømme
Sør-Hålogaland bispedømme
Tunsberg bispedømme
Rikskonsertene
Øvrige

Forhandlingssted:

Kulturdepartementet
Riksarkivet
Forvaltningsorganet for opplysningsvesenets fond
Kirkerådet
Lotteri- og stiftelsestilsynet
Medietilsynet
Nasjonalbiblioteket
Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider (NDR)
Norsk filminstitutt
Norsk kulturråd
Agder og Telemark bispedømme
Bjørgvin bispedømme
Borg bispedømme
Hamar bispedømme
Møre bispedømme
Nidaros bispedømme
Nord-Hålogaland bispedømme
Oslo bispedømme
Stavanger bispedømme
Sør-Hålogaland bispedømme
Tunsberg bispedømme
Rikskonsertene
Kulturdepartementet

Kunnskapsdepartementet:

Forhandlingsområde:

Kunnskapsdepartementet
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
Høgskolen i Bergen
Høgskolen i Buskerud
Høgskolen i Finnmark
Høgskolen i Gjøvik
Høgskolen i Harstad
Høgskolen i Hedmark
Høgskolen i Lillehammer
Høgskolen i Molde
Høgskolen i Narvik
Høgskolen i Nesna
Høgskolen i Nord-Trøndelag
Høgskolen i Oslo og Akershus
Høgskolen i Sogn og Fjordane
Høgskolen i Stord/Haugesund
Høgskolen i Sør-Trøndelag
Høgskolen i Telemark
Høgskolen i Vestfold
Høgskolen i Volda
Høgskolen i Østfold
Høgskolen i Ålesund
Kunsthøgskolen i Bergen
Kunsthøgskolen i Oslo
Meteorologisk institutt
Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga
Norges Handelshøgskole
Norges Idrettshøgskole
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)
Norges Musikkhøgskole

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
Norsk utenrikspolitisk institutt
NOVA (Norsk inst. for forskning om oppvekst, velferd og aldring)
Sameskolen for Midt-Norge
Samisk høgskole
Samisk videregående skole og reindriftsskole
Samisk videregående skole (Karasjok)
Senter for IKT i utdanningen
Senter for internasjonalisering av høyere utdanning

Statens lånekasse for utdanning
Statlige spesialpedagogiske kompetansesentra

Universitetet i Agder

Forhandlingssted:

Kunnskapsdepartementet
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
Høgskolen i Bergen
Høgskolen i Buskerud
Høgskolen i Finnmark
Høgskolen i Gjøvik
Høgskolen i Harstad
Høgskolen i Hedmark
Høgskolen i Lillehammer
Høgskolen i Molde
Høgskolen i Narvik
Høgskolen i Nesna
Høgskolen i Nord-Trøndelag
Høgskolen i Oslo og Akershus
Høgskolen i Sogn og Fjordane
Høgskolen i Stord/Haugesund
Høgskolen i Sør-Trøndelag
Høgskolen i Telemark
Høgskolen i Vestfold
Høgskolen i Volda
Høgskolen i Østfold
Høgskolen i Ålesund
Kunsthøgskolen i Bergen
Kunsthøgskolen i Oslo
Meteorologisk institutt
Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga
Norges Handelshøgskole
Norges Idrettshøgskole
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)
Norges Musikkhøgskole
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
Norsk utenrikspolitisk institutt
NOVA (Norsk inst. for forskning om oppvekst, velferd og aldring)
Utdanningsdirektoratet
Samisk høgskole
Utdanningsdirektoratet
Utdanningsdirektoratet
Senter for IKT i utdanningen
Senter for internasjonalisering av høyere utdanning
Statens lånekasse for utdanning
Statlige spesialpedagogiske kompetansesentra
Universitetet i Agder

Universitetet i Bergen
Universitetet i Nordland
Universitetet i Oslo
Universitetet i Stavanger
Universitet i Tromsø
Utdanningsdirektoratet
VOX
Øvrige

Universitetet i Bergen
Universitetet i Nordland
Universitetet i Oslo
Universitetet i Stavanger
Universitet i Tromsø
Utdanningsdirektoratet
VOX
Kunnskapsdepartementet

Landbruks- og matdepartementet:

Forhandlingsområde:

Landbruks- og matdepartementet
Bioforsk
Mattilsynet Hovedkontor i Oslo
Mattilsynet i Hedmark og Oppland
Mattilsynet i Oslo, Akershus og Østfold
Mattilsynet i Buskerud, Vestfold og Telemark
Mattilsynet i Rogaland og Agder
Mattilsynet i Hordaland og Sogn og Fjordane
Mattilsynet i Trøndelag, Møre og Romsdal
Mattilsynet i Nordland
Mattilsynet i Troms og Finnmark
Norsk inst. for landbruksøkonomisk forskning
Norsk institutt for skog og landskap
Statens landbruksforvaltning og statens reindriftsforvaltning slås sammen mvf . 01.07.2014 – navn ikke bestemt
Veterinærinstituttet
Øvrige

Forhandlingssted:

Landbruks- og matdepartementet
Bioforsk
Mattilsynet Hovedkontor i Oslo
Regionkontoret i Hedmark og Oppland
Regionkontoret i Oslo, Akershus og Østfold
Regionkontoret i Buskerud, Vestfold og Telemark
Regionkontoret i Rogaland og Agder
Regionkontoret i Hordaland og Sogn og Fjordane
Regionkontoret i Trøndelag, Møre og Romsdal
Regionkontoret i Nordland
Regionkontoret i Troms og Finnmark
Norsk inst. for landbruksøkonomisk forskning
Norsk institutt for skog og landskap
Statens landbruksforvaltning og statens reindriftsforvaltning slås sammen mvf . 01.07.2014 – navn ikke bestemt
Veterinærinstituttet
Landbruks- og matdepartementet

Klima- og miljødepartementet:

Forhandlingsområde:

Klima- og miljødepartementet
Miljødirektoratet
Norsk Polarinstitutt
Riksantikvaren
Øvrige

Forhandlingssted:

Klima- og miljødepartementet
Miljødirektoratet
Norsk Polarinstitutt
Riksantikvaren
Klima- og miljødepartementet

Olje- og energidepartementet:

Forhandlingsområde:

Olje- og energidepartementet
Norges vassdrags- og energidirektorat
Oljedirektoratet

Forhandlingssted:

Olje- og energidepartementet
Norges vassdrags- og energidirektorat
Oljedirektoratet

Øvrige

Olje- og energidepartementet

Samferdselsdepartementet:

Forhandlingsområde:

Samferdselsdepartementet
Jernbaneverket
Kystverket
Luftfartstilsynet
Post- og teletilsynet
Statens havarikommisjon for transport
Statens vegvesen
Statens jernbanetilsyn
Øvrige

Forhandlingssted:

Samferdselsdepartementet
Jernbaneverket
Kystverket
Luftfartstilsynet
Post- og teletilsynet
Statens havarikommisjon for transport
Vegdirektoratet
Statens jernbanetilsyn
Samferdselsdepartementet

Utenriksdepartementet:

Forhandlingsområde:

Utenriksdepartementet
NORAD
Øvrige

Forhandlingssted:

Utenriksdepartementet
NORAD
Utenriksdepartementet

Vedlegg 3

INTENSJONERKLÆRING OM OMSTILLING UNDER TRYGGHET

Regjeringen ønsker at staten skal være en attraktiv arbeidsplass som evner å rekruttere, beholde og utvikle kompetente arbeidstakere. Satsing på kunnskap og kompetanse vil gi bedre kvalitet i de offentlige tjenestene og bedre utviklingsmuligheter for de ansatte. Kontinuerlig kompetanseutvikling for ledere og medarbeidere er derfor av avgjørende betydning.

Gode offentlige tjenester forutsetter medbestemmelse for ansatte og deres tillitsvalgte, høy produktivitet og trivsel blant arbeidstakerne. Arbeidet med å fornye, forenkle og forbedre offentlig sektor skjer best dersom arbeidsmarkedet er trygt og fleksibelt, samtidig som sysselsettingen er høy. Regjeringen vil videreutvikle trepartssamarbeidet.

Trygghet i omstilling handler om et godt og forpliktende samarbeid mellom arbeidsgiverne og arbeidstakernes organisasjoner i den enkelte virksomhet, og mellom partene sentralt. Regjeringen mener at reell medbestemmelse i samsvar med Hovedavtalen er det som skaper de mest vellykkede prosessene og de beste resultatene.

Det er viktig for Regjeringen å sikre at flest mulig kan ta del i arbeidslivet, og å forhindre at ansatte skyves ut på passive trygdeordninger i forbindelse med omstilling. Det er etablert gode virkemidler som stimulerer til fortsatt arbeid. Disse skal benyttes aktivt. Ordninger som bidrar til at arbeidstakerne blir stående utenfor arbeidslivet, skal unngås. Omstillingsarbeidet i staten skal ivareta forutsetningene som ligger i avtalen om inkluderende arbeidsliv.

Statlige virksomheter i Norge fungerer gjennomgående godt, men samtidig er det fortsatt mange uløste samfunnsoppgaver. Omstillinger i staten er et kontinuerlig arbeid. Det er et mål at statlige virksomheter skal imøtekommne innbyggernes behov. I slike endringsprosesser vil det være behov for en endret eller ny kompetanse, nye organisasjonsformer, endret prioritering av arbeidsoppgaver, større mobilitet og fleksibilitet.

Omstillingene skal skje så smidig og effektivt som mulig. Prosessene skal foregå innenfor retningslinjene som er fastsatt i "Personalpolitikk ved omstillingsprosesser" i samsvar med hovedtariffavtalens punkt 5.6, Hovedavtalen og Særavtale om virkemidler ved omstillinger i staten.

VEDLEGG 4

PENSJONSGIVENDE VARIABLE TILLEGG IVERKSATT 01.08.1993 (gjeldende fra 01.05.2002)

I Variable tillegg som er pensjonsgivende

1. Hovedregel

Forutsigbare tillegg, avtalt i tariffavtale, for arbeid som forekommer regelmessig gjennom året og som er vederlag for arbeid i ordinær stilling er pensjonsgivende.

2. Unntak

Tillegg som ikke skal regnes med i pensjonsgrunnlaget:

- Tillegg som er kompensasjon for merarbeid utover ordinær stilling, samt overtid.
- Tillegg som partene lokalt eller sentralt, av spesielt angitte grunner, har avtalt eller klart forutsatt ikke skal være pensjonsgivende.
- Nye eller vesentlig endrede vakt-/turnustillegg og andre variable tillegg som gis lokalt til den enkelte arbeidstaker mindre enn 2 år før pensjoneringstidspunktet dersom det ikke er en konsekvens av sentrale avtaler eller er begrunnet i arbeidsmessige forhold.
- Tillegg som betales i henhold til bonus-/produktivitetsavtaler eller lignende og som utbetales som et kronebeløp begrunnet i økonomisk resultat.

II Beregning av pensjonsgivende tillegg

1. Det fastsettes et normert pensjonsgrunnlag.
2. Størrelsen av det pensjonsgivende tillegg fastsettes forskuddsvis ved hvert årsskifte på grunnlag av forrige års gjennomsnittlige verdi av de variable tillegg. Arbeidsgiver meddeler grunnlaget til den enkelte.
3. For nye arbeidstakere fastsetter arbeidsgiveren nivået for det normerte pensjonsgivende tillegg ut fra forventet omfang av de variable tillegg.

III Beregning av pensjonsgrunnlaget

1. Det pensjonsgivende tillegg knyttes til trinn i B-tabellen.
2. Dersom summen av de samlede variable tillegg utgjør et kronebeløp mindre enn B-tabellens trinn 8, tas de ikke med i pensjonsgrunnlaget (gulv).
3. Pensjonsgrunnlaget for de samlede variable tilleggene kan ikke settes høyere enn B-tabellens trinn 70 (tak).
4. Verdien av det beregnede pensjonsgrunnlaget avrundet til nærmeste trinn på B-tabellen.